

Przepisy Gry w futsal 2015 / 2016

FEDERATION INTERNATIONALE DE FOOTBALL ASSOCIATION

Prezydent JOSEPH SEPP BLATTER (Szwajcaria)

Sekretarz Generalny JEROME VALCKE (Francja)

Adres: FIFA – Strasse 20

P. O. Box

8044 Zurich, Switzerland

Telephone: 41-(0) 43-222-7777

Telefax: 41-(0) 43-222-7878

Internet: www.FIFA.com

FUTSAL AND BEACH SOCCER COMMITTEE

Przewodniczący: Woawi Makudi Tajlandia

Z-ca: Eugenio Figueroedo Urugwaj

Członkowie: Jilong Zhang Chiny

Petr Fousek Czechy

Alvaro Melo Filho Brazylia

Rafael Tinoco Guatemala

Hans Boll Netherlands

Ali Kaffashian Iran

Vitor Lup Kwan Cheung Makau

Antonio Escribano Hiszpania

Rignaal Francisca Kurazao

Ruben Hayrapetyan Armenia

Magdi Shams Eldin Sudan

Quoc Tuan Tran Wietnam

Ilcho Gjorgjioski Macedonia

Yildirim Demiroren Turcja

Raymond Guishard Antyle

Raymond Tim Kee Trinidad i Tabago

Rolando Lopez Sanders Nikaragua

Domingo Mituy Gwinea

Anwar Altashani Libia

Jules Hmeun Nowa Caledonia

Jnedi Tilmo Etiopia

*

POLSKI ZWIAZEK PIŁKI NOŻNEJ

Prezes Zarządu Zbigniew BONIEK

siedziba PZPN, ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. 7

02-366 Warszawa, Polska

telefon 0-22 5512317

telefax 0-22 5512240

www.pzpn.pl

Przewodniczący Komisji Futsalu i Piłki Plażowej: BOGDAN DURAJ

Wiceprzewodniczący: Grzegorz MORKIS

Sekretarz Komisji: Eugeniusz GRUSZKA

Członkowie: Jarosław GRYCKIEWICZ

Jacek DUDEK

Zdzisław WOLNY

Jerzy Piórkowski

Grzegorz Maciejasz

Filip Skowron

Daniel Krajewski

Krzysztof Bober

PRZEWODNICZĄCY KOLEGIUM SĘDZIÓW PZPN

Zbigniew PRZESMYCKI

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ:

Przemysław SAROSIEK

Grzegorz DWORUCHA

Piotr MIŚ

Piotr MITKOWSKI

Sebastian STAWICKI

Tomasz FRAK

Damian JARUCHIEWICZ

Andrzej WITKOWSKI

Piotr TENCZYŃSKI

ŁAMANIE I MONTAŻ:

Modyfikacje

**Dopuszczalna jest modyfikacja Przepisów Gry w Futsal przez poszczególne związki krajowe dla meczów: zawodników w wieku poniżej 16 lat, kobiet, weteranów piłki nożnej (powyżej 35 lat) oraz zawodników niepełnosprawnych, przy założeniu, że pryncypia niniejszych przepisów zostaną zachowane.

Dozwolone są modyfikacje w zakresie:

- wymiarów pola gry,
- wymiaru, wagi piłki oraz materiału, z którego jest wykonana,
- odległości pomiędzy słupkami bramkowymi oraz wysokości poprzeczki od podłoża,
- czasu trwania okresów gry,
- wymian zawodników.

Dalsze modyfikacje są dozwolone jedynie za zgodą Departamentu Sędziowskiego FIFA i przy aprobacie Komisji Futsal FIFA.

Kobiety i mężczyźni

Dla uproszczenia w Przepisach Gry w Futsal użycie zwrotu osoba oznacza zarówno rodzaj męski jak i żeński.

Objaśnienie

Symbol wykorzystany w Przepisach Gry w Futsal: pojedyncza linia oznacza nowe zmiany w przepisach.

Spis treści

Artykuł	1 – Pole gry	6
Artykuł	2 – Piłka	11
Artykuł	3 – Liczba zawodników	13
Artykuł	4 – Ubiór zawodników	17
Artykuł	5 – Sędziowie	19
Artykuł	6 – Asystent sędziów	23
Artykuł	7 – Czas trwania zawodów	27
Artykuł	8 – Rozpoczęcie i wznowienie gry	30
Artykuł	9 – Piłka w grze i poza grą	33
Artykuł	10 – Jak zdobywa się bramkę	34
Artykuł	11 – Spalony	35
Artykuł	12 – Gra niedozwolona i niewłaściwe postępowanie	36
Artykuł	13 – Rzuty wolne	39
Artykuł	14 – Rzut karny	46
Artykuł	15 – Rzut z autu	49
Artykuł	16 – Rzut od bramki	51
Artykuł	17 – Rzut z rogu	53
	Procedury mające na celu wyłonienie zwycięzcy meczu lub dwumeczu	55
	Strefa techniczna	57
	Rezerwowy sędzia asystent	58
	Sygnalizacje sędziego i sędziego asystenta	59
	Interpretacje do Przepisów Gry w Futsal oraz wytyczne dla sędziów	68

Artykuł 1 – Pole gry

NAWIERZCHNIA POLA GRY

Mecze powinny być rozgrywane na płaskiej, gładkiej i nieścieralnej nawierzchni, zaleca się wykonanie jej z drewna lub sztucznego materiału zgodnie z regulaminem zawodów. Należy unikać stosowania nawierzchni betonowych lub asfaltowych.

Nawierzchnie ze sztuczną trawą są dopuszczone w wyjątkowych przypadkach i tylko dla zawodów krajowych.

OZNACZENIE POLA GRY

Pole gry musi być prostokątne i oznaczone liniami. Linie te należą do powierzchni, których są granicami i muszą być wyraźnie różne od koloru powierzchni pola gry.

Dwie dłuższe linie graniczne są nazywane liniami bocznymi. Dwie krótsze nazywane są liniami bramkowymi.

Pole gry jest podzielone na dwie połowy linią środkową, która łączy się pośrodku z liniami bocznymi.

Punkt środkowy jest oznaczony na środku tej linii. Z punktu środkowego wyznacza się okrąg o promieniu 3 metrów.

W odległości 5 metrów od łuku pola rożnego, na zewnątrz pola gry musi być wykonane oznaczenie pod kątem prostym do linii bramkowej, by zachowana została przepisowa odległość przeciwnika od piłki podczas wykonywania rzutu z rogu. Oznaczenie to ma szerokość 8 cm.

W odległości 5 metrów z prawej i lewej strony od drugiego punktu karnego, musi być wykonane oznaczenie, by zachowana została przepisowa odległość zawodników od piłki podczas wykonywania rzutu wolnego z drugiego punktu karnego. Oznaczenia te mają szerokość 8 cm.

WYMIARY

Długość linii bocznej musi być większa niż długość linii bramkowej.

Wszystkie linie mają szerokość 8 cm.

Dla zawodów krajowych wymiary są następujące:

Długość (linia boczna):	minimum	25 m
	maximum	42 m
Szerokość (linia bramkowa):	minimum	16 m
	maximum	25 m

Dla zawodów międzynarodowych wymiary są następujące:

Długość (linia boczna):	minimum	38 m
	maximum	42 m
Szerokość (linia bramkowa)	minimum	20 m
	maximum	25 m

POLE KARNE

Dwie pomocnicze linie długości 6 metrów wytycza się od zewnętrznej strony słupków pod kątem prostym do linii bramkowej; na końcach tych linii zakreśla się łuk w kierunku najbliższej linii bocznej o promieniu 6 metrów od zewnętrznej krawędzi słupków bramkowych, z drugiej strony połączone ze sobą linią równoległą do linii bramkowej o długości 3,16 metra. Strefa wytyczona tymi liniami i linią bramkową jest polem karnym.

Punkt karny wyznacza się w odległości 6 metrów od środka linii bramkowej, w równej odległości od obu słupków bramkowych.

DRUGI PUNKT KARNY

Drugi punkt karny wyznacza się w odległości 10 metrów od środka linii bramkowej w równej odległości od obu słupków bramkowych.

ŁUK POLA ROŻNEGO

Z każdego narożnika pola gry wyznacza się wewnątrz pola gry ćwiartkę koła o promieniu 25 cm.

BRAMKI

Bramki muszą być umieszczone na środku linii bramkowej.

Składają się z dwóch słupków, ustawionych pionowo w jednakowej odległości od narożników pola gry i połączonych na górze poziomą poprzeczką. Słupki i poprzeczki muszą być zrobione z drewna, metalu lub innego dozwolonego materiału. Muszą mieć kwadratowy, prostokątny, okrągły lub eliptyczny kształt i nie mogą być niebezpieczne dla zawodników.

Odległość (licząc od wewnątrz) pomiędzy słupkami wynosi 3 metry, a odległość od dolnej krawędzi poprzeczki do powierzchni pola gry wynosi 2 metry.

Zarówno słupki i poprzeczka mają tą samą szerokość i grubość – 8 cm. Siatki bramkowe muszą być wykonane z konopi, juty lub nylonowe, względnie innego dozwolonego materiału są przymocowane do tylnej krawędzi słupków i poprzeczki, w odpowiedni sposób podparte. Muszą być odpowiednio podtrzymane i nie mogą przeszkadzać bramkarzowi.

Słupki i poprzeczka muszą być innego koloru od pola gry.

Bramki muszą mieć stabilny system zabezpieczający przed przewróceniem się. Bramki przenośne mogą być używane, jeśli spełniają te wymagania.

STREFA ZMIAN

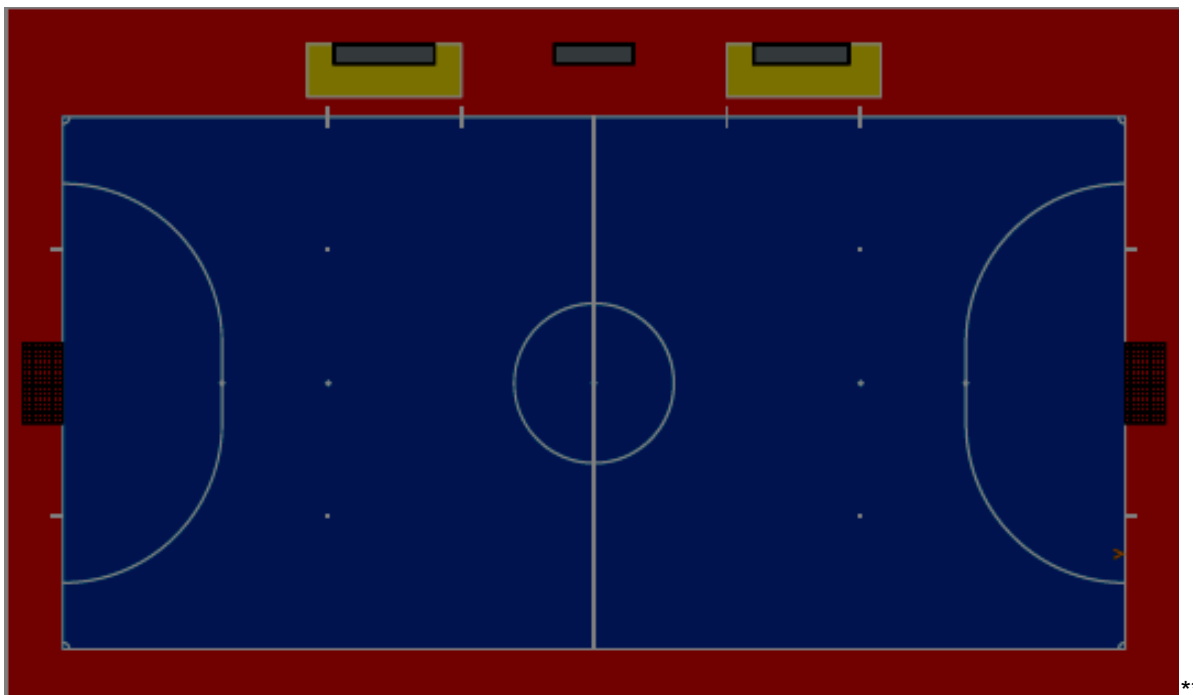
Strefy zmian znajdują się na linii bocznej naprzeciw ławek rezerwowych:

- są usytuowane naprzeciw strefy technicznej i mają 5 metrów długości. Są oznaczone z każdej strony

linią mającą 80 cm długości, z czego 40 cm narysowane jest wewnątrz, a 40 cm na zewnątrz pola gry i mają 8 cm szerokości,

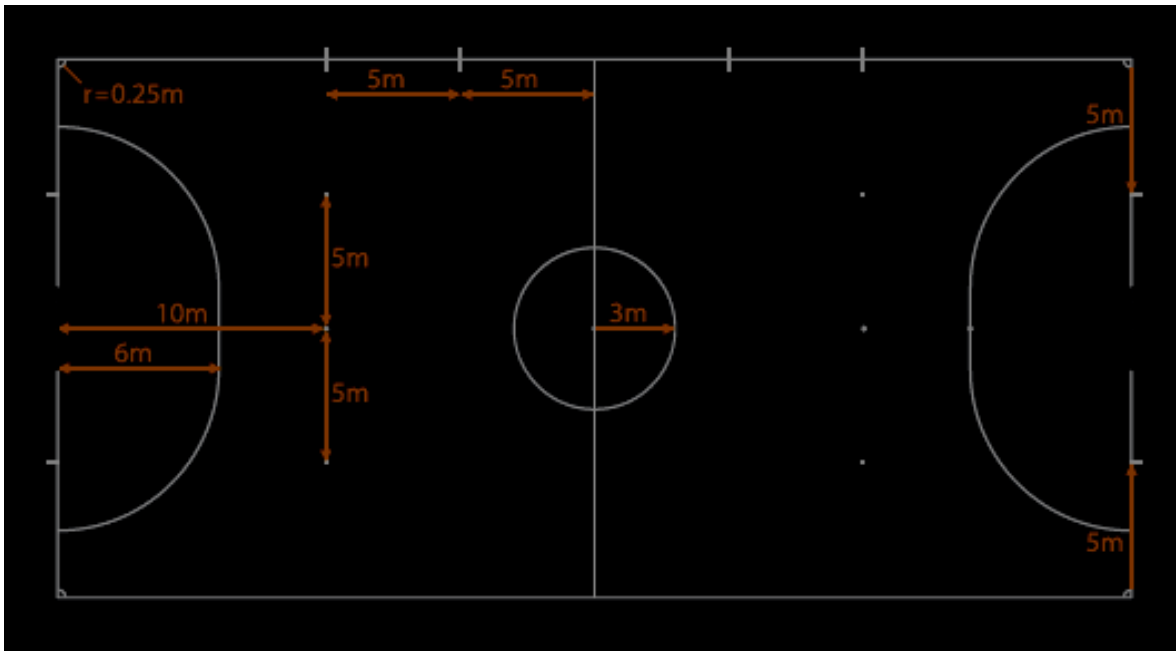
- obszar pomiędzy strefami zmian, bezpośrednio przed stolikiem sędziego czasowego musi pozostać pusty,
- strefa zmian każdej z drużyn jest usytuowana na połowie gry bronionej przez zespół i zmieniana w II-iej części meczu, czy dogrywki, jeśli taka ma miejsce.

POLE GRY

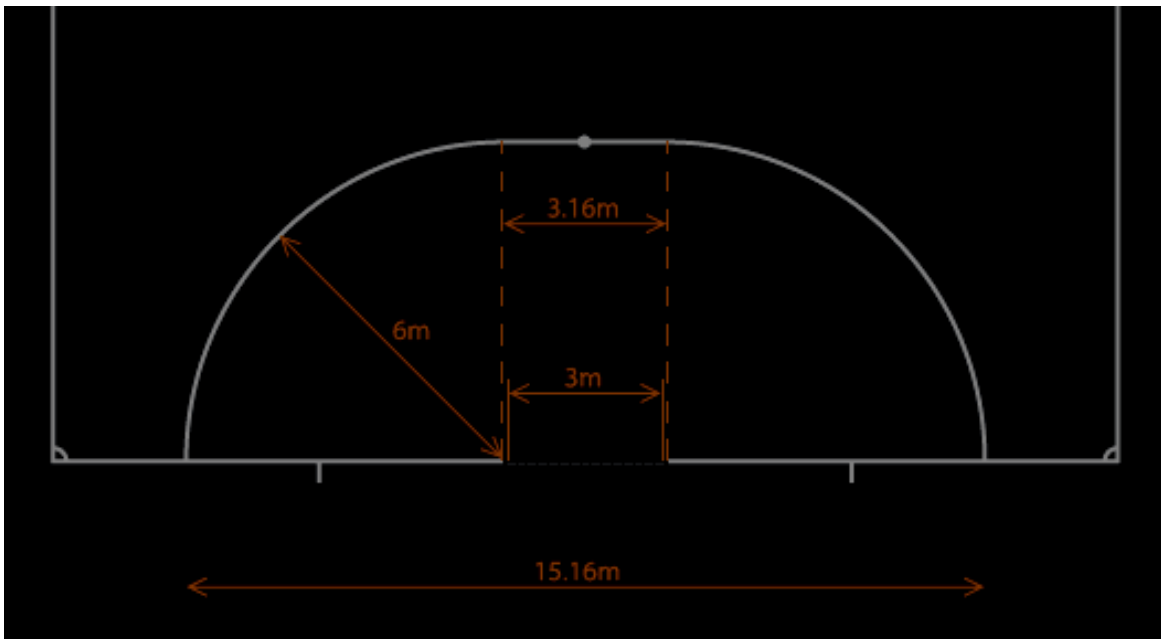

WYMIARY POLA GRY

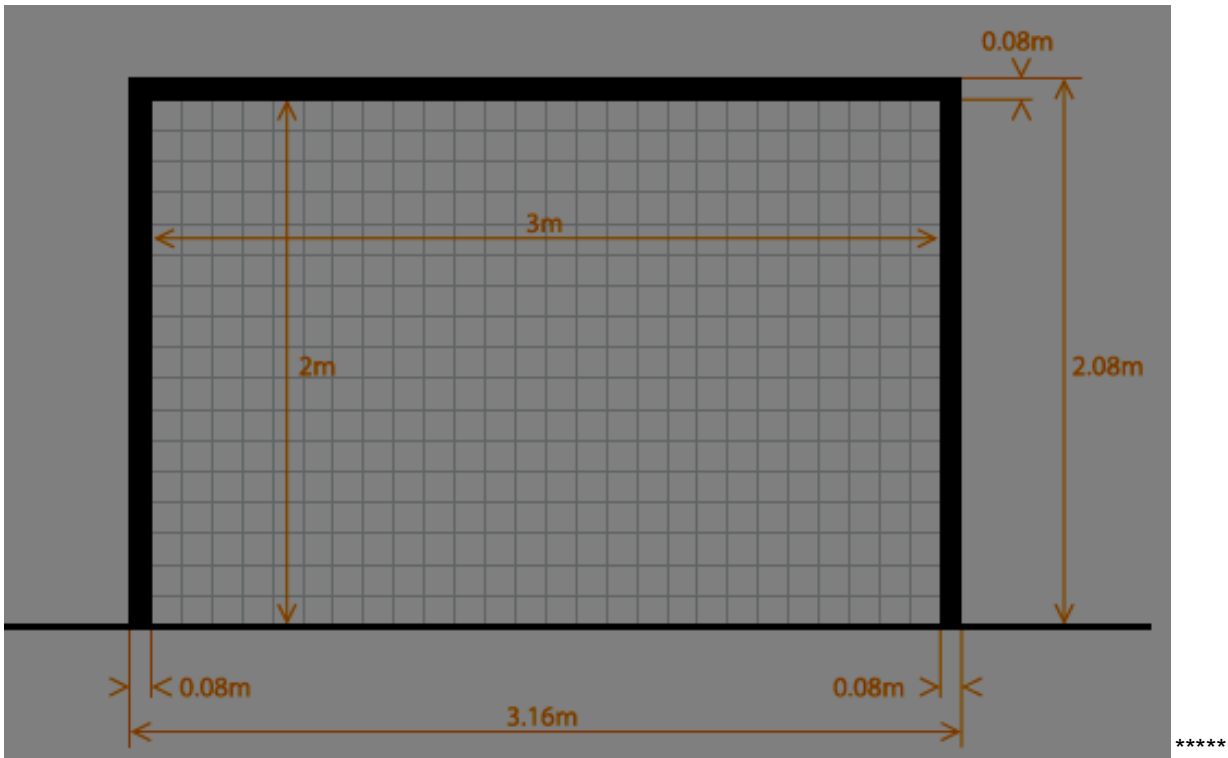

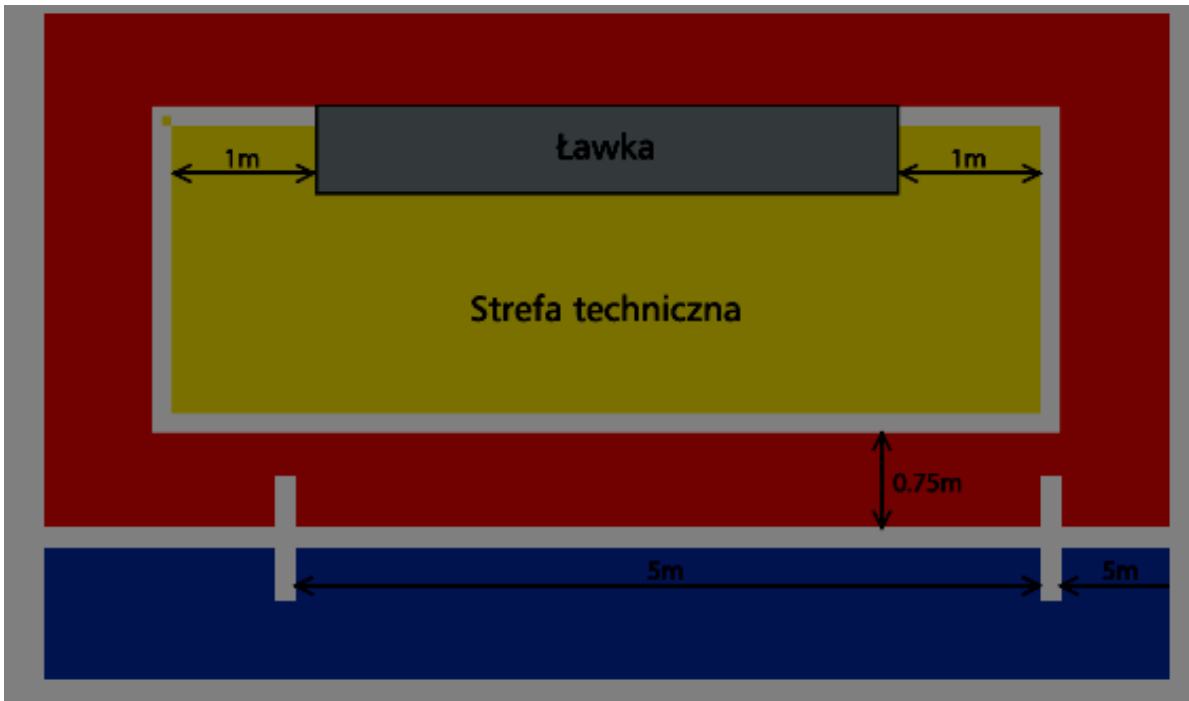
POLE KARNE

BRAMKA

STREFA ZMIAN I STREFA TECHNICZNA

Rozstrzygnięcie 1

Strefa techniczna musi spełniać wymagania zawarte w części tej publikacji zatytułowanej „STREFA TECHNICZNA”

Artykuł 2 – Piłka

WŁAŚCIWOŚCI I WYMIARY

Piłka jest:

- kulista,
- wykonana ze skóry lub innego zatwierdzonego materiału,
- ma obwód nie większy niż 64 cm i nie mniejszy niż 62 cm,
- ma wagę nie większą niż 440 gramów i nie mniejszą niż 400 gramów w chwili rozpoczęcia zawodów,
- ciśnienie wynoszące 0,6 do 0,9 atmosfery (600 – 900 g/cm²) mierzone w odniesieniu do poziomu morza,
- piłka nie może odbijać się niżej niż 50 cm i wyżej niż 65 cm w czasie pierwszego odbicia po opuszczeniu jej z wysokości 2 metrów.

WYMIANA NIEZDATNEJ PIŁKI

Jeżeli piłka podczas trwania zawodów pęknie lub stanie się niezdatna do gry, to grę należy przerwać:

- gra powinna być wznowiona wymienioną piłką rzutem sędziowskim z miejsca, w którym poprzednia piłka stała się niezdatna do gry, chyba że gra została przerwana w polu karnym – w takim wypadku jeden z sędziów wykona rzut sędziowski z linii pola karnego najbliższej miejsca, w którym gra została przerwana,
- gra zostanie wznowiona poprzez ponowne wykonanie rzutu, jeśli piłka pęknie lub stanie się niezdatna do gry podczas wykonywania rzutu wolnego bezpośredniego bez muru, rzutu z drugiego punktu karnego, lub rzutu z punktu karnego i nie dotknie słupków bramkowych, poprzeczki lub zawodnika i w tym czasie nie ma miejsca przewinienie.

Jeżeli piłka pęknie lub stanie się niezdatna do gry podczas przerwy w grze (rozpoczęcie gry, rzut od bramki, rzut różny, rzut sędziowski, rzut wolny, rzut karny lub rzut z autu):

- gra powinna być wznowiona zgodnie z Przepisami Gry w Futsal.

Piłka nie może być wymieniona podczas zawodów bez zezwolenia sędziego.

OZNACZENIA NA PIŁKACH

W zawodach oficjalnych, rozgrywanych pod auspicjami FIFA i federacji kontynentalnych zgoda na użycie piłki jest uzależniona od tego, czy piłka posiada jedno z trzech następujących oznaczeń:

- oficjalne logo FIFA APPROVED,
- oficjalne logo FIFA INSPECTED,

- logo IMS – INTERNATIONAL MATCHBALL STANDARD.

Takie oznaczenie na piłce wskazuje, że piłka była oficjalnie testowana i spełnia określone wymagania techniczne, specyficzne dla każdej kategorii, jak również minimalne wymagania wynikające z treści Artykułu 2. Listy dodatkowych wymagań dla piłek oznaczonych poszczególnymi logo muszą być zatwierdzone przez International F.A. Board. Instytuty badawcze przeprowadzające testy są wyznaczane przez FIFA.

W rozgrywkach mistrzowskich związki krajowe mogą wymagać użycia piłek, noszących jedno z tych trzech logo.

REKLAMA

W zawodach mistrzowskich rozgrywanych pod auspicjami FIFA, federacji kontynentalnych lub rozgrywanych pod auspicjami związków krajowych, nie zezwala się na umieszczanie na piłce żadnego rodzaju reklamy, z wyjątkiem logo rozgrywek, organizatora rozgrywek i znaku towarowego producenta. Regulaminy rozgrywek mogą ograniczać ilość i rozmiary takich oznaczeń.

Artykuł 3 – Liczba zawodników

ZAWODNICY

W zawodach biorą udział dwie drużyny składające się z nie więcej niż pięciu zawodników, jeden z nich jest bramkarzem.

Mecz nie może się rozpocząć jeżeli którakolwiek z drużyn liczy mniej niż 3 zawodników.

Mecz należy zakończyć, jeśli w którejkolwiek z drużyn jest mniej niż 3 zawodników.

ZAWODY OFICJALNE

W zawodach mistrzowskich rozgrywanych pod auspicjami FIFA, federacji kontynentalnych lub rozgrywanych pod auspicjami związków krajowych, maksymalna liczba zawodników rezerwowych to dziewięć. Regulamin rozgrywek musi określić ilość zawodników rezerwowych jednakże nie więcej niż dziewięciu.

Liczba zmian podczas meczu jest nieograniczona.

INNE ZAWODY

W zawodach drużyn narodowych może wziąć udział maksymalnie do dziesięciu rezerwowych.

W innych meczach większa liczba rezerwowych może wziąć udział jeśli:

- drużyny osiągnęły porozumienie co do liczby rezerwowych,
- sędziowie zostali poinformowani o tym fakcie przed meczem.

Jeżeli sędziowie nie zostali poinformowani lub gdy nie osiągnięto porozumienia, to w zawodach mogą wziąć udział nie więcej niż dziesięciu rezerwowych.

WSZYSTKIE ZAWODY

We wszystkich zawodach nazwiska zawodników i rezerwowych muszą być przekazane sędziom przed meczem, bez względu na to czy zawodnicy i rezerwowi są obecni czy nie. Żaden rezerwowy, którego nazwisko nie zostało podane sędziom przed meczem, nie może wziąć udziału w zawodach.

PROCEDURA WYMIANY ZAWODNIKÓW

Wymiana zawodników następuje zarówno, kiedy piłka jest w grze jak i poza grą, z zachowaniem następujących warunków:

- zawodnik opuszczający pole gry musi przekroczyć linię boczną w obrębie strefy zmian jego drużyny, z wyjątkiem sytuacji, kiedy Przepisy Gry w Futsal pozwalają inaczej,
- *zawodnik rezerwowy może wejść na pole gry dopiero, kiedy zawodnik schodzący opuści je,
- zawodnik rezerwowy musi wejść na pole gry w obrębie własnej strefy zmian,
- zmiana jest dokonana, gdy zawodnik rezerwowy wejdzie na pole gry poprzez strefę zmian swojej drużyny, po przekazaniu narzutki zawodnikowi którego zmienia, chyba, że ten zawodnik opuszcza pole gry w innym miejscu gdy pozwalają na to Przepisy Gry, w takim przypadku zawodnik rezerwowy powinien przekazać narzutkę trzeciemu sędziemu.
- w momencie, kiedy zawodnik rezerwowy wejdzie na pole gry, staje się on zawodnikiem grającym, a zawodnik którego zastąpił, przestaje nim być,
- zawodnik wymieniony może ponownie wziąć później udział w meczu,
- wszystkie zmiany są przedmiotem władzy i jurysdykcji sędziów, zarówno zgłoszone jak i nie zgłoszone sędziom,
- jeżeli część gry jest przedłużona na wykonanie rzutu karnego, rzutu z drugiego punktu karnego lub rzutu wolnego bez muru, to tylko bramkarz drużyny broniącej może być wymieniony.

WYMIANA (ZAMIANA) BRAMKARZA

- każdy z zawodników rezerwowych może wymienić bramkarza bez informowania sędziów lub czekania na przerwę w grze,
- każdy zawodnik może zamienić się z bramkarzem,
- zawodnik zamieniający się z bramkarzem musi zrobić to podczas przerwy w grze oraz poinformować o tym sędziów zanim zmiana będzie przeprowadzona,
- zawodnik lub zawodnik rezerwowy zastępujący bramkarza musi nosić bluzę bramkarską ze swoim numerem na plecach.

NARUSZENIE PRZEPISÓW – SANKCJE

Jeżeli podczas przeprowadzania zmiany, zawodnik rezerwowy wejdzie na pole gry, zanim zawodnik schodzący opuści je, lub jeśli rezerwowy wejdzie na nie poza strefą zmian:

- gra winna być przerwana (ale nie od razu jeśli istnieje możliwość zastosowania korzyści),
- zawodnik wchodzący zostaje napomniany (żółta kartka) za naruszenie procedury zmian i nakazuje

mu się opuszczenie pola gry.

Jeżeli gra została przerwana, wznawia się ją rzutem wolnym pośrednim przyznany drużynie przeciwnej z miejsca gdzie była piłka w chwili przerwania gry (patrz Artykuł 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego). Jeżeli ten rezerwowi lub jego drużyna dodatkowo popełnia inne przewinienie, gra zostaje wznowiona zgodnie z postanowieniami zawartymi w rozdziale zatytułowanym „Interpretacje Przepisów Gry w Futsal i Wytyczne dla sędziów” (Artykuł 3).

Jeżeli podczas wymiany, zawodnik wymieniany opuszcza pole gry z powodów niewymienionych w Przepisach Gry w Futsal przez inne miejsce niż strefa zmian jego drużyny:

- gra winna być przerwana (ale nie od razu, jeśli istnieje możliwość zastosowania korzyści),
- zawodnik zostaje napomniany (żółta kartka) za naruszenie procedury zmian.

Jeżeli gra została przerwana, wznawia się ją rzutem wolnym pośrednim przyznany drużynie przeciwnej z miejsca, gdzie była piłka w chwili przerwania gry (patrz Artykuł 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

W przypadku każdego innego naruszenia tego przepisu gry:

- zawodnicy muszą być napomniani (żółta kartka),
- grę się wznawia rzutem wolnym pośrednim przyznany drużynie przeciwnej z miejsca gdzie była piłka w chwili przerwania gry (patrz Artykuł 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego). W wyjątkowych przypadkach grę się wznawia zgodnie z postanowieniami zawartymi w rozdziale zatytułowanym „Interpretacje Przepisów Gry w Futsal i Wytyczne dla Sędziów” (Artykuł 3).

ZAWODNICY I ZAWODNICY REZERWOWI WYKLUCZENI Z GRY

Zawodnik, który został wykluczony przed rozpoczęciem meczu, może zostać zastąpiony jedynie zawodnikiem rezerwowym.

Zawodnik rezerwowi wykluczony w czasie meczu lub przed rozpoczęciem meczu nie może być zastąpiony innym zawodnikiem rezerwowym.

Zawodnik rezerwowi może zastąpić wykluczonego podczas gry zawodnika i wejść na pole gry dopiero po upływie pełnych 2 minut po wykluczeniu, po otrzymaniu zgody osoby odpowiedzialnej za mierzenie czasu lub trzeciego sędziego (asystenta sędziego), chyba że przed upływem dwóch minut została zdobyta bramka oraz uwzględniając podane poniżej zasady:

- jeżeli drużyna grająca w pięcioosobowym składzie przeciwko drużynie w czteroosobowym składzie zdobędzie bramkę, to drużyna w czteroosobowym składzie może uzupełnić swój skład o piątego zawodnika,
- jeśli obie drużyny grają w składach liczących trzech lub czterech zawodników i bramka zostaje

zdobyta przez którąkolwiek z drużyn, to mecz jest kontynuowany w tych samych składach,

- jeśli drużyna gra w pięcioosobowym składzie przeciwko drużynie w trzyosobowym składzie lub jeśli drużyna w czteroosobowym składzie gra przeciwko drużynie w trzyosobowym składzie i drużyna o większej liczbie zawodników zdobędzie bramkę, to drużyna licząca trzech zawodników może uzupełnić skład tylko o jednego zawodnika,
- jeżeli bramkę zdobywa drużyna grająca w składzie z mniejszą liczbą zawodników, to składy drużyn pozostają bez zmian.

Artykuł 4 – Ubiór zawodników

BEZPIECZEŃSTWO

Zawodnik nie może używać żadnego ubioru (wyposażenia) lub nosić czegokolwiek, co stanowiłoby zagrożenie dla niego samego lub innych zawodników (włączając w to każdego rodzaju biżuterię).

PODSTAWOWE WYPOSAŻENIE

Do podstawowego, obowiązkowego ubioru zawodnika należą następujące oddzielne elementy:

- bluza lub koszulka – jeśli zawodnik ma pod spodem bieliznę, kolor jej rękawa musi odpowiadać głównemu kolorowi rękawa koszulki piłkarskiej lub bluzy,
- spodenki – jeśli zawodnik nosi spodenki mięśniowe, ich kolor musi odpowiadać głównemu kolorowi spodenek. Bramkarz ma prawo założyć długie spodnie.
- getry – jeżeli została użyta taśma lub inny podobny materiał na getrach to ich kolor musi być taki sam jak kolor getr w miejscu w którym jest zakładana taśma lub inny podobny materiał.
- ochraniacze,
- obuwiu – płóciennie lub wykonane z miękkiej skóry buty treningowe lub gimnastyczne, z podeszwą z gumy lub innego, podobnego materiału.

OCHRANIACZE

- są całkowicie zakryte przez skarpety,
- są sporządzane z gumy, plastiku lub innych podobnych tworzyw,
- stanowią odpowiedni stopień ochrony.

KOLORY

Obie drużyny muszą nosić stroje w takich kolorach, by rozróżniać się od siebie nawzajem, jak również od sędziów i sędziów asystentów.

Każdy bramkarz musi nosić strój w kolorze rozróżniającym go od innych graczy, jak również od sędziów i sędziów asystentów.

NARUSZENIE PRZEPISÓW – SANKCJE

W przypadku jakiegokolwiek naruszenia tego Artykułu:

- gra nie musi być przerwana,
- winnemu zawodnikowi sędzia poleca opuszczenie pola gry w celu poprawy swojego ubioru, podczas najbliższej przerwy w grze, chyba, że zawodnik ten wcześniej poprawi swój ubiór,
- każdy zawodnik, któremu sędzia nakazał opuszczenie pola gry w celu poprawienia swojego wyposażenia nie może powrócić na pole gry bez zgody sędziów lub trzeciego sędziego,
- sędziowie bezpośrednio lub poprzez trzeciego sędziego, sprawdzają czy ubiór zawodnika jest właściwy, zanim pozwolą mu na powrót do gry,
- zawodnik, jeśli nie został zastąpiony przez innego zawodnika, może ponownie wejść na pole gry w trakcie przerwy w grze, względnie pod nadzorem trzeciego sędziego, gdy piłka jest w grze.

Zawodnik usunięty z pola gry w wyniku naruszenia powyższego Artykułu, który nie został zastąpiony przez innego zawodnika, gdy powraca na pole gry bez zezwolenia sędziów lub trzeciego sędziego, musi zostać ukarany napomnieniem.

WZNOWIENIE GRY

Jeśli sędziowie przerwą grę w celu udzielenia napomnienia:

- gra zostanie wznowiona rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej, w miejscu, gdzie znajdowała się piłka w momencie przerywania gry.

REKLAMA NA WYPOSAŻENIU

Podstawowe wyposażenie

Podstawowe obowiązkowe wyposażenie nie może zawierać żadnych politycznych, religijnych lub osobistych sloganów, haseł, obrazów. Drużyna zawodnika, którego podstawowe obowiązkowe wyposażenie zawiera polityczne, religijne lub osobiste slogany, hasła lub obrazy zostanie ukarana przez organizatora rozgrywek lub FIFA.

Bielizna

Zwzodnicy nie mogą odsłaniać bielizny zawierającej polityczne, religijne lub osobiste slogany, hasła lub obrazy oraz jakiegokolwiek inne reklamy poza logo producenta.

Zawodnicy lub drużyny odsłaniający bieliznę ukazującą polityczne, religijne lub osobiste slogany, hasła lub obrazy inne niż logo producenta będą ukarani przez organizatora rozgrywek lub FIFA.

Artykuł 5 – Sędziowie

WŁADZA SĘDZIÓW

Każde zawody są prowadzone przez sędziego i drugiego sędziego, którzy mają pełną władzę do egzekwowania uprawnień nadanych im przez Przepisy Gry w Futsal, w związku z meczem, na który zostali wyznaczeni.

UPRAWNIENIA I OBOWIĄZKI

Sędziowie:

- czuwają nad przestrzeganiem Przepisów Gry w Futsal,
- prowadzą zawody, współpracując z asystentem sędziego, jeżeli taki został wyznaczony,
- rozstrzygają, czy piłki przeznaczone do gry spełniają wymogi Artykułu 2,
- rozstrzygają, czy ubiór zawodników spełnia wymogi Artykułu 4,
- prowadzą notatki związane z przebiegiem meczu,
- przerywają zawody według własnego uznania, w przypadku jakiegokolwiek naruszenia Przepisów Gry w Futsal,
- przerywają zawody z powodu jakichkolwiek ingerencji z zewnątrz,
- przerywają zawody, jeżeli ich zdaniem zawodnik uległ poważnej kontuzji i zapewniają jego zniesienie z pola gry. Zawodnik kontuzjowany może powrócić na pole gry tylko wtedy, gdy gra została wznowiona,
- pozwalają kontynuować grę, dopóki piłka jest w grze, gdy według ich opinii zawodnik został lekko kontuzjowany,
- dopilnowują, aby każdy zawodnik, którego rana krwawi, opuścił pole gry. Zawodnik ten może powrócić na pole gry po zasygnalizowaniu tego przez sędziów, którzy osobiście lub poprzez trzeciego sędziego upewniają się, iż krwawienie ustało,
- nie przerywają gry, gdy drużyna przeciwko, której popełniono przewinienie odniesie korzyść z takiego rozstrzygnięcia i ukarzą za pierwotne przewinienie, jeżeli przewidywana korzyść nie rozwinie się w tym momencie,
- karzą za przewinienie cięższe w momencie, gdy zawodnik popełnia więcej niż jedno przewinienie w tym samym czasie,

- karzą za poważniejszy przypadek niesportowego zachowania w momencie, gdy zawodnik popełnia więcej niż jedno takie przewinienie w tym samym czasie,
- stosują sankcje karne wobec zawodników winnych popełnienia przewinienia karnego napomnieniem lub wykluczeniem z gry. Nie są zobligowani do podjęcia takich sankcji natychmiast, ale muszą uczynić to w najbliższej przerwie w grze,
- stosują sankcje wobec osób towarzyszących drużynom, które nie potrafią zachowywać się w sposób odpowiedzialny i mogą – jeżeli uznają to za stosowne – pozbawić ich przywileju przebywania w strefie technicznej, usuwając ich poza bezpośrednie sąsiedztwo pola gry,
- nie zezwalają osobom nieupoważnionym wchodzić na pole gry,
- nakazują wznowienie gry po jej przerwaniu,
- dają sygnały opisane w tej publikacji w dziale „Sygnalizacje sędziów i sędziów asystentów”,
- ustawiają się na polu gry, jeśli jest to wymagane, tak jak opisano to w dziale „Interpretacja Przepisów Gry w Futsal i Wytyczne dla Sędziów” (Artykuł 5 – Sędziowie),
- sporządzają sprawozdanie z meczu, które dostarczają władzom. Zawiera ono informacje o sankcjach karnych nałożonych na zawodników i/lub na osoby towarzyszące drużynom oraz innych incydentach mających miejsce przed, w trakcie lub po meczu.

Sędzia:

- pełni czynności sędziego czasowego i trzeciego sędziego w przypadku, gdy asystent sędziego jest nieobecny,
- przerywa, wstrzymuje lub kończy zawody według własnego uznania, za wszelkie naruszenia Przepisów Gry w Futsal,
- przerywa lub kończy zawody w przypadku jakiegokolwiek interwencji z zewnątrz.

Drugi sędzia:

- zastępuje sędziego w przypadku, gdy jest on kontuzjowany lub niedysponowany.

DECYZJE SĘDZIÓW

Decyzje sędziów dotyczące faktów związanych z grą łącznie z uznaniem lub nie uznaniem bramki oraz rezultatem zawodów są ostateczne.

Sędziowie mogą zmienić swoją decyzję, gdy sami uznają ją za niewłaściwą, lub po zasięgnięciu opinii u asystenta sędziego, zakładając, że gra nie została jeszcze wznowiona, względnie zawody nie zostały zakończone.

Jeżeli sędzia i drugi sędzia jednocześnie sygnalizują naruszenie przepisów, ale istnieje między nimi rozbieżność, która drużyna powinna być ukarana, przeważa decyzja sędziego.

W przypadku niewłaściwego wypełniania obowiązków przez drugiego sędziego lub asystenta sędziego, sędzia może zwolnić ich z obowiązków, wyznaczyć zastępców a następnie złożyć raport do odpowiednich władz.

OBOWIĄZKI SĘDZIÓW

Sędziowie (lub w stosownych przypadkach sędzia asystent) nie ponoszą odpowiedzialności za:

- jakiegokolwiek rodzaj kontuzji doznanej przez zawodnika, oficjela lub widza,
- wszelkiego rodzaju szkody materialne,
- wszelkie inne straty poniesione przez indywidualną osobę, klub, stowarzyszenie lub inny podmiot, które są lub mogą być wynikiem decyzji podjętych zgodnie z Przepisami Gry w Futsal lub w odniesieniu do normalnych procedur, wymagających przeprowadzenia meczu.

Postanowienia te mogą obejmować:

- decyzję, iż stan pola gry, jego otoczenie lub warunki pogodowe są odpowiednie by dopuścić względnie nie dopuścić do rozpoczęcia meczu,
- decyzję o przerwaniu gry z jakiegokolwiek powodu,
- decyzję, co do odpowiedniego wyposażenia pola gry oraz piłki używanej podczas meczu,
- decyzję o kontynuowaniu lub przerwaniu meczu, w związku z ingerencją widzów względnie jakiegokolwiek problemów na trybunach,
- decyzję o kontynuowaniu lub przerwaniu meczu by umożliwić zniesienie kontuzjowanego zawodnika z pola gry w celu udzielenia pomocy lekarskiej,
- decyzję o zniesieniu kontuzjowanego zawodnika z pola gry w celu udzielenia pomocy lekarskiej,
- decyzję by pozwolić względnie zakazać zawodnikowi noszenia określonej odzieży lub sprzętu,

- decyzję (w przypadku, gdy posiadają uprawnienia), aby dopuścić względnie nie dopuścić do obecności jakiegokolwiek osoby (w tym przedstawicieli zespołu lub obiektu, oficerów do spraw bezpieczeństwa, fotografów lub przedstawicieli innych mediów) w pobliżu pola gry,
- wszelkie inne decyzje, które mogą podjąć zgodnie z Przepisami Gry w Futsal lub warunkami organizacji FIFA, członka organizacji względnie przepisów ligi, w której rozgrywany jest mecz.

ZAWODY MIĘDZYNARODOWE

Obecność drugiego sędziego jest obowiązkowa w przypadku zawodów międzynarodowych.

REZERWOWY ASYSTENT SĘDZIÓW

W turniejach i zawodach, w których zostaje powołany rezerwowy asystent sędziów, jego role i obowiązki muszą być zgodne z wytycznymi zawartymi w niniejszej publikacji.

Artykuł 6 – Asystent sędziów

WŁADZA ASYSTENTÓW SĘDZIÓW

Wyznaczonych może być dwóch asystentów sędziów (trzeci sędzia i sędzia czasowy), którzy muszą wykonywać swoje obowiązki zgodnie z Przepisami Gry w Futsal. Obaj sędziowie zajmują miejsce przy stoliku sędziowskim, który znajduje się poza polem gry (na wysokości środka pola gry), po tej samej stronie, co strefa zmian. Sędzia czasowy na czas trwania meczu pozostaje przy stoliku, podczas gdy trzeci sędzia może wykonywać swoje obowiązki na siedząco lub na stojąco.

Sędzia czasowy oraz trzeci sędzia są wyposażeni w odpowiednie urządzenie do mierzenia czasu oraz w niezbędny sprzęt potrzebny do rejestrowania fauli akumulowanych, które zapewnia związek lub klub odpowiedzialny za miejsce, w którym rozgrywane są zawody.

Powyższe wyposażenie jest dostarczane wraz ze stolikiem sędziowskim, aby umożliwić asystentom sędziów jak najlepsze wykonywanie swoich obowiązków.

UPRAWNIENIA I OBOWIĄZKI

Trzeci sędzia:

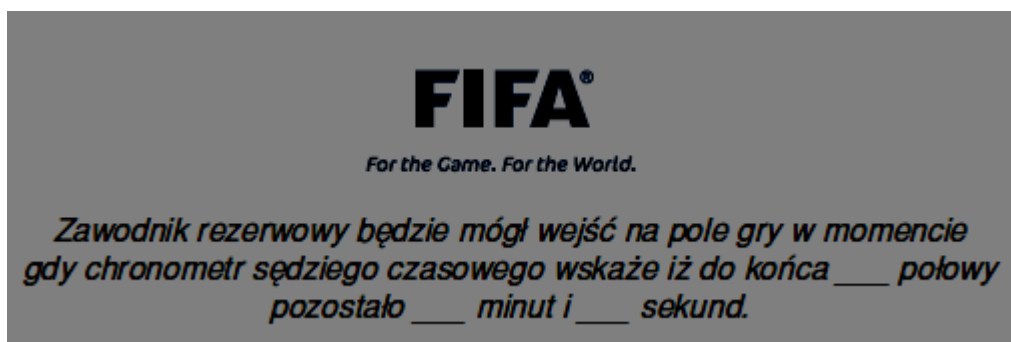
- asystuje sędziom oraz sędziemu czasowemu,
- prowadzi rejestr zawodników biorących udział w meczu,
- monitoruje wymianę piłek,
- kontroluje sprzęt piłkarski zawodników rezerwowych, przed ich wejściem na pole gry,
- rejestruje numery strzelców bramek,
- informuje sędziego czasowego o czasie zgłoszonym przez trenera jednej z drużyn (patrz: Artykuł 7 – Czas trwania zawodów),
- sygnalizuje czas dla drużyny po tym jak sędzia czasowy, za pomocą odpowiedniego sygnału akustycznego poinformował sędziów oraz zawodników o przyznaniu czasu dla jednej z drużyn,
- rejestruje udzielone czasy,
- rejestruje faule akumulowane popełnione przez każdą drużynę, zasygnalizowane przez sędziów w każdej połowie meczu,
- sygnalizuje, gdy jedna z drużyn popełnia piąty faul akumulowany w okresie meczu,

- umieszcza widoczne oznaczenie na stoliku sędziego czasowego, informujące o popełnieniu przez jedną z drużyn pięciu fauli akumulowanych w ciągu jednej połowy meczu,
- rejestruje nazwiska i numery zawodników, którzy zostali napomniani względnie wykluczeni z gry,
- przed każdą połową meczu, przedstawicielom drużyn wręcza dokument za pomocą którego zgłaszają oni prośbę o przyznanie czasu danej drużynie. Jeśli dokument nie został użyty to trzeci sędzia odbiera go po każdej połowie.

- wręcza przedstawicielom drużyn dokument, który określa kiedy zawodnik rezerwy może wejść na pole gry w celu zastąpienia wykluczonego zawodnika.

- pod nadzorem sędziów, monitoruje wejście gracza, który został odesłany z pola gry w celu poprawy swojego sprzętu piłkarskiego,
- pod nadzorem sędziów, monitoruje wejście gracza, który opuścił pole gry z powodu jakiegokolwiek kontuzji,
- sygnalizuje sędziom, gdy zostaje popełniony błąd w momencie udzielania piłkarzowi napomnienia lub wykluczenia go względnie, jeśli zauważą akt przemocy, który nie został przez nich dostrzeżony. W każdym takim przypadku to sędziowie podejmują ostateczne decyzje związane z zawodami,

- czuwa nad osobami znajdującymi się w strefie zmian oraz na ławce rezerwowych i informuje sędziów o każdym nieprawidłowym zachowaniu z ich strony,
- prowadzi rejestr wszystkich przerw w grze, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi i podaje ich przyczyny,
- dostarcza innych istotnych informacji dotyczących meczu,
- gdy jest to wymagane, zajmuje pozycję na boisku tak, jak opisano to w dziale „Interpretacja Przepisów Gry w Futsal i Wytyczne dla Sędziów” (Artykuł 5 – Sędziowie),
- zastępuje drugiego sędziego w sytuacji, gdy sędzia lub drugi sędzia doznaje kontuzji albo jest niedysponowany.

Sędzia czasowy:

- upewnia się, że czas trwania meczu jest zgodny z Artykułem 7, poprzez:
  - włączenie zegara, gdy mecz zostaje prawidłowo rozpoczęty,
  - zatrzymanie zegara, gdy piłka jest poza grą,
  - włączenie zegara po wznowieniu gry rzutem z autu, rzutem od bramki, rzutem różnym, po rozpoczęciu meczu, po rzucie wolnym, rzucie karnym, przedłużonym rzucie karnym lub rzucie sędziowskim,
- jeśli przy obiekcie znajduje się tablica wyników, to rejestruje na niej wynik, faule akumulowane i aktualną połowę meczu,
- w momencie, gdy zostaje poinformowany przez trzeciego sędziego, wskazuje udzielenie czasu sygnałem gwizdka lub innego sygnału akustycznego, różniącego się od tych, które są używane przez sędziów,
- odmierza jednoczynowe czasy, udzielone każdej z drużyn,
- wskazuje koniec czasów za pomocą gwizdka lub innego sygnału akustycznego, różniącego się od tych, które są używane przez sędziów,
- w momencie, gdy zostaje poinformowany przez trzeciego sędziego, wskazuje piąty faul akumulowany, popełniony przez jedną z drużyn, za pomocą gwizdka lub innego sygnału akustycznego, różniącego się od tych, które są używane przez sędziów,
- odmierza dwuczynowe wykluczenie zawodnika,
- wskazuje koniec pierwszej połowy, koniec meczu oraz koniec obu części dogrywki, za pomocą

gwizdka lub innego sygnału akustycznego, różniącego się od tych, które są używane przez sędziów,

- gdy jest to wymagane, zajmuje pozycję na polu gry tak, jak opisano to w dziale „Interpretacja Przepisów Gry w Futsal i Wytyczne dla Sędziów” (Artykuł 5 – Sędziowie),
- jeżeli trzeci sędzia jest nieobecny, sędzia czasowy przejmuje jego obowiązki,
- dostarcza innych istotnych informacji dotyczących meczu.

ZAWODY MIĘDZYNARODOWE

Podczas zawodów międzynarodowych obecność trzeciego sędziego i sędziego czasowego jest obowiązkowa.

Przy rozgrywaniu zawodów międzynarodowych zegar (chronometr) musi być wyposażony we wszystkie niezbędne urządzenia tj. precyzyjny zegar, urządzenie mierzące czas dwuminutowych wykluczeń dla czterech zawodników jednocześnie, oraz urządzenie rejestrujące faule akumulowane popełnione przez każdą drużynę w każdej połowie meczu.

Artykuł 7 – Czas trwania zawodów

CZĘŚCI GRY

Zawody trwają dwie równe części po 20 minut każda, chyba że uzgodniono wzajemnie inaczej pomiędzy sędzią a obiema drużynami. Wszelkie ustalenia dotyczące zmiany czasu trwania części gry, muszą mieć miejsce przed rozpoczęciem gry oraz być zgodne z regulaminem zawodów.

ZAKOŃCZENIE CZĘŚCI GRY

Sędzia czasowy sygnalizuje koniec części sygnałem akustycznym. Po usłyszeniu sygnału akustycznego od sędziego czasowego, jeden z sędziów ogłasza koniec części meczu lub meczu swoim gwizdkiem, z wyjątkiem sytuacji gdy:

- Podyktowany jest rzut z drugiego punktu karnego, względnie rzut wolny za szósty lub kolejny faul akumulowany – należy umożliwić wykonanie lub powtórzenie rzutu (czas jest przedłużony na wykonanie),
- Czas jest przedłużony na wykonanie lub powtórzenie rzutu karnego.

Jeżeli piłka jest kopnięta w kierunku jednej z bramek zanim sędzia mierzący czas użyje sygnału akustycznego, sędziowie muszą czekać na rozstrzygnięcie strzału, aby zakończyć gwizdkiem część gry lub zawody. Część gry kończy się gdy:

- Piłka bezpośrednio wpada do bramki i gol jest zdobyty,
- Piłka opuszcza granice pola gry,
- Piłka dotyka bramkarza lub innego zawodnika drużyny broniącej, słupków, poprzeczki lub podłoża, wpada do bramki, bramka jest zdobyta,
- Bramkarz drużyny broniącej lub inny zawodnik z drużyny broniącej dotyka piłki lub odbija się ona od słupków lub poprzeczki i nie wpada do bramki,
- Piłka dotyka jakiegokolwiek zawodnika z drużyny, która kopnęła piłkę, z wyjątkiem sytuacji kiedy wykonany był rzut wolny pośredni a piłka zmierzała bezpośrednio do bramki drużyny przeciwnej po zagranii jej przez drugiego zawodnika,
- Nie zostało popełnione przewinienie które karane jest rzutem wolnym bezpośrednim, rzutem wolny pośrednim lub rzutem karnym, a rzut wolny pośredni, rzut wolny bezpośredni lub rzut karny nie musi być powtórzony.

Jeżeli zostało popełnione przewinienie w części gry, w której po piątym faulu akumulowanym jednej z drużyn zarządza się rzut wolny bezpośredni lub rzut karny, część gry kończy się gdy:

- Piłka nie jest bezpośrednio kopnięta do bramki,
- Piłka bezpośrednio wpada do bramki i gol jest zdobyty,

- Piłka opuszcza granice pola gry,
- Piłka dotyka jednego lub dwóch słupków, poprzeczki, bramkarza lub innego zawodnika drużyny broniącej i bramka jest zdobyta,
- Piłka dotyka jednego lub dwóch słupków, poprzeczki, bramkarza lub innego zawodnika drużyny broniącej i bramka nie jest zdobyta,
- Nie zostaje popełnione inne przewinienie karane rzutem wolnym bezpośrednim, rzutem wolnym pośrednim lub rzutem karnym,

Jeżeli w trakcie części gry przed szóstym faulem akumulowanym jednej z drużyn zostaje popełnione przewinienie karane rzutem wolnym bezpośrednim, część gry kończy się gdy:

- Piłka nie jest bezpośrednio kopnięta do bramki,
- Piłka bezpośrednio wpada do bramki i gol jest zdobyty,
- Piłka opuszcza granice pola gry,
- Piłka dotyka jednego lub dwóch słupków, poprzeczki, bramkarza lub innego zawodnika drużyny broniącej i bramka jest zdobyta,
- Piłka dotyka jednego lub dwóch słupków, poprzeczki, bramkarza lub innego zawodnika drużyny broniącej i bramka nie jest zdobyta,
- Piłka dotyka zawodnika z drużyny która wykonywała rzut wolny bezpośredni,
- Nie zostaje popełnione inne przewinienie karane rzutem wolnym bezpośrednim, rzutem wolnym pośrednim lub rzutem karnym,

Jeżeli w części gry zostaje popełnione przewinienie karane rzutem wolnym pośrednim, część gry kończy się gdy:

- Piłka wpada bezpośrednio do bramki bez dotknięcia jej przez innego zawodnika podczas swojego lotu lub dotknięcia jednego lub dwóch słupków lub poprzeczki w takiej sytuacji bramka nie jest uznana,
- Piłka opuszcza granice pola gry,
- Piłka uderza w jednej lub dwa słupki lub poprzeczkę po dotknięciu jej przez bramkarza lub innego zawodnika drużyny broniącej, nie zawodnika drużyny która kopnęła piłkę w takiej sytuacji bramka jest uznana,
- Piłka uderza w jednej lub dwa słupki lub poprzeczkę po dotknięciu jej przez bramkarza lub innego zawodnika drużyny broniącej lub atakującej, nie zawodnika kopiącego piłkę, w takiej sytuacji bramka nie jest uznana,
- Nie jest popełnione inne przewinienie karane rzutem wolnym bezpośrednim, rzutem wolnym pośrednim lub rzutem karnym nie jest popełnione.

CZAS DLA DRUŻYNY

Drużyny mają prawo do jednej jednodominutowej przerwy w każdej części gry.

Muszą być zastosowane następujące warunki:

- osoby towarzyszące każdej z drużyn są upoważnieni do zgłoszenia trzeciemu sędziemu lub sędziemu czasowemu jeśli nie ma sędziego trzeciego wniosku o udzielenie jednodominutowej przerwy,
- sędzia czasowy przyznaje czas dla drużyny po wcześniejszym zgłoszeniu – używając sygnału akustycznego lub gwizdka, które różnią się od gwizdków używanych przez sędziów – jeśli drużyna ubiegająca się o czas jest w posiadaniu piłki i piłka jest poza grą,
- podczas czasu dla drużyny zawodnicy mogą pozostać na polu gry lub poza polem gry, jednak muszą opuścić pole gry, gdy chcą spożyć napoje,
  - w trakcie czasu dla drużyny zawodnicy rezerwowi muszą pozostać poza polem gry,
  - w trakcie czasu dla drużyny przedstawiciele drużyn nie mają prawa udzielać instrukcji na polu gry,
  - zmiany mogą być dokonane po sygnale akustycznym lub sygnale gwizdka kończącego przerwę,
- drużyna, która nie wykorzystała 1-minutowej przerwy w I połowie meczu jest uprawniona tylko do jednej przerwy podczas II połowy meczu,
- jeśli trzeci sędzia lub sędzia czasowy jest nieobecny, osoba towarzysząca drużynie zgłasza wniosek o jednodominutową przerwę do sędziego na boisku,
- Jeśli rozgrywana jest dogrywka nie ma w niej czasu dla drużyny.

PRZERWA MIĘDZY CZĘŚCIAMI GRY

Zawodnikom przysługuje przerwa między częściami gry.

Przerwa między pierwszą a drugą połową meczu nie może przekroczyć 15 minut.

Regulamin zawodów musi określać czas trwania przerwy między zawodami.

Czas trwania przerwy może być zwiększony tylko za zgodą sędziego.

PRZERWANY MECZ

Przerwany mecz jest powtórzony, chyba że regulamin rozgrywek mówi inaczej.

Artykuł 8 – Rozpoczęcie i wznowienie gry

USTALENIE STRON POLA GRY

Przed rozpoczęciem gry sędzia przeprowadza losowanie poprzez podrzucenie monety. Drużyna wygrywająca losowanie wybiera, na którą bramkę atakuje podczas pierwszej połowy meczu.

Drużyna, która przegrała losowanie rozpoczyna grę.

Drużyna, która wygrała losowanie rozpoczyna grę w drugiej połowie meczu.

W drugiej połowie meczu drużyny zmieniają połowy pola gry i atakują przeciwne bramki.

ROZPOCZĘCIE GRY

Rozpoczęcie gry jest sposobem rozpoczęcia i wznowienia gry:

- przy rozpoczęciu zawodów,
- po zdobyciu bramki,
- przy rozpoczęciu drugiej połowy meczu,
- przy rozpoczęciu każdej połowy dogrywki, o ile taka jest rozgrywana.

Z rozpoczęcia gry bramka nie może być zdobyta bezpośrednio

PROCEDURA WYKONANIA

- wszyscy zawodnicy zajmują miejsca na własnej połowie pola gry,
- zawodnicy drużyny nie wykonującej rozpoczęcia gry znajdują się w odległości co najmniej 3 metrów od piłki, aż do chwili, gdy ta znajdzie się w grze,
  - piłka leży nieruchomo na punkcie środkowym pola gry,
  - sędzia daje sygnał gwizdkiem,
  - piłka jest w grze, gdy zostanie kopnięta i poruszy się do przodu.

Po zdobyciu bramki, zakładając, że część gry nie skończyła się, grę wznowia drużyna, która straciła bramkę.

NARUSZENIE PRZEPISÓW – SANKCJE

Jeśli piłka jest w grze, a zawodnik rozpoczynający grę dotknie piłkę (z wyjątkiem rąk), zanim zostanie dotknięta przez innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej z miejsca popełnienia przewinienia.

Jeśli piłka jest w grze, a zawodnik rozpoczynający grę dotknie piłkę rozmyślnie ręką zanim zostanie dotknięta przez innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej z miejsca popełnienia przewinienia i zespół karany jest faulem akumulowanym.

Za każde inne naruszenie przepisów gry związane z wykonaniem rozpoczęcia gry:

- rozpoczęcie gry należy powtórzyć, a korzyść nie może być zastosowana.

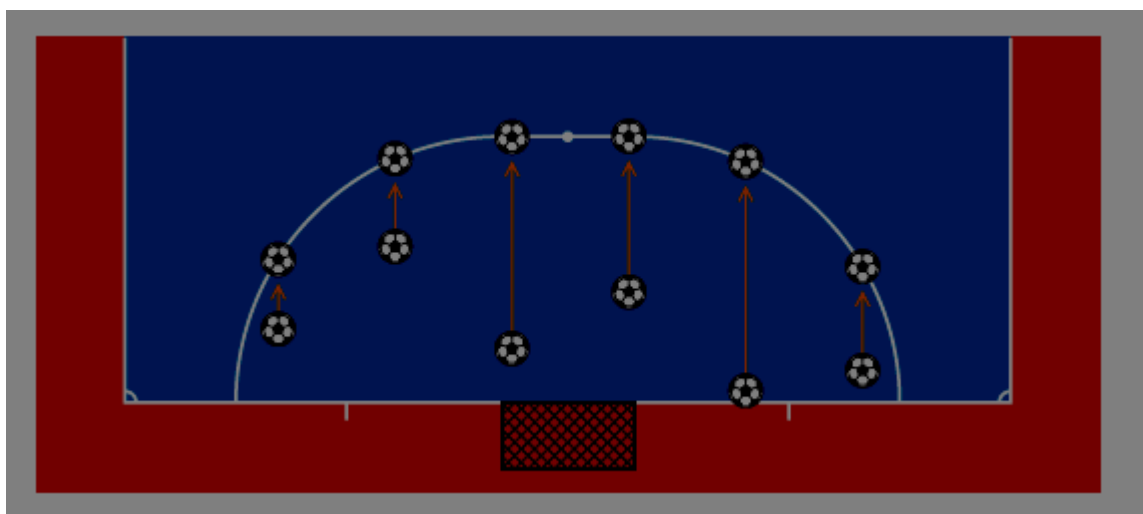
RZUT SĘDZIOWSKI

Jeśli w czasie, gdy piłka jest w grze, sędziowie są zmuszeni przerwać grę z jakiegokolwiek powodu nie wymienionego nigdzie w Przepisach Gry w Futsal, mecz wznowiony jest rzutem sędziowskim. Mecz jest wznowiany także rzutem sędziowskim w sytuacjach opisanych w Przepisach Gry w Futsal.

PROCEDURA WYKONANIA

Sędzia lub drugi sędzia opuszcza trzymaną w ręku piłkę w miejscu, gdzie znajdowała się ona w chwili przerwania gry, chyba że miało to miejsce w obrębie pola karnego, wtedy rzut sędziowski należy wykonać z linii pola karnego, najbliższej miejsca, gdzie piłka znajdowała się w chwili przerwania gry.

Gra jest wznowiona, gdy piłka dotyka podłoża w obrębie pola gry. Jeśli piłka opuszcza pole gry, po wcześniejszym odbiciu się od podłoża, zanim dotkną ją którykolwiek z zawodników, rzut sędziowski powtarza się z tego samego miejsca, z którego wykonywany był pierwszy rzut sędziowski.

NARUSZENIE PRZEPISÓW I SANKCJE

Piłka jest opuszczona w tym samym miejscu, gdzie była opuszczona za pierwszym razem:

- jeśli została dotknięta przez zawodnika, zanim dotknęła podłoża,
- jeżeli piłka opuszcza pole gry po zetknięciu z podłożem i nie została zagrana przez żadnego zawodnika
- jeśli zostało popełnione jakiegokolwiek przewinienie, zanim piłka dotknęła podłoża.

Jeżeli piłka wpada do bramki bezpośrednio po zetknięciu się z podłożem a następnie po jej zagranie lub dotknięciu przez zawodnika:

- Jeżeli piłka jest kopnięta bezpośrednio do bramki przeciwnika, zarządza się rzut od bramki,
- Jeżeli piłka jest kopnięta bezpośrednio do własnej bramki, zarządza się rzut różny.

Jeżeli piłka po zetknięciu się z podłożem zostaje zagrana przez zawodnika więcej niż jeden raz w kierunku jednej z bramek:

- a piłka wpada do jednej z tych bramek, bramkę należy uznać.

Artykuł 9 – Piłka w grze i poza grą

PIŁKA POZA GRĄ

Piłka jest poza grą, gdy:

- całym swoim obwodem przekroczy linię bramkową lub linię boczną, zarówno na podłożu, jak i w powietrzu,
- gra została przerwana przez sędziego,
- uderzy w sufit.

PIŁKA W GRZE

Piłka jest w grze w każdym pozostałym czasie, włączając sytuacje gdy:

- odbije się od słupka bramkowego, poprzeczki i pozostanie na polu gry,
- odbije się od któregoś z sędziów, gdy znajdują się oni na polu gry.

KRYTA HALA

Minimalna wysokość sufitu powinna być określona jest w regulaminach rozgrywek ale nie może być mniejsza niż 4 metry.

Jeśli w czasie gdy piłka jest w grze uderzy w sufit, gra jest wznawiana rzutem z autu przyznanym drużynie przeciwników zawodnika, który jako ostatni dotknął piłki. Rzut z autu wykonuje się z linii bocznej z miejsca najbliższego, w którym piłka uderzyła w sufit.

Artykuł 10 – Jak zdobywa się bramkę

ZDOBYCIE BRAMKI

Bramka jest zdobyta, gdy piłka całym swoim obwodem przekracza linię bramkową pomiędzy słupkami bramkowymi i poprzeczką, zakładając, że drużyna, która zdobyła bramkę, nie naruszyła wcześniej Przepisów Gry w Futsal.

Bramka nie może być uznana, jeśli bramkarz drużyny atakującej rzuca lub rozmyślnie uderza (piąstkuje) ręką lub ramieniem piłkę z własnego pola karnego i jest ostatnim zawodnikiem zagrywającym piłkę. Gra zostanie wznowiona rzutem od bramki dla drużyny przeciwnej.

Jeśli po tym, gdy gol jest zdobyty, sędziowie zdadzą sobie sprawę, zanim gra zostanie wznowiona, że w drużynie, która zdobyła bramkę gra dodatkowy (nieuprawniony) zawodnik lub nieprawidłowo została przeprowadzona zmiana zawodnika – gol nie może być uznany, a gra musi być wznowiona rzutem wolnym pośrednim, wykonanym przez drużynę przeciwną z dowolnego miejsca z pola karnego. Jeśli gra została wznowiona, należy podjąć działania przeciwko zawodnikowi, który zawinił zgodnie z zastrzeżeniem Artykułu 3, ale gol zostaje uznany. Sędziowie zgłaszają ten fakt do odpowiednich władz. Jeśli gol został zdobyty przez drużynę przeciwną, należy go uznać.

DRUŻYNA WYGRYWAJĄCA

Drużyna, która zdobyła większą ilość bramek podczas zawodów jest zwycięzcą. Jeżeli obie drużyny zdobyły równą ilość bramek lub nie zdobyły żadnej, zawody są nierozstrzygnięte.

REGULAMIN ROZGRYWEK

Jeżeli regulamin rozgrywek przewiduje wyłonienie zwycięskiej drużyny w jednym meczu, lub meczu i rewanżu, które nie dały rozstrzygnięcia, dozwolone są jedynie następujące procedury:

- zasada „bramek na wyjeździe”,
- dogrywka,
- rzuty z punktu karnego.

Procedury te zawarte są w niniejszych Przepisach, w części „Procedury mające na celu wyłonienie zwycięzcy meczu”.

Artykuł 11 – Spalony

W futsalu spalony nie występuje.

Artykuł 12 – Gra niedozwolona i niewłaściwe postępowanie

Gra niedozwolona i niewłaściwe postępowanie stanowią naruszenie Przepisów Gry w Futsal i są karane w następujący sposób:

GRA NIEDOZWOLONA

Gra niedozwolona karana jest rzutem wolnym bezpośrednim, rzutem karnym lub rzutem wolnym pośrednim.

PRZEWINIENIA KARANE RZUTEM WOLNYM BEZPOŚREDNIM

Rzut wolny bezpośredni jest przyznany drużynie przeciwnej, jeżeli zawodnik popełnia jedno z następujących siedmiu przewinień, w sposób uznany przez sędziego za nieostrożny, nierozważny lub przy użyciu nieproporcjonalnej siły:

- kopie lub usiłuje kopnąć przeciwnika,
- podstawia nogę przeciwnikowi,
- skacze na przeciwnika,
- atakuje przeciwnika ciałem,
- uderza lub usiłuje uderzyć przeciwnika,
- popycha przeciwnika,
- atakuje przeciwnika nogami.

Rzut wolny bezpośredni jest również przyznany drużynie przeciwnej, jeżeli zawodnik popełnia jedno z następujących trzech przewinień:

- trzyma przeciwnika,
- pluje na przeciwnika,
- rozmyślnie dotyka piłkę ręką (oprócz bramkarza we własnym polu karnym).

Rzut wolny bezpośredni wykonuje się z miejsca przewinienia (patrz Artykuł 13 – „Miejsce wykonania rzutu wolnego”).

Powyższe przewinienia są akumulowane.

PRZEWINIENIA KARANE RZUTEM KARNYM

Rzut karny przyznaje się, jeżeli jedno z powyższych przewinień zostaje popełnione przez zawodnika w jego własnym polu karnym, niezależnie od położenia piłki zakładając, że w momencie przewinienia piłka była w grze.

PRZEWINIENIA KARANE RZUTEM WOLNYM POŚREDNIM

Rzut wolny pośredni przyznany jest drużynie przeciwnej, jeżeli bramkarz popełnia jedno z następujących czterech przewinień:

- przez czas dłuższy niż cztery sekundy kontroluje piłkę w swoich rękach, lub nogami na własnej połowie pola gry,
- po zagraniu piłki dotyka ją powtórnie na własnej połowie, po tym jak została rozmyślnie kopnięta do

niego przez współpartnera i nie została dotknięta ani zagrana przez przeciwnika,

- dotyka piłki rękoma wewnątrz własnego pola karnego, po rozmyślnym kopnięciu jej do niego przez współpartnera,
- dotyka piłki rękoma wewnątrz własnego pola karnego, po otrzymaniu jej bezpośrednio z rzutu z autu od współpartnera.

Rzut wolny pośredni jest również przyznawany drużynie przeciwnej, jeżeli zdaniem sędziów zawodnik:

- gra w sposób niebezpieczny w zasięgu przeciwnika,
- przeszkadza w poruszaniu się przeciwnikowi,
- przeszkadza bramkarzowi w zwolnieniu piłki z rąk,
- popełnia w stosunku do współpartnera jedno z przewinień, które karane są rzutem wolnym bezpośrednim, gdy są popełnione w stosunku do przeciwnika,
- popełnia przewinienie nie wymienione wcześniej w Artykule 12, lub jakimkolwiek innym Artykule, dla którego gra została przerwana w celu udzielenia napomnienia, względnie wykluczenia z gry zawodnika.

Rzut wolny pośredni wykonuje się z miejsca przewinienia (patrz Artykuł 13 – „Miejsce wykonania rzutu wolnego”).

NIEWŁAŚCIWE POSTĘPOWANIE

Niewłaściwe postępowanie karane jest napomnieniem lub wykluczeniem z gry.

SANKCJE DYSCYPLINARNE

Żółta kartka pokazywana jest w celu zakomunikowania, że zawodnik lub zawodnik rezerwy otrzymał napomnienie.

Czerwona kartka pokazywana jest w celu zakomunikowania, że zawodnik lub zawodnik rezerwy został wykluczony z gry.

Tylko zawodnik lub zawodnik rezerwy może otrzymać żółtą lub czerwoną kartkę. Odpowiednia kartka jest pokazywana publicznie i tylko na polu gry od momentu rozpoczęcia gry. W pozostałych przypadkach, sędziowie słownie informują zawodników i osoby towarzyszące drużynie o nałożonych karach indywidualnych.

Sędziowie mają prawo podejmować sankcje dyscyplinarne od momentu wejścia na obiekt, na którym pole gry jest usytuowane, przed rozpoczęciem zawodów, aż do momentu opuszczenia obiektu.

Zawodnik, który popełnia przewinienie karane napomnieniem lub wykluczeniem z gry, zarówno na polu gry lub poza nim, w stosunku do przeciwnika, współpartnera, sędziego, sędziego asystenta względnie innej osoby, karany jest stosownie do natury popełnianego przewinienia.

PRZEWINIENIA KARANE NAPOMNIENIEM

Zawodnik jest napomniany jeżeli popełnia jedno z siedmiu przewinień:

- jest winny niesportowego zachowania,
- słownie lub czynnie okazuje niezadowolenie,
- uparczywie narusza Przepisy Gry w Futsal,
- opóźnia wznowienie gry,
- nie zachowuje wymaganej odległości przy wznowieniu gry z rzutu różnego, rzutu wolnego lub rzutu z autu (dot. zawodników drużyny przeciwnej),
- wchodzi lub powraca na pole gry bez zgody sędziów względnie narusza procedurę wymiany,
- rozmyślnie opuszcza pole gry bez zgody sędziów.

Zawodnik rezerwowi jest napomniany jeżeli popełnia któreś z czterech przewinień:

- jest winny niesportowego zachowania,
- słownie lub czynnie okazuje niezadowolenie,
- opóźnia wznowienie gry,
- wchodzi na pole gry w sposób naruszający procedurę wymiany.

PRZEWINIENIA KARANE WYKLUCZENIEM Z GRY

Zawodnik zostaje wykluczony z gry, jeżeli popełnia któreś z siedmiu następujących przewinień:

- popełnia poważny, rażący faul,
- zachowuje się gwałtownie, agresywnie,
- pluje na przeciwnika lub inną osobę,
- pozbawia drużynę przeciwną bramki lub realnej szansy zdobycia bramki zagrywając rozmyślnie piłkę ręką (nie dotyczy bramkarza we własnym polu karnym),
- pozbawia realnej szansy zdobycia bramki przeciwnika poruszającego się w kierunku bramki tego zawodnika, popełniając przewinienie karane rzutem wolnym lub rzutem karnym,
- używa ordynarnego, obelżywego, obraźliwego języka lub gestów,
- otrzymuje drugie napomnienie w tych samych zawodach.

Zawodnik rezerwowi zostaje wykluczony z gry, jeżeli popełnia następujące przewinienie:

- pozbawia drużynę przeciwną bramki lub realnej szansy zdobycia bramki

Zawodnik lub zawodnik rezerwowi, który został wykluczony z gry musi opuścić bezpośrednie otoczenie pola gry oraz strefę techniczną.

Artykuł 13 – Rzuty wolne

RODZAJE RZUTÓW WOLNYCH

Rzutami wolnymi są zarówno rzuty bezpośrednie, jak i pośrednie.

RZUT WOLNY BEZPOŚREDNI

SYGNALIZACJA

Jeden z sędziów sygnalizuje rzut wolny bezpośredni trzymając jedną rękę poziomo i wskazując kierunek, w jakim rzut ma być wykonany. Drugą ręką sędzia wskazuje w stronę podłoża, oznajmiając w wyraźny sposób trzeciemu sędziemu i sędziemu czasowemu, że jest to faul akumulowany.

ZDOBYCIE BRAMKI

- jeżeli z rzutu wolnego bezpośredniego kopnięta piłka bezpośrednio wpadnie do bramki przeciwnika – bramkę należy uznać,
- jeżeli z rzutu wolnego bezpośredniego kopnięta piłka bezpośrednio wpadnie do własnej bramki drużynie przeciwnej przyznany jest rzut różny.

FAULE AKUMULOWANE

- są to faule karane rzutem wolnym bezpośrednim lub rzutem karnym zgodnie z Artykułem 12,
- faule akumulowane popełnione przez każdą drużynę podczas jednej połowy są rejestrowane w sprawozdaniu z meczu,
- sędziowie mogą zezwolić na kontynuowanie gry poprzez zastosowanie korzyści, jeżeli drużyna nie popełniła wcześniej 5 fauli akumulowanych i drużyna przeciwna nie została pozbawiona realnej szansy zdobycia bramki,
- jeżeli sędziowie zastosują korzyść to muszą zasygnalizować akumulowany faul sędziemu czasowemu i trzeciemu sędziemu w najbliższej przerwie w grze,
- jeżeli rozgrywana jest dogrywka, to faule akumulowane z II-ej połowy są wliczane do fauli akumulowanych podczas dogrywki.

RZUT WOLNY POŚREDNI

SYGNALIZACJA

Sędzia wskazuje rzut wolny pośredni unosząc swoje ramię ponad głowę. Utrzymuje on ramię w tej pozycji do czasu, gdy po wykonanym rzucie piłka zostanie dotknięta przez innego zawodnika lub wyjdzie z gry.

ZDOBYCIE BRAMKI

Bramka może być zdobyta tylko wtedy, jeśli przed wpadnięciem do bramki dotknie innego zawodnika:

- jeżeli z rzutu wolnego pośredniego kopnięta piłka bezpośrednio wpadnie do bramki przeciwnika – rzut od bramki jest przyznany drużynie przeciwnej,
- jeżeli z rzutu wolnego pośredniego kopnięta piłka bezpośrednio wpadnie do własnej bramki – rzut różny jest przyznany drużynie przeciwnej.

PROCEDURA WYKONANIA

Podczas wykonywania rzutów wolnych pośrednich jak i bezpośrednich, piłka musi leżeć nieruchomo.

Rzuty wolne rozpoczynające się od 6-ego faulu akumulowanego dla którejkolwiek z drużyn:

- zawodnik wykonujący rzut wolny kopie piłkę z zamiarem zdobycia bramki i nie może podawać piłki do innego zawodnika,
- po wykonaniu rzutu wolnego żaden zawodnik nie może dotknąć piłki, zanim nie zostanie dotknięta przez bramkarza drużyny broniącej lub odbije się od jednego ze słupków, poprzeczki albo opuści pole gry,
- jeśli zawodnik popełnia szósty faul na połowie przeciwnika lub na własnej, ale pomiędzy linią środkową a równoległą do niej umowną linią przechodzącą przez drugi punkt karny, to rzut wolny wykonywany jest z drugiego punktu karnego. Lokalizacja drugiego punktu karnego opisana jest w Artykule 1. Rzut wolny jest wykonany wg zasad opisanych w punkcie „Miejsce wykonania rzutu wolnego”,
- jeżeli zawodnik popełnia szósty faul akumulowany na własnej połowie pomiędzy umowną linią 10 metra a linią bramkową, ale poza polem karnym, drużyna której przyznano rzut wolny decyduje, czy wykona go z drugiego punktu karnego, czy z miejsca, gdzie przewinienie miało miejsce,
- począwszy od szóstego faulu akumulowanego czas gry musi być doliczony na wykonanie rzutu wolnego bezpośredniego na koniec każdej połowy lub na koniec każdej części dogrywki.

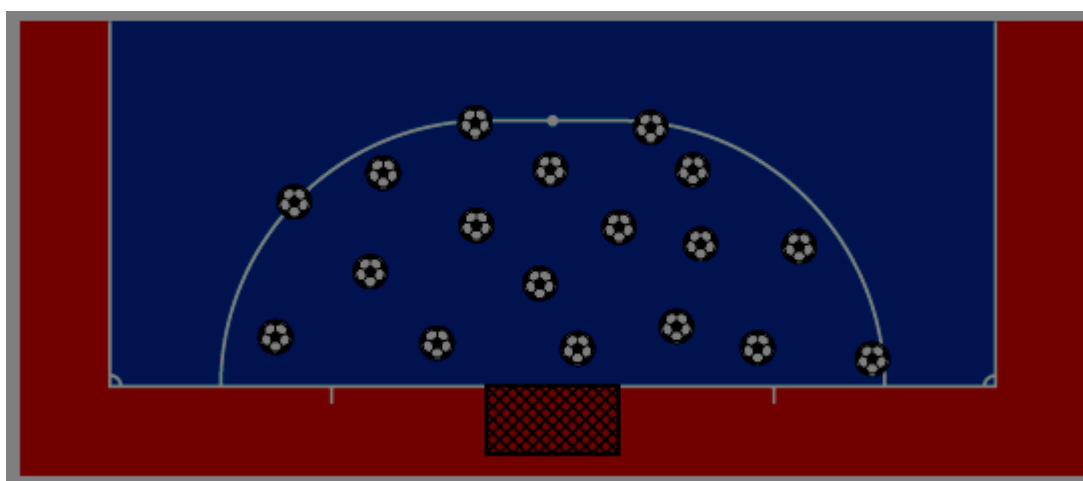
MIEJSCE WYKONANIA RZUTU WOLNEGO

RZUT WOLNY SPOZA POLA KARNEGO

- wszyscy przeciwnicy muszą znajdować się co najmniej 5 metrów od piłki, dopóki nie jest ona w grze,
- piłka jest w grze, kiedy zostanie kopnięta i poruszy się,
- rzut wolny jest wykonywany z miejsca popełnienia przewinienia lub z miejsca, gdzie była piłka w momencie popełnienia przewinienia względnie z drugiego punktu karnego.

RZUT WOLNY BEZPOŚREDNI LUB POŚREDNI WEWNĄTRZ POLA KARNEGO DRUŻYNY BRONIĄCEJ:

- wszyscy przeciwnicy muszą pozostawać co najmniej 5 metrów od piłki, dopóki nie jest ona w grze,
- wszyscy przeciwnicy pozostają poza polem karnym, dopóki piłka nie jest w grze,
- piłka jest w grze, gdy zostaje kopnięta bezpośrednio poza pole karne,
- rzut wolny podyktowany w polu karnym może być wykonany z jakiegokolwiek punktu wewnątrz tego pola.

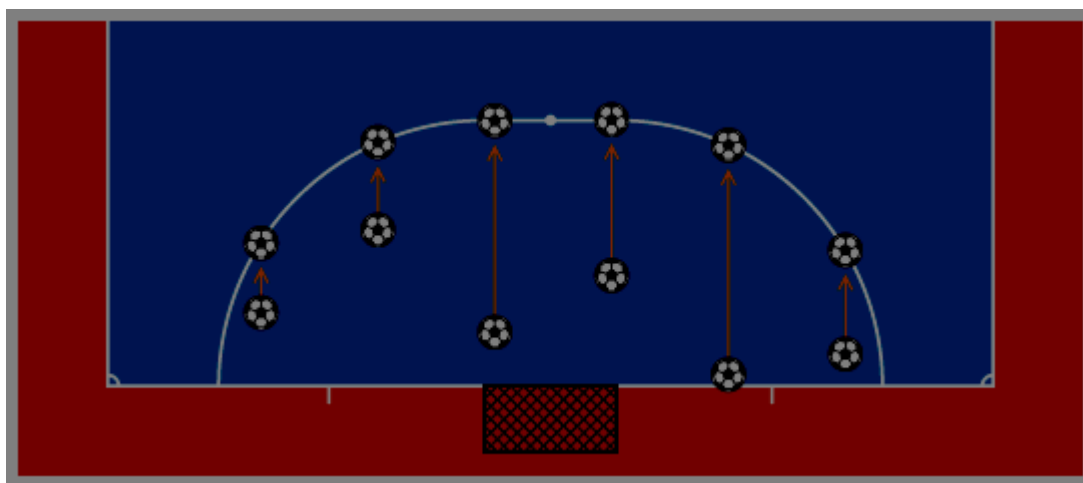
RZUT WOLNY BEZPOŚREDNI POCZĄWSZY OD SZÓSTEGO FAULU AKUMULOWANEGO, W KAŻDEJ POŁOWIE MECZU

- zawodnicy drużyny broniącej nie mogą ustawiać muru obronnego,
- zawodnik wykonujący rzut musi być właściwie zidentyfikowany,

- bramkarz musi pozostać we własnym polu karnym, w odległości co najmniej 5 metrów od piłki,
- zawodnicy pozostają na polu gry, z wyjątkiem wykonawcy jeśli sobie życzy,
- zawodnicy z wyjątkiem wykonawcy i bramkarza broniącego pozostają na boisku poza umowną linią na wysokości piłki równoległą do linii bramkowej i będącą poza polem karnym, co najmniej 5 metrów od piłki i nie mogą przeszkadzać wykonawcy rzutu wolnego. Żaden zawodnik, z wyjątkiem wykonawcy nie może przekroczyć wspomnianej linii umownej, zanim piłka nie będzie w grze.

RZUT WOLNY POŚREDNI DLA DRUŻYNY ATAKUJĄCEJ

- wszyscy przeciwnicy muszą pozostawać co najmniej 5 metrów od piłki, dopóki piłka nie jest w grze,
- piłka jest w grze, gdy zostaje kopnięta i poruszy się,
- rzut wolny pośredni przyznany w polu karnym jest wykonany z linii pola karnego z punktu najbliższego miejscu, gdzie przewinienie było popełnione.

NARUSZENIE PRZEPISÓW – SANKCJE

Jeżeli podczas wykonywania rzutu wolnego, przeciwnik znajduje się bliżej piłki, niż wymagana odległość:

- rzut wolny powtarza się, a winny zawodnik jest napomniany, chyba że może być zastosowana korzyść lub jest popełnione inne przewinienie, które karane jest rzutem karnym. Jeśli przewinienie karane jest rzutem wolnym, sędziowie decydują, czy karać pierwsze przewinienie czy przewinienie popełnione później. Jeśli drugie przewinienie karane jest rzutem karnym lub rzutem wolnym bezpośrednim, akumulowany faul zapisywany jest przeciwko drużynie przewinającej.

Jeśli rzut wolny wykonywany jest przez drużynę broniącą z własnego pola karnego a piłka nie jest kopnięta bezpośrednio poza pole karne:

- rzut wolny powtarza się

Jeśli wykonanie rzutu wolnego trwa dłużej, niż 4 sekundy:

- sędziowie przyznają rzut wolny pośredni drużynie przeciwnej z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13, Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Począwszy od szóstego faulu akumulowanego, jeśli zawodnik wykonujący rzut nie ma intencji zdobycia bramki:

- sędziowie przyznają rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej, wykonany z miejsca, gdzie gra powinna być wznowiona.

Począwszy od szóstego faulu akumulowanego, jeśli rzut wolny jest wykonany przez współpartnera zawodnika, który został wcześniej zidentyfikowany:

- sędziowie wstrzymują grę, napominają zawodnika za niesportowe zachowanie i wznowiają grę rzutem wolnym pośrednim dla drużyny broniącej z miejsca, gdzie piłka została kopnięta.

RZUT WOLNY WYKONYWANY PRZEZ ZAWODNIKA INNEGO NIŻ BRAMKARZ

Jeśli po tym, gdy piłka jest w grze, zawodnik dotyka ponownie piłkę (nie ręką), zanim dotknie jej inny zawodnik:

- rzut wolny pośredni jest przyznany drużynie przeciwnej a wykonany z miejsca, gdzie przewinienie zostało popełnione (patrz: Art. 13, Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeśli po tym, gdy piłka jest w grze, zawodnik rozmyślnie zagrywa ręką, zanim dotknie jej inny zawodnik:

- rzut wolny bezpośredni jest przyznany drużynie przeciwnej a wykonany z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego), a jego zespół jest karany faulem akumulowanym,
- rzut karny jest przyznany, jeśli przewinienie było popełnione w polu karnym zawodnika zagrywającego ręką, a jego zespół jest karany faulem akumulowanym.

RZUT WOLNY WYKONYWANY PRZEZ BRAMKARZA

Jeśli po tym, gdy piłka jest w grze, bramkarz dotyka piłkę ponownie (nie ręką), zanim dotyka ją inny zawodnik:

- rzut wolny pośredni jest przyznany drużynie przeciwnej, wykonany z miejsca, gdzie zostało popełnione przewinienie (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeśli po tym, gdy piłka jest w grze, bramkarz rozmyślnie zagrywa piłkę ręką, zanim dotknie ją inny zawodnik:

- rzut wolny bezpośredni jest przyznany drużynie przeciwnej, jeśli przewinienie miało miejsce poza

połem karnym bramkarza, rzut jest wykonany z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego) a jego zespół karany jest faulem akumulowanym,

- rzut wolny pośredni jest przyznany drużynie przeciwnej, jeśli przewinienie miało miejsce w polu karnym bramkarza, rzut jest wykonany z miejsca, gdzie przewinienie miało miejsce (patrz: Art. 13, – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

JEŚLI SĘDZIOWIE DAJĄ SYGNAŁ NA WYKONANIE RZUTU WOLNEGO BEZPOŚREDNIEGO, POCZĄWSZY OD SZÓSTEGO FAULU AKUMULOWANEGO I ZANIM PIŁKA JEST W GRZE:

Zawodnik drużyny wykonującej rzut wolny popełnił przewinienie z zakresu Przepisów Gry w Futsal, za wyjątkiem, jeśli zawodnik wykonujący rzut wolny zwleka dłużej niż 4 sekundy:

- sędziowie pozwalają wykonać rzut,
- jeśli piłka wpada do bramki, rzut wolny jest powtórzony,
- jeśli piłka nie wpada do bramki, sędziowie wstrzymują grę i zarządzają wznowienie gry rzutem wolnym pośrednim dla drużyny broniącej z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Zawodnik drużyny broniącej popełnia przewinienie z zakresu Przepisów Gry w Futsal:

- sędziowie pozwalają wykonać rzut wolny,
- jeśli piłka wpada do bramki, gol jest uznany,
- jeśli piłka nie wpada do bramki, rzut jest powtórzony.

Jeden lub więcej zawodników drużyny broniącej i jeden lub więcej zawodników drużyny atakującej popełnia przewinienie z zakresu Przepisów Gry w Futsal:

- rzut wolny jest powtórzony.

POCZĄWSZY OD SZÓSTEGO FAULU AKUMULOWANEGO, JEŚLI PO WYKONANIU RZUTU WOLNEGO BEZPOŚREDNIEGO:

Zawodnik wykonujący rzut nie kopie piłki do przodu z zamiarem zdobycia bramki:

- sędziowie wstrzymują grę i zarządzają wznowienie gry rzutem wolnym pośrednim dla drużyny broniącej z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Zawodnik wykonujący rzut dotyka piłkę po raz drugi (z wyjątkiem rąk), zanim dotyka jej inny zawodnik:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Inny zawodnik, niż zawodnik wykonujący rzut dotyka piłkę (z wyjątkiem rąk), zanim zostanie dotknięta przez bramkarza broniącego, odbita od jednego ze słupków, poprzeczki lub opuści pole gry:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Zawodnik rozmyślnie zagrywa piłkę ręką:

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego), a jego zespół karany jest faulem akumulowanym,
- zarządza się rzut karny, jeśli przewinienie zostało popełnione przez zawodnika drużyny broniącej we własnym polu karnym, z wyjątkiem bramkarza drużyny broniącej, a jego zespół karany jest faulem akumulowanym.

Piłka jest dotknięta przez osobę z zewnątrz, kiedy porusza się do przodu:

- rzut jest powtórzony

Piłka odbija się od bramkarza, poprzeczki lub słupków i wtedy zostaje dotknięta przez osobę z zewnątrz:

- sędziowie wstrzymują grę,
- gra jest wznowiona rzutem sędziowskim w miejscu, gdzie została dotknięta przez osobę z zewnątrz, chyba że osoba z zewnątrz dotknęła piłkę w polu karnym. W tym wypadku sędziowie dyktują rzut sędziowski na linii pola karnego w najbliższym punkcie miejsca, gdzie piłka była zatrzymana.

Piłka pęka lub doznaje uszkodzeniu, gdy jest w grze i nie odbiła się wcześniej od słupków, poprzeczki, ani nie została dotknięta przez żadnego innego zawodnika:

- rzut powtarza się.

Artykuł 14 – Rzut karny

Rzut karny zarządza się przeciwko drużynie, której zawodnik we własnym polu karnym i w czasie gdy piłka jest w grze popełni przewinienie, za które zarządza się rzut wolny bezpośredni.

Bramka może być zdobyta bezpośrednio z rzutu karnego.

Dla wykonania rzutu karnego zarządzanego na końcu każdej części zawodów (w tym dogrywki), należy przedłużyć czas gry tej części o czas niezbędny dla wykonania rzutu.

USTAWIENIE PIŁKI I ZAWODNIKÓW

Piłka:

- musi być umieszczona w punkcie karnym

Zawodnik wykonujący rzut karny:

- musi być zidentyfikowany.

Bramkarz broniący rzut:

- musi pozostawać na własnej linii bramkowej pomiędzy słupkami bramkowymi, zwrócony twarzą do wykonawcy rzutu, do czasu kopnięcia piłki.

Zawodnicy inni niż wykonawca rzutu muszą zajmować miejsca:

- na polu gry,
- na zewnątrz pola karnego,
- za punktem karnym,
- w odległości co najmniej 5 metrów od punktu karnego.

PROCEDURA WYKONANIA

- po zajęciu przez zawodników pozycji określonych Przepisami Gry, jeden z sędziów daje sygnał na wykonanie rzutu karnego,
- wykonawca rzutu musi kopnąć piłkę do przodu,
- piłka jest w grze jeżeli została kopnięta i poruszyła się do przodu.

Jeżeli rzut karny został podyktowany w normalnym czasie gry, a czas pierwszej połowy, drugiej połowy, bądź dogrywek został przedłużony tylko na jego wykonanie, bądź powtórzenie, to gol musi być uznany jeżeli przed przekroczeniem linii bramkowej pomiędzy słupkami i pod poprzeczką bramki:

- piłka dotknie jednego lub obu słupków bramkowych, poprzeczki lub bramkarza, a także zaistnieją jakiegokolwiek z tych możliwości.

Sędziowie decydują, kiedy rzut karny został rozstrzygnięty.

NARUSZENIE PRZEPISÓW – SANKCJE

Jeżeli wykonawca rzutu karnego, kopnie piłkę nie do przodu:

- sędziowie wstrzymują grę i wznawiają ją rzutem wolnym pośrednim, który wykona zawodnik drużyny przeciwnej z punktu karnego (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli rzut karny został wykonany przez współpartnera zawodnika, uprzednio zidentyfikowanego jako wykonawca:

- sędziowie wstrzymują grę, udzielają winnemu zawodnikowi napomnienia za niesportowe zachowanie a grę wznawiana jest rzutem wolnym pośrednim, który wykona zawodnik drużyny przeciwnej z punktu karnego (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli sędziowie dają sygnał na wykonanie rzutu karnego i zanim piłka jest w grze, ma miejsce jedna z następujących sytuacji:

Zawodnik wykonujący rzut karny lub jego współpartner naruszają Przepisy Gry w Futsal:

- sędziowie zezwalają na wykonanie rzutu,
- jeżeli piłka wpadnie do bramki, rzut powtarza się,
- jeżeli piłka nie wpadnie do bramki, sędziowie przerywają grę i nakazują wznowienie jej rzutem wolnym pośrednim przyznany drużynie broniącej z miejsca przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Zawodnik drużyny broniącej naruszył Przepisy Gry w Futsal:

- sędziowie zezwalają na wykonanie rzutu,
- jeżeli piłka wpadnie do bramki, to bramkę uznaje się,
- jeżeli piłka nie wpadnie do bramki, rzut karny powtarza się.

Zawodnicy obu drużyn naruszają Przepisy Gry w Futsal

- rzut powtarza się.

Jeżeli po wykonaniu rzutu karnego:

Wykonawca rzutu dotyka piłkę po raz drugi (ale nie ręką), zanim została dotknięta przez innego zawodnika

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej, z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. – 13, Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Wykonawca rzutu rozmyślnie dotyka piłkę ręką, zanim została ona dotknięta przez innego zawodnika

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Piłka została dotknięta przez działanie z zewnątrz, kiedy poruszała się do przodu

- rzut powtarza się.

Piłka po odbiciu się od bramkarza, poprzeczki lub słupków bramkowych, znajdując się w polu gry została dotknięta przez działanie z zewnątrz

- sędziowie przerywają grę,
- gra zostaje wznowiona rzutem sędziowskim w miejscu dotknięcia jej przez działanie z zewnątrz. Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się w polu karnym, to rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola karnego z punktu najbliższego miejsca, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry.

Jeżeli piłka pęknie lub stanie się niezdatna do gry, w czasie gdy była w grze i przed dotknięciem słupka bramkowego, poprzeczki lub zawodnika:

- rzut powtarza się.

Artykuł 15 – Rzut z autu

Rzut z autu jest sposobem wznowienia gry

Rzut z autu przyznaje się drużynie przeciwnej do zawodnika, który po raz ostatni dotknął piłki, zanim przekroczyła ona linię boczną zarówno na podłożu, jak i w powietrzu, względnie dotknęła sufitu hali.

Bramka nie może być zdobyta bezpośrednio z rzutu z autu.

USTAWIENIE ZAWODNIKÓW

Zawodnicy drużyny przeciwnej muszą znajdować się:

- na polu gry,
- w odległości nie mniejszej niż 5 metrów od miejsca, z którego wykonywany jest rzut z autu.

PROCEDURA WYKONANIA

Usytuowanie przy rzucie z autu

W momencie wykonania rzutu, wykonawca:

- częścią jednej stopy znajduje się na linii bocznej lub na podłożu na zewnątrz linii bocznej,
  - piłka musi leżeć nieruchomo na podłożu, w miejscu gdzie przekroczyła linię boczną bądź na zewnątrz pola gry w odległości maksymalnie 25 cm od tego miejsca,
  - wykonanie rzutu nastąpi w ciągu 4 sekund, od powstania możliwości do jego wykonania.

Piłka jest w grze, gdy znajdzie się w polu gry.

Naruszenie przepisów – sankcje

Jeżeli w momencie wykonywania rzutu z autu zawodnik drużyny przeciwnej znajduje się bliżej piłki niż wymagana odległość:

- rzut z autu należy powtórzyć a zawodnika przewinającego napomnieć, chyba że zastosowana została korzyść względnie popełnione zostało przewinienie karane rzutem wolnym lub karnym przez drużynę przeciwną do zawodnika wykonującego rzut z autu.

Jeżeli zawodnik drużyny przeciwnej nieprzepisowo rozprasza uwagę lub przeszkadza wykonawcy

- winien zostać napomniony za niesportowe zachowanie.

Za każde inne naruszenie procedury wykonania rzutu z autu

- rzut z autu winien być wykonany przez zawodnika drużyny przeciwnej.

Rzut z autu wykonany przez zawodnika innego niż bramkarz

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, wykonawca rzutu z autu dotknie piłki powtórnie (ale nie ręką), zanim została ona dotknięta przez innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, wykonawca rzutu z autu rozmyślnie dotknie piłki ręką, zanim została ona dotknięta przez innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej, z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego), a jego zespół karany jest faulem akumulowanym,
- zarządza się rzut karny, jeżeli wykonawca rzutu z autu popełnił przewinienie we własnym polu karnym, a jego zespół karany jest faulem akumulowanym.

Rzut z autu wykonany przez bramkarza

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, bramkarz dotyka piłkę powtórnie (ale nie rękoma), zanim została dotknięta przez innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej, z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13, Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, bramkarz rozmyślnie dotyka piłkę ręką, zanim została dotknięta przez innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej, jeżeli przewinienie zostało popełnione poza polem karnym bramkarza, z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego), a jego zespół karany jest faulem akumulowanym.
- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej, jeżeli przewinienie zostało popełnione w polu karnym bramkarza, z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Artykuł 16 – Rzut od bramki

Rzut od bramki jest sposobem wznowienia gry

Rzut od bramki przyznaje się jeżeli piłka całym swoim obwodem, dotknięta ostatnio przez zawodnika drużyny atakującej, przekroczy linię bramkową, zarówno po podłożu, jak i w powietrzu i nie została zdobyta bramka zgodnie z Artykułem 10.

Bramka nie może być zdobyta bezpośrednio z rzutu od bramki.

USTAWIENIE ZAWODNIKÓW

Zawodnicy drużyny przeciwnej muszą znajdować się:

- na polu gry i pozostają na zewnątrz pola karnego drużyny wykonującej rzut od bramki, aż do momentu wprowadzenia piłki do gry.

PROCEDURA WYKONANIA

- piłka zostaje wyrzucona przez bramkarza drużyny broniącej z dowolnego miejsca własnego pola karnego,
- bramkarz drużyny broniącej wykonuje rzut od bramki w ciągu 4 sekund od powstania możliwości do jego wykonania,
- piłka jest w grze, gdy została wyrzucona bezpośrednio poza pole karne przez bramkarza drużyny broniącej.

NARUSZENIE PRZEPISÓW – SANKCJE

Jeżeli z rzutu od bramki piłka nie zostanie wyrzucona bezpośrednio poza pole karne:

- zarządza się powtórzenie rzutu od bramki, ale z zastrzeżeniem, że czas 4 sekund na jego wykonanie nie kasuje się i jest kontynuowany od momentu powstania możliwości do jego wykonania przez bramkarza.

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, bramkarz dotyka piłkę powtórnie (ale nie rękoma), zanim została dotknięta przez innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej, z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, bramkarz rozmyślnie dotyka piłkę ręką, zanim została dotknięta przez innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej, jeżeli przewinienie zostało popełnione poza polem karnym bramkarza, z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13, Miejsce wykonania rzutu wolnego), a jego zespół karany jest faulem akumulowanym.
- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej jeżeli przewinienie zostało popełnione w polu karnym bramkarza, z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13, Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, bramkarz ponownie dotyka piłkę na własnej połowie boiska, po celowym zagraniu piłki do niego przez współpartnera zanim została ona dotknięta przez innego zawodnika z drużyny przeciwnej:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13, Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli rzut od bramki nie zostanie wykonany w ciągu 4 sekund:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej z linii pola karnego, z miejsca najbliższego popełnienia przewinienia.

Jeżeli rzut od bramki został wykonany, gdy wewnątrz pola karnego znajdował się zawodnik drużyny atakującej:

- zarządza się powtórzenie rzutu od bramki, jeżeli zawodnik drużyny atakującej dotknął piłki lub przeszkodził w jego prawidłowym wykonaniu.

Za każde inne naruszenie Przepisów Gry:

- zarządza się powtórzenie rzutu od bramki, jeżeli naruszenie przepisów zostało popełnione przez drużynę wykonującą rzut od bramki, czas 4 sekund na jego wykonanie nie kasuje się i jest kontynuowany od momentu powstania możliwości do jego wykonania przez bramkarza.

Artykuł 17 – Rzut z rogu

Rzut z rogu jest sposobem wznowienia gry

Rzut z rogu przyznaje się, jeżeli piłka całym swoim obwodem, dotknięta ostatnio przez zawodnika drużyny broniącej, przekroczy linię bramkową drużyny broniącej zarówno na podłożu, jak i w powietrzu i nie została zdobyta bramka zgodnie z Artykułem 10.

Bramka może być zdobyta bezpośrednio z rzutu z rogu, ale jedynie na drużynie przeciwnej.

USTAWIENIE ZAWODNIKÓW ORAZ PIŁKI

Piłka musi być:

- umieszczona w polu rożnym, najbliższym miejsca wyjścia piłki z gry.

Zawodnicy drużyny przeciwnej muszą:

- pozostawać w odległości co najmniej 5 metrów od łuku pola rożnego, aż do momentu prawidłowego wprowadzenia piłki do gry.

PROCEDURA WYKONANIA

- piłka musi być kopnięta przez zawodnika drużyny atakującej,
- drużyna wykonująca rzut z rogu musi go wykonać w ciągu 4 sekund od powstania możliwości do jego wykonania,
- piłka jest w grze, gdy została kopnięta i poruszyła się.

NARUSZENIE PRZEPISÓW – SANKCJE

Jeżeli w momencie wykonywania rzutu z rogu zawodnik drużyny przeciwnej znajduje się bliżej piłki niż wymagana odległość:

- rzut z rogu należy powtórzyć a zawodnika przewinającego napomnieć, chyba że zastosowana została korzyść lub popełnione zostało przewinienie karane rzutem wolnym lub karnym przez zawodnika drużyny przeciwnej do tej wykonującego rzut z rogu.

Jeżeli zawodnik drużyny przeciwnej nieprzepisowo rozprasza uwagę lub przeszkadza w wykonaniu rzutu z rogu:

- winien otrzymać napomnienie za niesportowe zachowanie.

Jeżeli rzut z rogu nie zostanie wykonany w ciągu 4 sekund:

- zarządza się rzut od bramki, który wykona drużyna przeciwna.

Za każde naruszenie procedury lub miejsca ustawienia piłki:

- zarządza się powtórzenie rzutu z rogu, jeżeli naruszenie przepisów zostało popełnione przez drużynę wykonującą rzut z rogu, czas 4 sekund na jego wykonanie nie kasuje się i jest kontynuowany od momentu powstania możliwości do jego wykonania przez bramkarza.

Rzut z rogu wykonany przez zawodnika innego niż bramkarz

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, wykonawca rzutu z rogu dotknie piłki powtórnie (ale nie ręką), zanim została ona dotknięta przez innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, wykonawca rzutu z rogu rozmyślnie dotknie piłkę ręką, zanim została ona dotknięta przez innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej, z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego), a jego zespół karany jest faulem akumulowanym.
- zarządza się rzut karny, jeżeli wykonawca rzutu z rogu popełnił to przewinienie we własnym polu karnym, a jego zespół karany jest faulem akumulowanym.

Rzut z rogu wykonany przez bramkarza

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, bramkarz dotyka piłkę powtórnie (ale nie rękoma), zanim została dotknięta przez innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej, z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli po wprowadzeniu piłki do gry, bramkarz rozmyślnie dotyka piłkę ręką, zanim została dotknięta przez innego zawodnika:

- zarządza się rzut wolny bezpośredni dla drużyny przeciwnej, jeżeli przewinienie zostało popełnione poza polem karnym bramkarza, z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego), a jego zespół karany jest faulem akumulowanym.
- zarządza się rzut wolny pośredni dla drużyny przeciwnej jeżeli przewinienie zostało popełnione w polu karnym bramkarza, z miejsca popełnienia przewinienia (patrz: Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Procedury mające na celu wyłonienie zwycięzcy meczu lub dwumeczu

Bramki zdobyte na wyjeździe, dogrywka i seria rzutów karnych, to zatwierdzone trzy sposoby wyłaniania zwycięzcy na zawodach, gdzie regulaminy rozgrywek wymagają wskazania wygrywającej drużyny po meczu zakończonych remisem. Dogrywka i rzuty z punktu karnego nie są częściami meczu.

BRAMKI ZDOBYTE NA WYJEŹDZIE

Regulaminy rozgrywek mogą wprowadzać zasadę, mającą zastosowanie w wypadku, gdy w dwóch meczach – u siebie i na wyjeździe – wynik jest remisowy, stanowiącą, że gole strzelone na wyjeździe liczą się podwójnie.

DOGRYWKA

Regulaminy rozgrywek mogą wprowadzić dwa dalsze, równe okresy gry, 3 lub 5 minut każdy. Mają wtedy zastosowanie zapisy Artykułu 8. Regulamin rozgrywek musi jasno określać czas trwania dwóch równych części gry dogrywki.

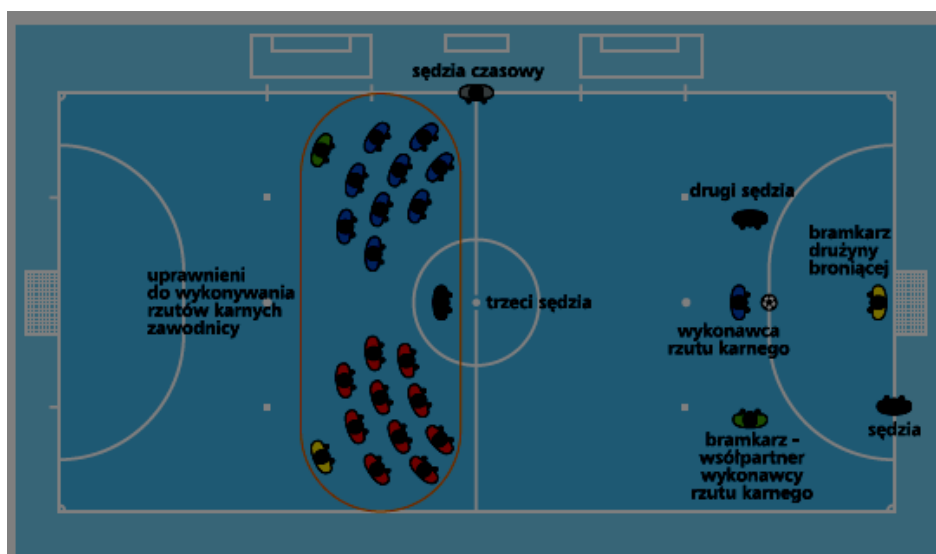
RZUTY Z PUNKTU KARNEGO

Regulaminy rozgrywek mogą wprowadzić rzuty z punktu karnego, zgodnie z wymogami procedury zawartej poniżej.

PROCEDURA

- Sędzia wybiera bramkę, na którą będą wykonywane rzuty.
- Sędzia podrzuca monetę i drużyna, której kapitan wygrał losowanie, decyduje o kolejności wykonywania rzutów.
- Sędzia, drugi sędzia, trzeci sędzia oraz sędzia czasowy robią notatki o wykonywanych rzutach.
- Uwzględniając warunki omówione poniżej, obydwa zespoły wykonują po 3 rzuty karne.
- Rzuty wykonywane są na przemian.
- Jeżeli przed wykonaniem trzech rzutów karnych przez każdą z drużyn, jedna z nich zdobyła większą ilość bramek niż druga mogłaby uzyskać po wykonaniu pełnej serii rzutów, zaprzestaje się wykonywania kolejnych rzutów.
- Jeżeli po wykonaniu przez obie drużyny po 3 rzuty karne, obie drużyny zdobyły tę samą ilość bramek lub nie zdobyły żadnej bramki, wykonywanie rzutów kontynuuje się w tej samej kolejności, aż do momentu, gdy jedna z drużyn uzyska jedną bramkę więcej niż drużyna przeciwna, przy równej ilości wykonanych rzutów.
- Wszyscy zawodnicy oraz zawodnicy rezerwowi są uprawnieni do wykonywania rzutów z punktu karnego.
- Bramkarz może być zmieniony przez innego uprawnionego zawodnika podczas wykonywania rzutów karnych.
- Każdy rzut wykonywany jest przez innego zawodnika i wszyscy uprawnieni do wykonywania rzutów zawodnicy muszą wykonać rzut, zanim jakikolwiek zawodnik wykona rzut po raz drugi.

- Uprawniony zawodnik może zmienić się funkcją z bramkarzem w każdej chwili podczas wykonywania rzutów z punktu karnego, pod warunkiem, że sędzia jest o tym poinformowany i jego strój jest zgodny z przepisami.
- Jedynie zawodnikom uprawnionym do wykonywania rzutów, włączając bramkarzy i sędziom zezwala się na pozostawanie na polu gry podczas wykonywania rzutów z punktu karnego.
- Wszyscy zawodnicy, poza wykonawcą rzutu i dwoma bramkarzami, muszą pozostawać na przeciwnej połowie pola gry z trzecim sędzią.
- Bramkarz, którego współpartner wykonuje rzut, musi pozostawać w obrębie pola gry poza polem karnym od strony ławek rezerwowych, na wysokości punktu karnego, w odległości przynajmniej 5 metrów od niego.
- Jeżeli nie ustalono inaczej, podczas wykonywania rzutów z punktu karnego mają zastosowanie Przepisy Gry w Futsal oraz wytyczne Departamentu Sędziowskiego FIFA.
- Jeżeli na koniec meczu a przed rozpoczęciem wykonywania rzutów z punktu karnego, jedna z drużyn będzie miała większą liczbę zawodników niż przeciwnicy, to musi zredukować liczbę swoich zawodników tak, aby zrównać się z liczbą zawodników drużyny przeciwnej a kapitan musi poinformować sędziego o personaliach i numerze każdego zawodnika, wyłączonego z uczestnictwa w wykonywaniu rzutów z punktu karnego
- Jeżeli drużyna musi zredukować liczbę swoich zawodników w celu wyrównania jej z ilością zawodników w drużynie przeciwnej, może ona wyłączyć bramkarzy jako zawodników uprawnionych do wykonywania rzutów karnych
- Bramkarz wyłączony z wykonywania rzutów z punktu karnego w celu wyłonienia zwycięzcy meczu z powodu wyrównania ilości zawodników w jego drużynie do ilości zawodników w drużynie przeciwnej, tj. ten który znajduje się w strefie technicznej, może zastąpić bramkarza swojej drużyny w każdym momencie
- Przed rozpoczęciem wykonywania rzutów z punktu karnego sędzia musi upewnić się, czy równa liczba zawodników w każdej drużynie pozostaje w kole środkowym – tylko ci zawodnicy mogą wykonywać rzuty.

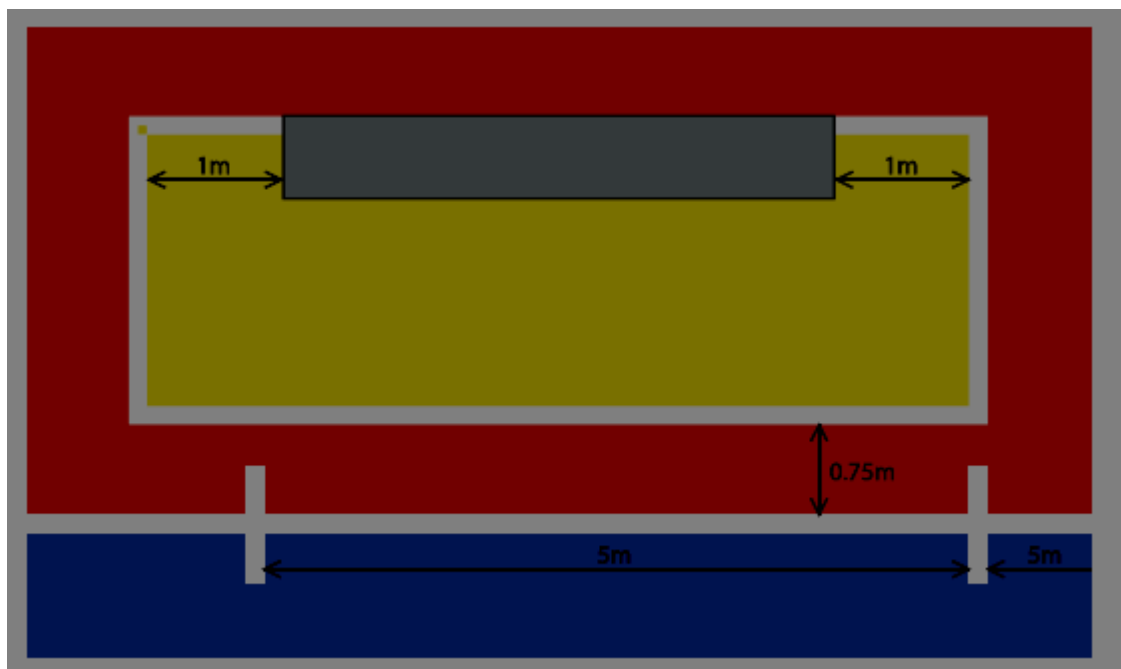

Strefa techniczna

Strefa techniczna jest specjalnym obszarem dla obsługi technicznej i zawodników rezerwowych.

Przy wyznaczaniu stref technicznych, które mogą różnić się między sobą udogodnieniami, należy brać pod uwagę następujące wytyczne:

- Linia strefy technicznej przebiega w odległości 1 metra z każdej strony obszaru miejsc siedzących oraz w kierunku pola gry, maksymalnie na odległość 0,75 metra od linii bocznej.
- Zaleca się oznaczenie strefy technicznej.
- Liczba osób uprawnionych do zajmowania miejsc w strefie technicznej, określana jest przez regulaminy rozgrywek.
- Osoby przebywające w strefie technicznej muszą być zidentyfikowane przed rozpoczęciem zawodów, zgodnie z regulaminem rozgrywek.
- Tylko jeden oficjalny członek zespołu upoważniony jest w danej chwili do przekazywania taktycznych wskazówek ze strefy technicznej.
- Trener i inne osoby towarzyszące drużynie muszą pozostawać w granicach strefy technicznej, z wyjątkiem specjalnych okoliczności, na przykład wejścia masażysty lub lekarza na pole gry za zgodą sędziego, by ocenić rozmiary kontuzji, względnie osoby w celu usunięcia zanieczyszczenia na polu gry.
- Trener i inne osoby pozostające w granicach strefy technicznej muszą zachowywać się w sposób odpowiedzialny i nie stwarzać przeszkód w poruszaniu się sędziów i zawodników.

Zawodnicy rezerwowi wraz z trenerem od przygotowania fizycznego, mogą rozgrzewać się w strefie technicznej pod warunkiem, że mają taką potrzebę do chwili gdy nie będą stwarzać przeszkód w poruszaniu się sędziów i zawodników i pod warunkiem, że będą zachowywać się w sposób odpowiedzialny.

Rezerwowy sędzia asystent

Rezerwowy sędzia asystent:

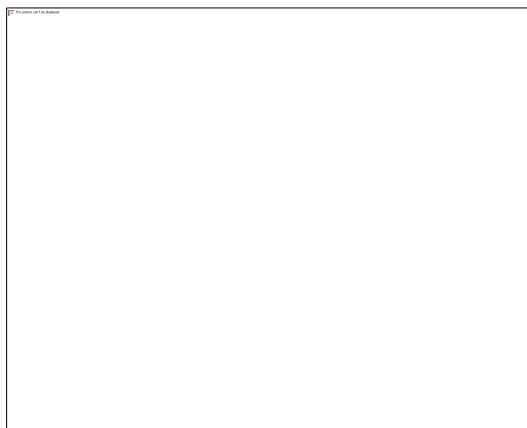
- jest mianowany zgodnie z regulaminem rozgrywek (przepisami) i zastępuje sędziego czasowego, jeżeli którykolwiek z sędziów nie jest dalej w stanie sprawować swoich obowiązków. Przez cały czas pomaga pozostałym sędziom,
- pomaga we wszystkich sprawach administracyjnych przed, podczas i po meczu, jeśli zostanie o to poproszony przez sędziów,
- przekazuje po meczu do odpowiednich władz sprawozdanie (raport) z jakiegokolwiek nieodpowiedniego zachowania lub innych incydentów, które miały miejsce poza polem widzenia sędziów. Za każdym razem kiedy taki raport jest przez niego sporządzany, musi on poinformować o nim sędziów,
- notuje wszystkie incydenty mające miejsce przed, w trakcie i po meczu,
- ma przy sobie ręczny stoper (chronometr) na wypadek jakiegokolwiek sytuacji
- zajmuje dogodne miejsce ale nie obok sędziów asystentów.

Sygnalizacje sędziego i sędziego asystenta

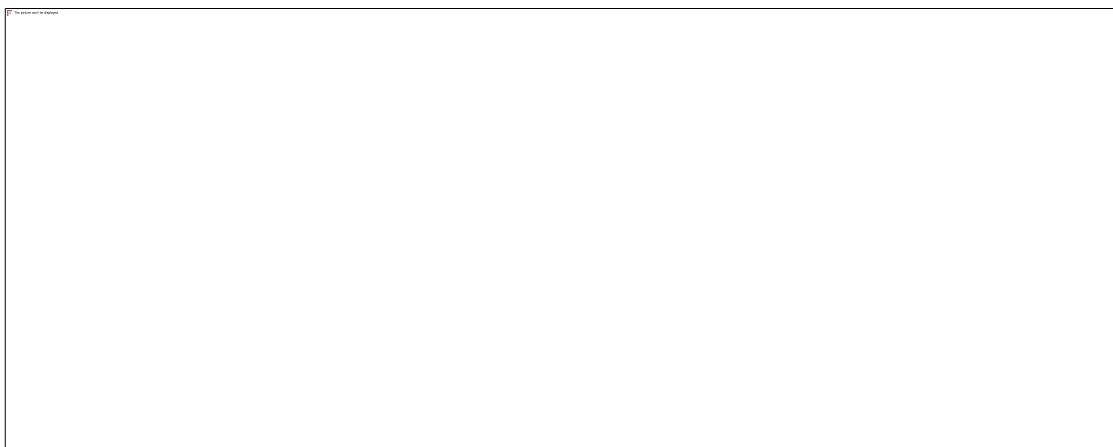
Sędziowie muszą dawać sygnały wymienione poniżej mając na uwadze, że są sygnały które może dać tylko jeden z sędziów i jest jeden sygnał, który muszą dać obydwaj sędziowie w tym samym czasie.

Sędziowie asystenci muszą dać sygnały dla przerwy dla drużyny i piątego faulu akumulowanego.

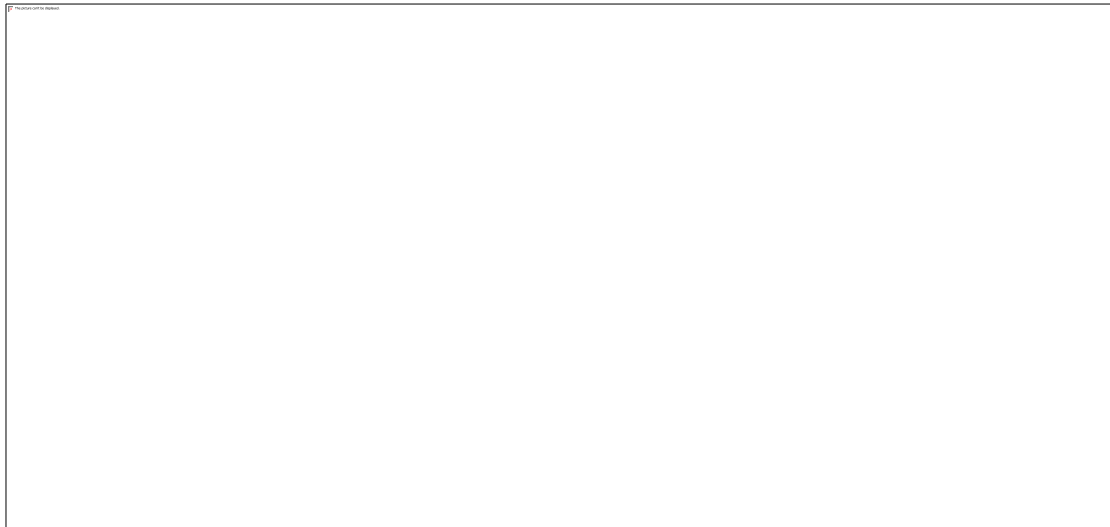
SYGNALIZACJA PODAWANA TYLKO PRZEZ JEDNEGO Z SĘDZIÓW

Rozpoczęcie / wznowienie gry

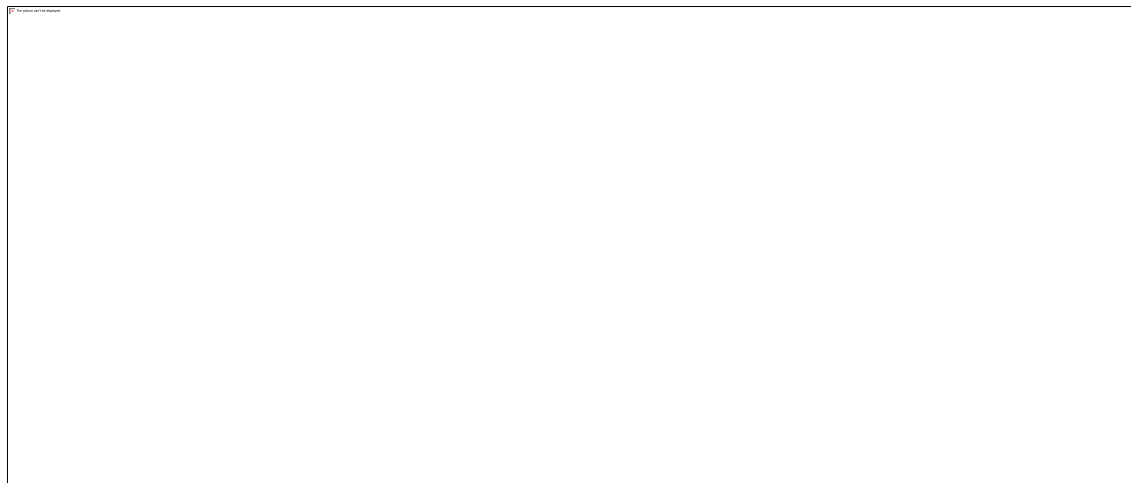

Rzut wolny bezpośredni / rzut karny

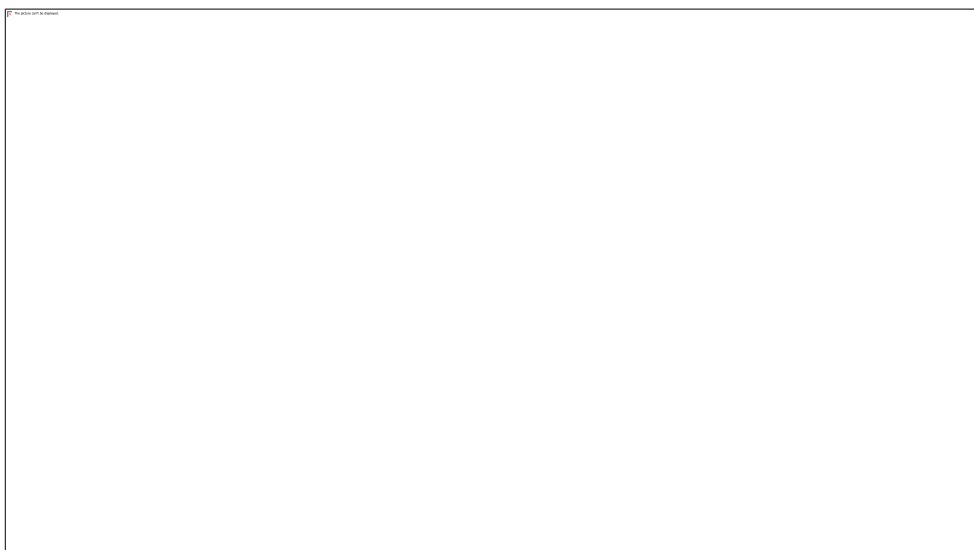
Rzut z autu (1)

Rzut z autu (2)

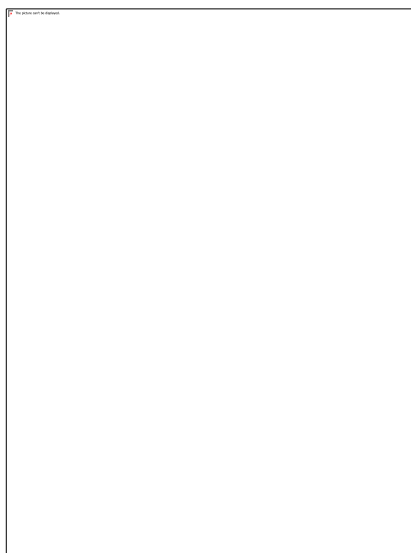
Rzut z rogu (1)

Rzut z rogu (2)

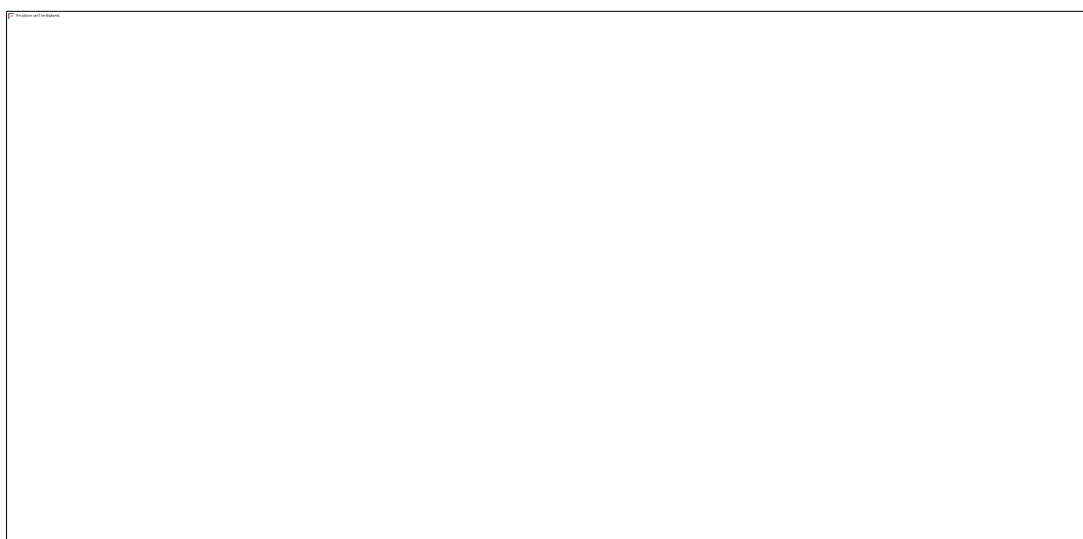

Rzut od bramki (1)

Rzut od bramki (2)

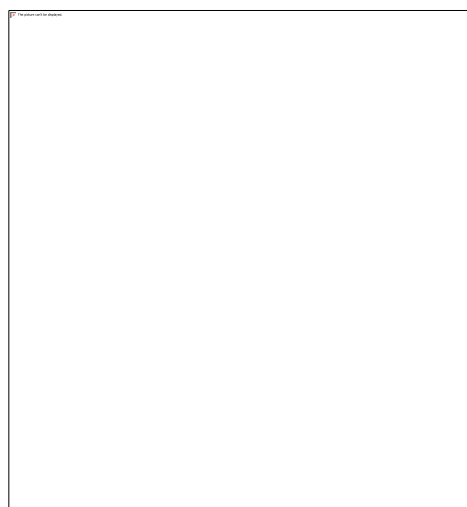

Czas dla drużyny

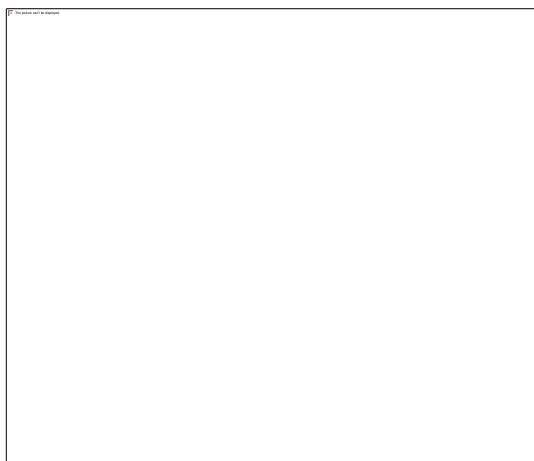
Odliczanie 4 sekund (1)

Odliczenia 4 sekund (2)

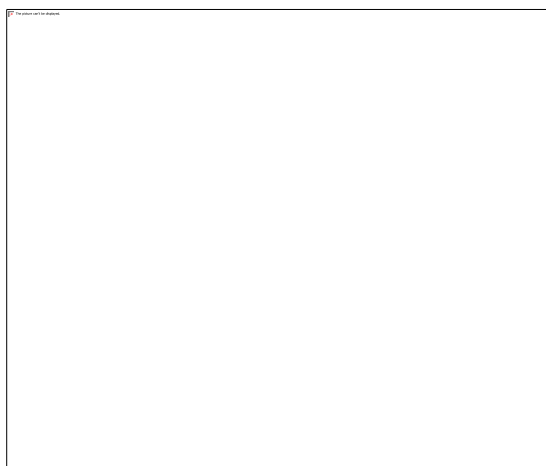

Piąty faul akumulowany

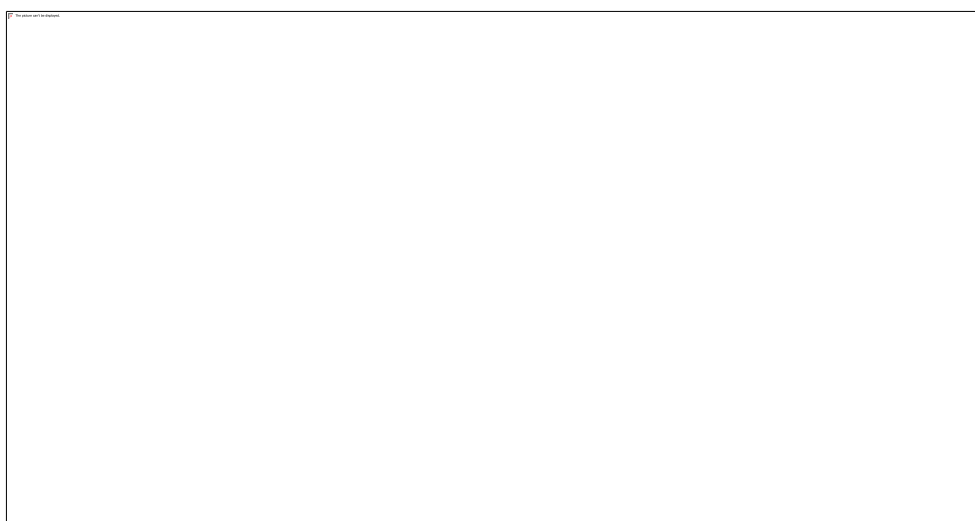

Korzyść po faulu akumulowanym

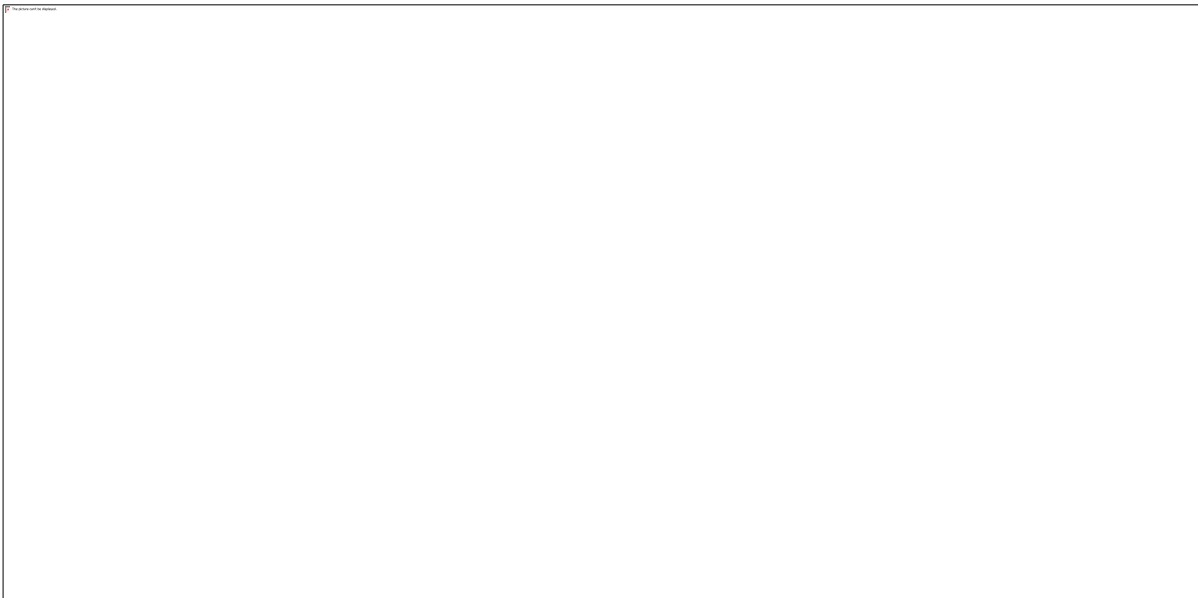

Korzyść po faulu nie – akumulowanym

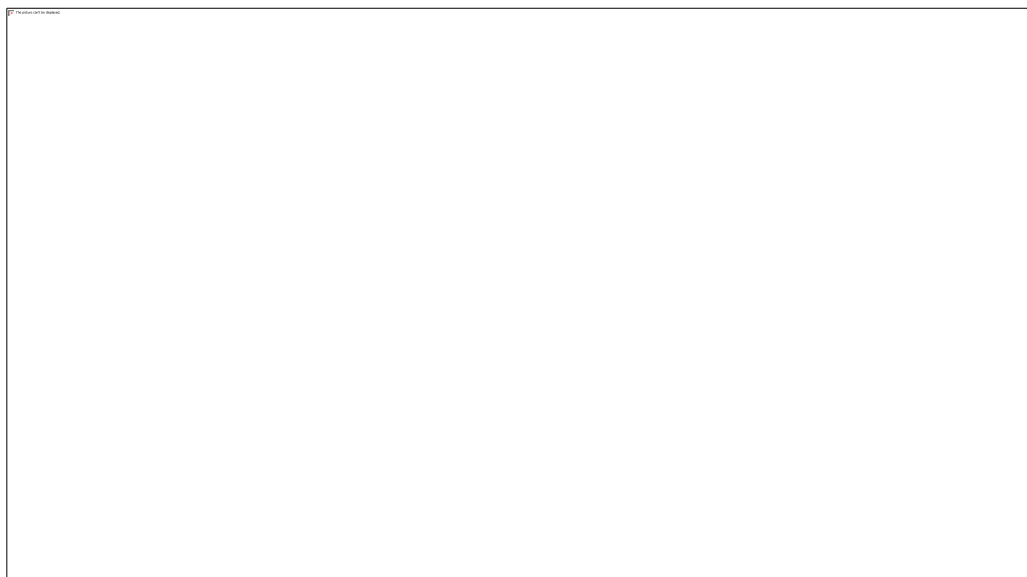
Faul akumulowany po zastosowaniu korzyści (1)

Faul akumulowany po zastosowaniu korzyści (2)

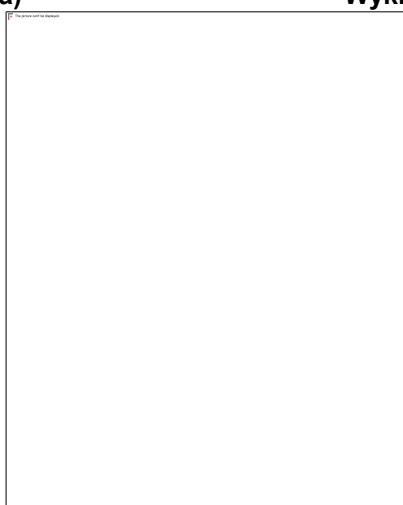
Faul akumulowany po zastosowaniu korzyści (3)

Faul akumulowany po zastosowaniu korzyści (4)

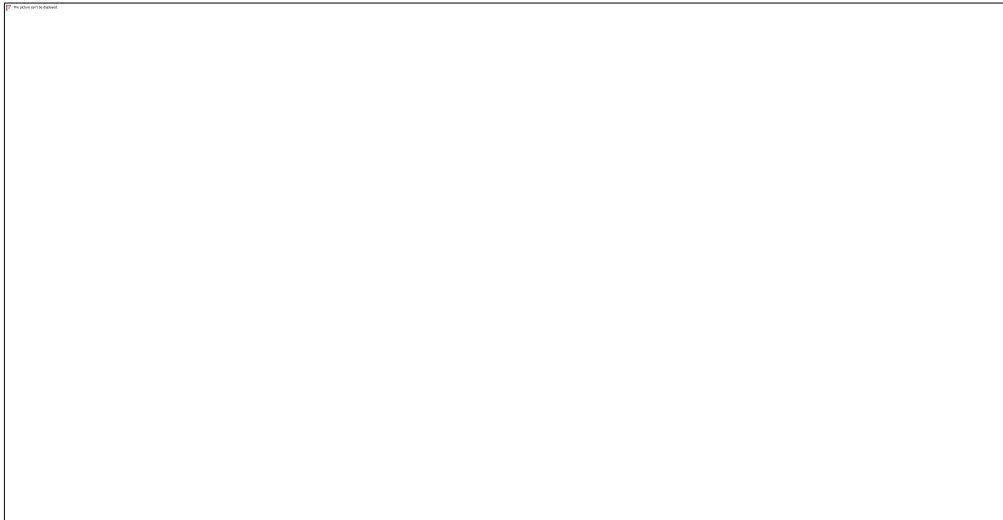

Napomnienie (żółta kartka)

Wykluczenie (czerwona kartka)

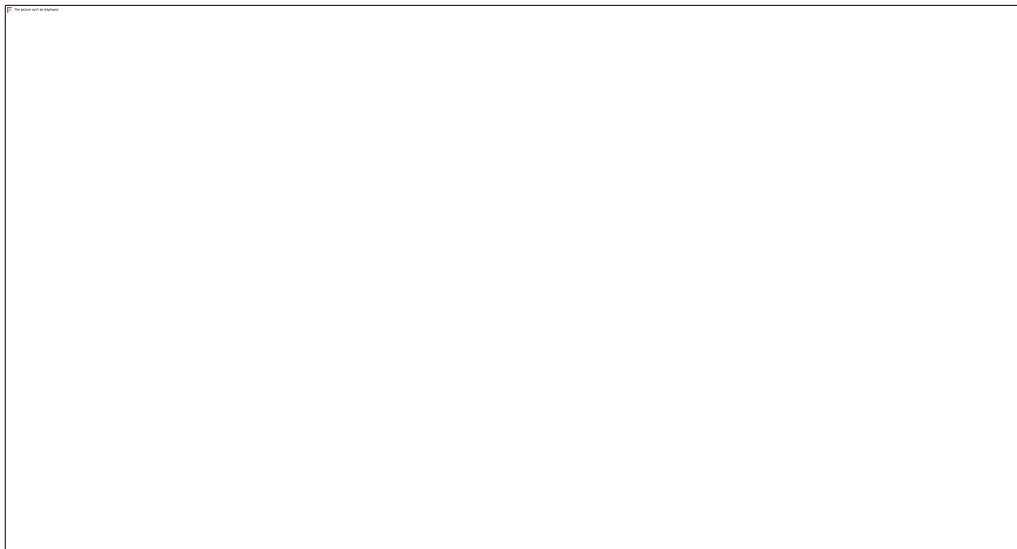

Rzut wolny pośredni

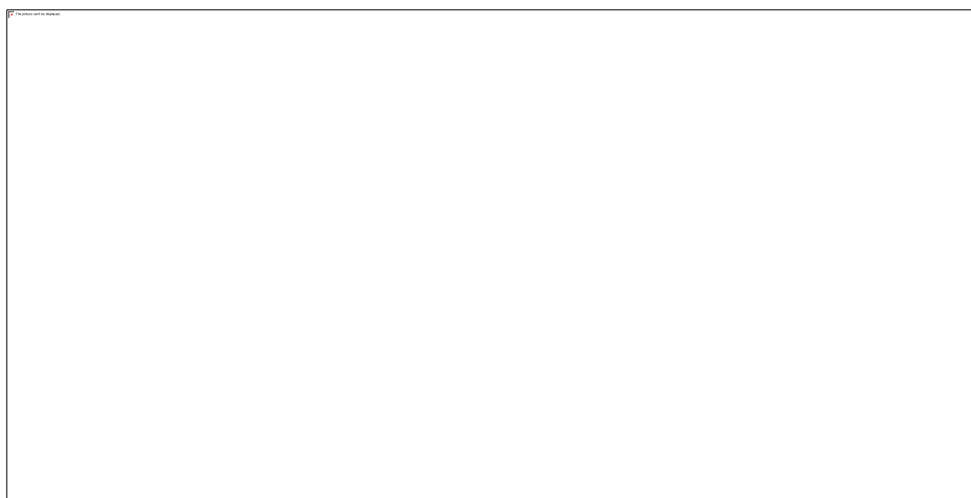
Numer zawodnika – 1

Numer zawodnika – 2

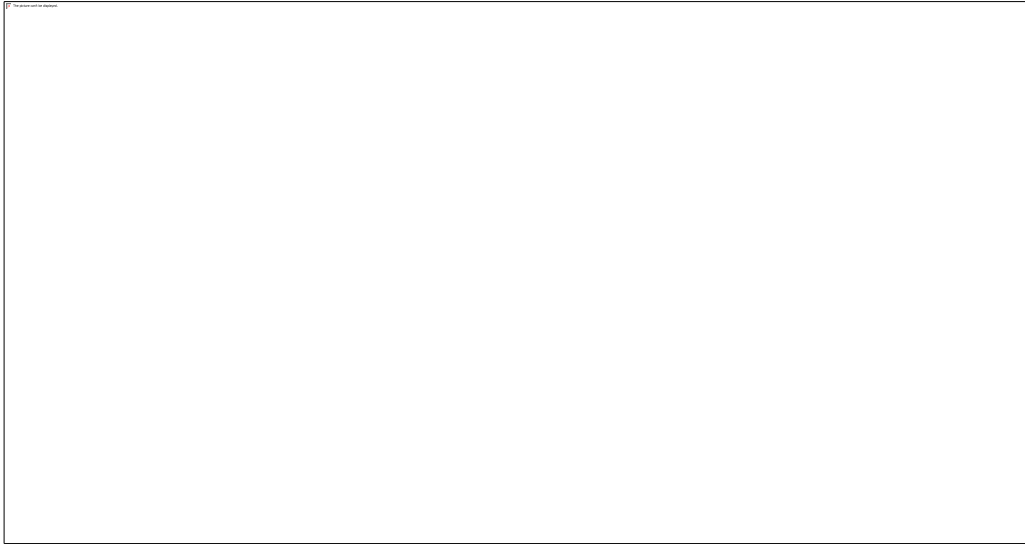
Numer zawodnika – 3

Numer zawodnika – 4

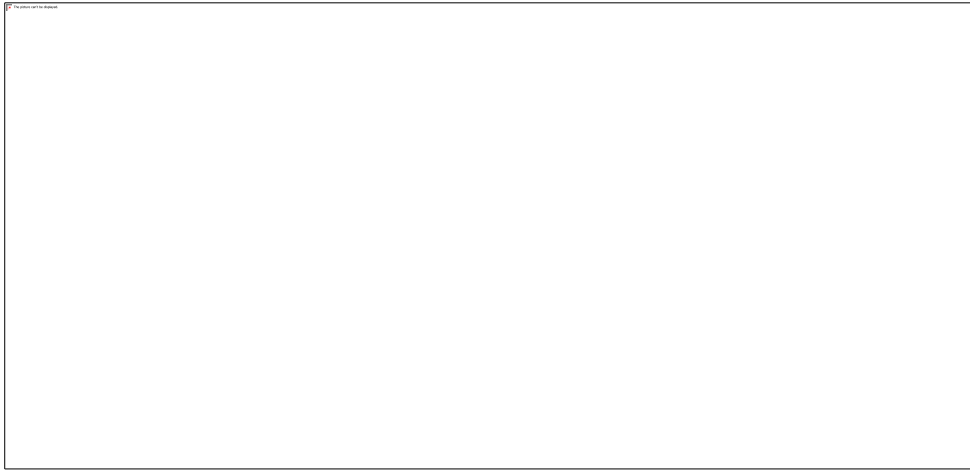
Numer zawodnika – 5

Numer zawodnika – 6

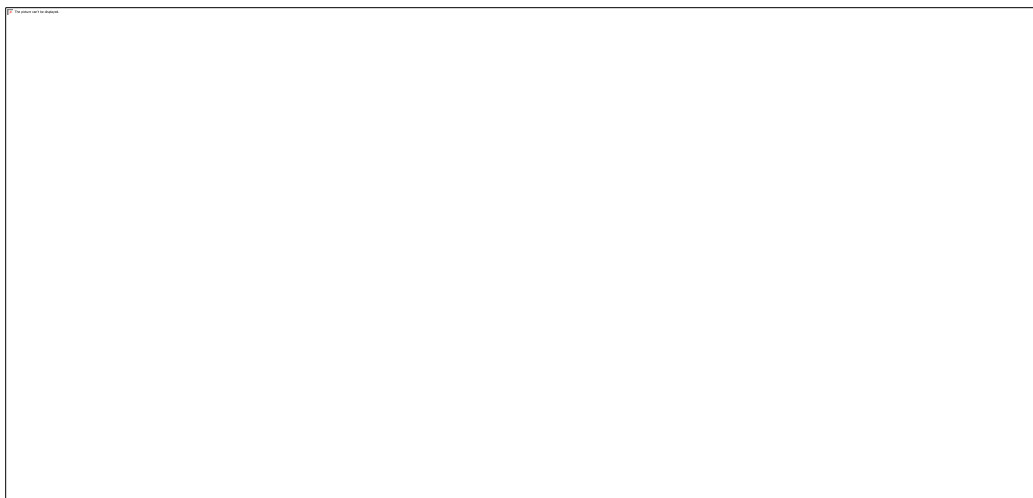
Numer zawodnika – 7

Numer zawodnika – 8

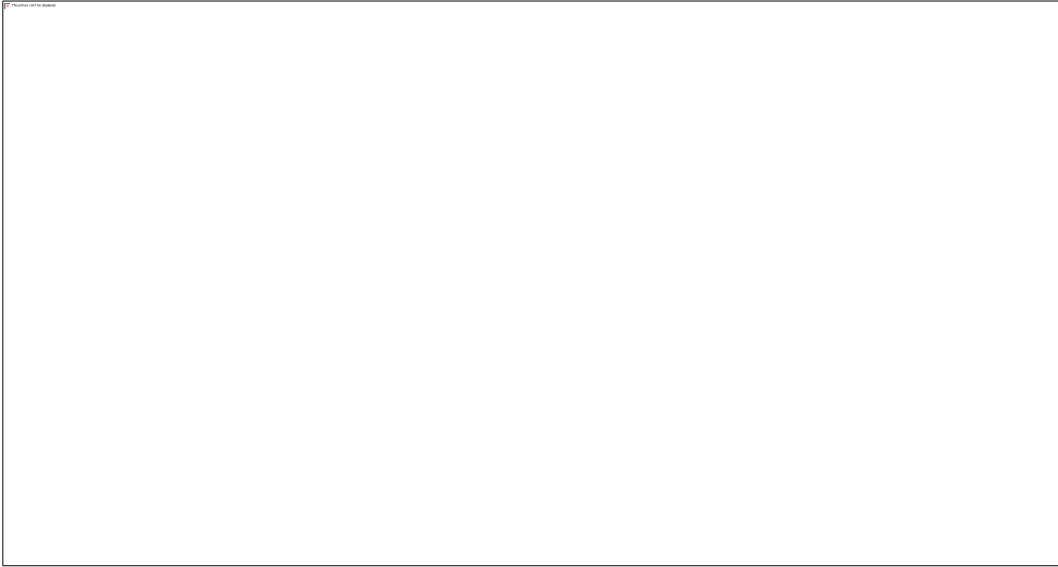
Numer zawodnika – 9

Numer zawodnika – 10

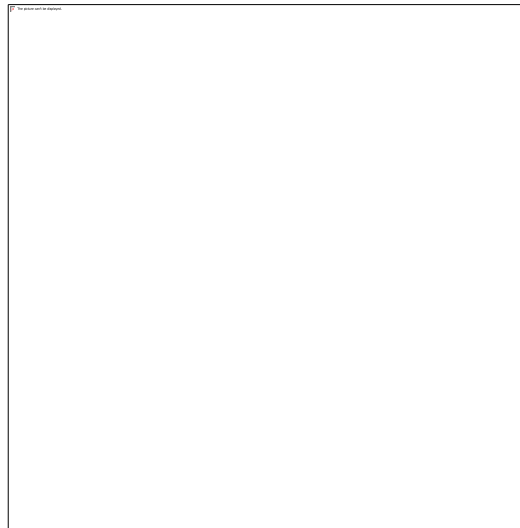
Numer zawodnika – 11

Numer zawodnika – 12

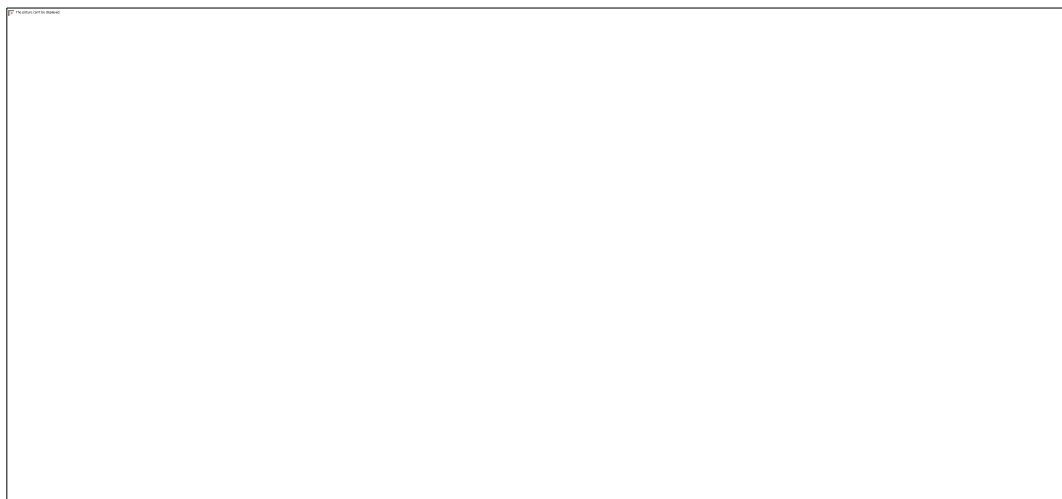

Numer zawodnika – 13

Numer zawodnika – 14

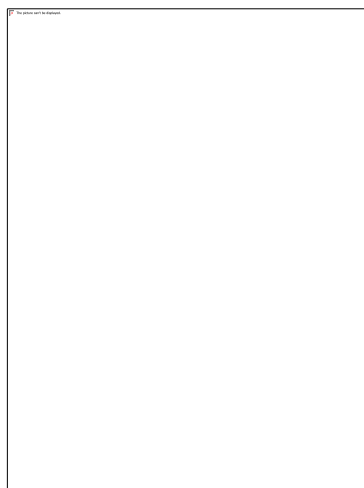
Numer zawodnika – 15

Bramka samobójcza (1)

Bramka samobójcza (2)

SYGNALIZACJA PODAWANA PRZEZ OBU SĘDZIÓW, DOTYCZĄCA WZNOWIENIA GRY

Rzut wolny pośredni

SYGNALIZACJA PODAWANA TYLKO PRZEZ ASYSTENTA SĘDZIÓW

Czas dla drużyny

Piąty faul akumulowany

INTERPRETACJE
do PRZEPISÓW GRY w FUTSAL
oraz
WYTYCZNE DLA SĘDZIÓW

ARTYKUŁ 1 – Pole gry

Pole gry

Mecze muszą być rozgrywane na płaskich powierzchniach, zgodnie z regulaminem rozgrywek.

Sztuczna nawierzchnia

Zastosowanie sztucznej murawy jest niedozwolone w meczach reprezentacji członków stowarzyszonych w FIFA lub w międzynarodowych meczach klubowych.

Oznaczenie pola gry

Oznaczenie pola gry liniami przerywanymi jest niedozwolone.

Jeżeli zawodnik robi jakiegokolwiek znaki na polu gry, musi zostać napomniany za niesportowe zachowanie. Jeżeli sędziowie spostrzegą to podczas trwania meczu, muszą przerwać mecz - o ile nie zastosowali korzyści – oraz udzielić napomnienia temu zawodnikowi za niesportowe zachowanie i zarządzić wznowienie gry rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Przy oznaczaniu pola gry liniami należy stosować się do Artykułu 1, ale futsal zazwyczaj jest rozgrywany w halach sportowych, w których rozgrywane są różne zawody w różnych dyscyplinach, inne linie niż te wykorzystywane do gry w piłkę nożną muszą być zaakceptowane, zakładając, że nie rozpraszają uwagi zawodników i sędziów.

Nie są dozwolone żadne linie lub oznaczenia w odległości do 5 metrów od drugiego punktu karnego i wewnątrz pola karnego, w celu wskazania odległości 5 metrów, którą musi zachować bramkarz drużyny broniącej w trakcie, gdy wykonywany jest rzut z drugiego punktu karnego.

Bramki

Jeżeli poprzeczka zostanie uszkodzona lub zmieni swoje położenie, gra zostanie wstrzymana aż do momentu jej naprawy względnie umieszczenia jej z powrotem we właściwym miejscu. Jeśli naprawa poprzeczki nie jest możliwa, to mecz należy zakończyć. Użycie liny w celu zastąpienia poprzeczki jest niedozwolone. Jeżeli poprzeczka może zostać naprawiona, gra zostanie wznowiona rzutem sędziowskim z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry, chyba że gra została przerwana wewnątrz pola karnego - w tej sytuacji jeden z sędziów wykona rzut sędziowski z linii pola karnego najbliższej miejsca, gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry.

Bezpieczeństwo

Regulamin rozgrywek określa dystans jaki musi zostać zachowany pomiędzy liniami ograniczającymi pola gry (linie boczne i linie bramkowe) a barierkami oddzielającymi widzów, ale zawsze w taki sposób aby zapewnić bezpieczeństwo wszystkich uczestników.

Reklama na polu gry

Jeżeli regulamin rozgrywek tego nie zabrania, to reklama na podłożu gry jest dozwolona, pod warunkiem, że nie rozprasza uwagi zawodników lub sędziów i umożliwia wyznaczenie linii na boisku zgodnie z Przepisami Gry w Futsal, tak by były widoczne.

Reklama na siatkach bramkowych

Jeżeli regulamin rozgrywek tego nie zabrania, to reklama na siatkach bramkowych jest dozwolona, pod warunkiem, że nie rozprasza uwagi zawodników lub sędziów.

Reklama w strefach technicznych

Jeżeli regulamin rozgrywek tego nie zabrania, to reklama na podłożu w strefach technicznych jest dozwolona pod warunkiem, że nie rozprasza uwagi przebywających w nich osób, trzeciego sędziego lub sędziów.

Reklama komercyjna wokół pola gry

Reklama stojąca powinna znajdować się przynajmniej:

1. 1m od linii bocznych, z wyjątkiem strefy technicznej i strefy zmian, w których jakiegokolwiek rodzaj reklamy jest całkowicie zabroniony.
2. w takiej samej odległości od linii bramkowej jak głębokość siatki bramkowej.
3. 1m od siatki bramkowej.

ARTYKUŁ 2 – Piłka

Dodatkowe piłki

Dozwolone jest rozmieszczenie dodatkowych piłek wokół pola gry w celu ich użycia podczas meczu, zakładając, że spełniają one wymogi Artykułu 2, a wprowadzanie ich do gry odbywa się pod kontrolą sędziów.

Dodatkowe piłki na boisku

Jeżeli dodatkowa piłka znajdzie się na boisku w momencie kiedy piłka jest w grze, sędziowie muszą przerwać mecz tylko w sytuacji gdy dodatkowa piłka ma wpływ na grę. Gra musi być wznowiona rzutem sędziowskim z miejsca gdzie znajdowała się właściwa piłka w momencie przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana w momencie gdy właściwa piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego, to w takiej sytuacji jeden z sędziów wykona rzut sędziowski z linii pola karnego, najbliższej miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry.

Jeżeli natomiast na polu gry pojawi się druga piłka i nie przeszkadza w przebiegu gry, sędzia – nie przerywając gry – nakaże usunięcie jej tak szybko, jak to tylko możliwe.

Wymiana wadliwej (niezdatnej do gry) piłki

Jeżeli piłka pęknie lub stanie się niezdalna do gry po uderzeniu w jeden ze słupków bądź poprzeczkę i wpadnie do bramki to sędziowie taką bramkę muszą uznać.

ARTYKUŁ 3 – Liczba zawodników

Procedura wymiany

- Wymiana może zostać dokonana podczas gry lub w czasie przerwy w grze, wyjątkiem jest czas dla drużyny, kiedy to zmiana nie może zostać dokonana.
- Zawodnik, który podlega wymianie nie musi uzyskać zgody sędziów na opuszczenie pola gry.
- Sędziowie nie muszą zezwalać zawodnikowi na wejście na pole gry.
- Przed wejściem na pole gry, zawodnik rezerwowy (wchodzący) czeka aż zawodnika z pola, którego zastąpi, opuści pole gry.
- Zawodnik wymieniany musi opuścić pole gry w strefie wymiany swojej drużyny, wyjątkiem jest tutaj sytuacja, kiedy zawodnik ten znajduje się już poza boiskiem za zgodą sędziów lub z powodów wymienionych w Artykule 3 i 4.
- Procedura wymiany może zostać wstrzymana przez sędziego, jeżeli zawodnik nie ma odpowiedniego ubioru.
- Zawodnik, który nie dokończył procedury wymiany poprzez postawienie stopy na boisku w swojej strefie wymiany, nie może wznowić gry rzutem z autu, rzutem różnym, itd., do momentu aż dokończy procedurę wymiany.
- Jeżeli zawodnik, który ma opuścić pole gry – odmawia zejścia, zmiana nie może być dokonana.
- Jeżeli zmiana jest dokonana podczas przerwy pomiędzy pierwszą a drugą połową meczu lub przed którąkolwiek częścią dogrywki, zawodnik rezerwowy może wejść na pole gry w strefie wymiany, po uprzednim poinformowaniu trzeciego sędziego lub sędziego jeżeli nie ma trzeciego sędziego.

Dodatkowe osoby na polu gry

Osoby niepożądane

Każdy kto nie został wpisany do sprawozdania przed rozpoczęciem meczu jako zawodnik, zawodnik rezerwowy lub osoba oficjalnie towarzysząca drużynie, uważany jest za osobę niepożądaną.

Jeżeli osoba niepożądana wejdzie na pole gry:

- sędziowie muszą przerwać grę – jednak nie natychmiast, jeżeli osoba niepożądana nie ma wpływu na przebieg gry,
- sędziowie muszą usunąć taką osobę z pola gry i poza jego bezpośrednie otoczenie,
- jeżeli sędziowie z tego powodu przerwą grę, to muszą ją wznowić rzutem sędziowskim z miejsca, gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry, chyba że gra została przerwana w momencie, gdy piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego, w takiej sytuacji jeden z sędziów wykona rzut sędziowski z linii pola karnego, najbliższej miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry.

Osoby towarzyszące drużynom

Jeśli osoba towarzysząca drużynie wejdzie na pole gry:

- sędziowie muszą przerwać grę – jednak nie natychmiast, jeżeli osoba towarzysząca nie ma wpływu na grę, bądź gdy może zostać zastosowana korzyść,
- sędziowie muszą usunąć osobą towarzyszącą z pola gry. Jeżeli osoba ta zachowuje się w sposób nieodpowiedzialny, sędziowie muszą usunąć tą osobę z pola gry oraz jego bezpośredniego otoczenia,
- jeżeli sędziowie przerwą grę muszą ją wznowić rzutem sędziowskim z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerywania gry. Jeżeli gra została przerwana w momencie, gdy piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego, to w takiej sytuacji jeden z sędziów wykona rzut sędziowski z linii pola karnego, najbliższej miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerywania gry.

Zawodnicy wykluczeni z gry

Jeżeli zawodnik wykluczony z gry wchodzi na pole gry:

- sędziowie muszą przerwać grę, jednakże nie natychmiast, jeżeli zawodnik wykluczony z gry nie ma wpływu na grę, bądź gdy może zostać zastosowana korzyść,
- sędziowie muszą usunąć zawodnika wykluczonego z gry z pola gry i jego bezpośredniego otoczenia,
- jeśli sędziowie w tym celu przerwą grę, to muszą ją wznowić rzutem sędziowskim z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerywania gry. Jeżeli gra została przerwana w momencie gdy piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego, to w takiej sytuacji jeden z sędziów wykona rzut sędziowski z linii pola karnego najbliższej miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerywania gry.

Zawodnik poza polem gry

Jeżeli zawodnik za zgodą sędziego opuścił pole gry w celu: poprawy swojego ubioru, wymiany zakrwawionego ubioru, zatamowania krwawiącej rany, otrzymania pomocy po odniesieniu kontuzji, względnie innego istotnego powodu i powrócił na pole gry bez jego zgody, to sędziowie muszą:

- przerwać grę, jednak nie natychmiast, jeśli mogą zastosować korzyść,
- napomnieć zawodnika za wejście na pole gry bez zgody sędziego,
- jeśli konieczne nakazać zawodnikowi opuszczenie pola gry (np. naruszenie Artykułu 4).

Jeżeli sędziowie z tego powodu przerwą grę to muszą ją wznowić:

- rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca, w którym znajdowała się piłka w momencie przerywania gry (patrz Art. 13 Miejsce wykonania rzutu wolnego), o ile nie zostało popełnione żadne inne przewinienie,
- zgodnie z Artykułem 12, jeżeli zawodnik również narusza przepisy tego artykułu.

Jeżeli zawodnik, który znajduje się poza polem gry za zgodą sędziów i który nie został wymieniony, powraca na pole gry bez zgody sędziów lub trzeciego sędziego, a ponadto popełnia kolejne przewinienie karane napomnieniem, sędziowie wykluczą go za podwójne napomnienie. Na przykład, zawodnik wchodzi na pole

gry bez zgody sędziów lub trzeciego sędziego i podstawią nogę przeciwnikowi w sposób nierozważny. Jeżeli natomiast przewinienie to zostaje popełnione z użyciem nadmiernej siły, zawodnik ten zostanie od razu wykluczony z gry.

Jeżeli sędziowie przerwali grę, to gra musi być wznowiona zgodnie z Artykułem 12.

Jeżeli zawodnik przypadkowo przekracza linie ograniczające pole gry (opuszcza pole gry) nie jest traktowany jako zawodnik popełniający przewinienie. Jeżeli zawodnik opuszcza pole gry chwilowo w trakcie gry (np. w celu wyminięcia przeciwnika) nie jest napominany.

Zawodnicy rezerwowi (wymieniający)

Jeżeli zawodnik rezerwowy wchodzi na pole gry nie zachowując procedury wymiany lub sprawiając, że jego drużyna gra z dodatkowym zawodnikiem, to sędziowie, wspomagani przez asystentów sędziów, muszą zastosować się do poniższych zasad:

- przerwać grę – chociaż nie natychmiast, jeśli mogą zastosować korzyść,
- napomnieć zawodnika za niesportowe zachowanie, jeśli jego drużyna gra z dodatkowym zawodnikiem, lub za naruszenie procedury wymiany, jeśli zmiana nie została przeprowadzona prawidłowo,
- wykluczyć zawodnika z gry, jeżeli pozbawia drużynę przeciwną zdobycia bramki lub realnej szansy na zdobycie bramki. Liczba zawodników w jego drużynie zostaje zredukowana niezależnie od tego czy przewinienie dotyczy naruszenia procedury wymiany czy faktu, że jego drużyna gra z dodatkowym zawodnikiem. W konsekwencji poza wykluczonym zawodnikiem rezerwowym inny z zawodników musi opuścić pole gry po to żeby jego drużyna grała z jednym zawodnikiem mniej, który został określony w artykule 3 „Zwodnicy i zawodnicy rezerwowi wykluczeni z gry”.
- zawodnik rezerwowy (wchodzący) musi opuścić pole gry podczas pierwszej przerwy w grze jeżeli wcześniej tego nie dokonał. Zarówno żeby dokończyć procedurę wymiany, jeżeli przewinienie dotyczy naruszenia procedury wymiany lub w celu przemieszczenia się do strefy technicznej, jeśli jego drużyna grała z dodatkowym zawodnikiem,
- jeżeli sędziowie zastosują korzyść a drużyna zawodnika rezerwowego (wchodzącego) wejdzie w posiadanie piłki, to sędziowie muszą przerwać grę natychmiast i wznowić ją rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Artykuł 13 – Rzuty wolne),
- jeżeli sędziowie zastosują korzyść i przerwą grę, ponieważ drużyna przeciwna popełnia przewinienie, względnie piłka opuści pole gry, to muszą wznowić grę rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej do zawodnika rezerwowego z miejsca, w którym znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Artykuł 13 – Rzuty wolne). Jeżeli to konieczne, sędziowie wyciągną również sankcje dyscyplinarne, odpowiednie do natury popełnionego przewinienia w stosunku do zawodnika drużyny przeciwnej do zawodnika rezerwowego,
- jeżeli sędziowie zastosują korzyść a współpartner zawodnika rezerwowego popełni przewinienie karane rzutem bezpośrednim lub rzutem karnym, to ukarzą drużynę zawodnika rezerwowego rzutem wolnym bezpośrednim (patrz Artykuł 13 – Rzuty wolne), lub rzutem karnym. Jeżeli to konieczne, sędziowie

wyciągną również sankcje dyscyplinarne odpowiednie do natury popełnionego przewinienia, jeżeli sędziowie zastosują korzyść a zawodnik rezerwowy nie zachowa procedury wymiany i popełni przewinienie karane rzutem bezpośrednim lub rzutem karnym, to ukarzą drużynę zawodnika rezerwowego rzutem wolnym bezpośrednim (patrz Artykuł 13 – Rzuty wolne), lub rzutem karnym. Jeżeli to konieczne, sędziowie wyciągną również sankcje dyscyplinarne odpowiednie do natury popełnionego przewinienia,

- jeżeli sędziowie zastosują korzyść i drużyna zawodnika rezerwowego gra z dodatkowym zawodnikiem, a ten zawodnik popełnia przewinienie karane rzutem wolnym bezpośrednim lub rzutem karnym, to ukarzą drużynę tego zawodnika rzutem wolnym pośrednim z miejsca, gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Artykuł 13 – rzuty wolne). Jeżeli to konieczne, sędziowie wyciągną również sankcje dyscyplinarne odpowiednie do natury popełnionego przewinienia.

Jeżeli zawodnik wpisany do sprawozdania jako zawodnik rezerwowy, zastąpi przed rozpoczęciem meczu zawodnika wpisanego do podstawowego składu bez poinformowania o tym sędziów, sędziów asystentów, to sędziowie muszą zastosować się do poniższych zasad:

- sędziowie zezwalają na grę zawodnikowi rezerwowemu
- nie wyciągają żadnych sankcji dyscyplinarnych w stosunku do zawodnika rezerwowego
- o zaistniałym incydencie sędziowie informują odpowiednie władze

Jeżeli zawodnik rezerwowy popełnia przewinienie karane wykluczeniem z gry przed wejściem na pole gry, liczba zawodników w jego drużynie nie zostaje zredukowana, a inny zawodnik rezerwowy lub zawodnik, który miał zostać wymieniony może wejść na pole gry (powraca na pole gry).

Opuszczenia pola gry za zgodą sędziego

Poza normalną wymianą zawodników, zawodnik może opuszczać pole gry bez zgody sędziów w poniższych sytuacjach:

- jako część zagrywki podczas meczu zakładając, że natychmiast powraca na pole gry, tzn. zagrywa piłkę lub znajdzie się w korzystnej sytuacji poprzez drybling obok przeciwnika. Jednakże, niedozwolone jest opuszczanie pola gry i przemieszczenie się poza jedną z bramek przed ponownym powrotem na pole gry w celu oszukania przeciwników, jeśli tak postępuje to sędziowie jeśli nie zastosują korzyści, to przerwą grę. Jeżeli przerwali grę, to wznowią ją rzutem wolnym pośrednim z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Artykuł 13 – Rzuty wolne). Zawodnik jest napominany za opuszczenie pola gry bez zgody sędziów,
- z powodu kontuzji. Zawodnik musi otrzymać zgodę sędziów lub trzeciego sędziego zanim powróci na pole gry, jeżeli nie został wymieniony. Jeżeli zawodnik krwawi, krwawienie musi zostać zatamowane, zanim będzie mógł powrócić na pole gry, sędziowie lub trzeci sędzia muszą jednak wcześniej sprawdzić czy krwawienie zostało powstrzymane,
- w celu poprawy, bądź uzupełnienia ubioru. Zawodnik potrzebuje zgody sędziów, aby mógł ponownie wrócić na pole gry jeżeli nie został wymieniony, sędziowie lub trzeci sędzia muszą sprawdzić ubiór tego

zawodnika zanim powróci na pole gry.

Opuszczanie pola gry bez zgody sędziego

Jeżeli zawodnik opuszcza pole gry bez zgody sędziów i z powodów niedozwolonych w Przepisach Gry w Futsal, sędzia czasowy lub trzeci sędzia daje sygnał akustyczny (dźwiękowy) w celu poinformowania o tym sędziów – o ile nie została zastosowana korzyść. Jeżeli konieczne jest przerwanie gry, to sędziowie ukarzą drużynę zawodnika przewinającego rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie popełnienia przewinienia (patrz Artykuł 13 – Rzuty wolne).

Jeżeli została zastosowana korzyść sędziowie użyją sygnału akustycznego (dźwiękowego) dopiero w najbliższej przerwie w grze. Zawodnik jest napomniany za celowe opuszczenie pola gry bez zgody sędziów.

Minimalna liczba zawodników

Chociaż mecz nie może się rozpocząć jeżeli jedna z drużyn liczy mniej niż trzech zawodników, minimalna liczba zawodników – włączając w to zawodników i zawodników rezerwowych wymaganych do meczu – pozostawiona jest w gestii związków krajowych.

Mecz nie może być kontynuowany jeżeli w jednej z drużyn jest mniej niż trzech zawodników.

Jeżeli drużyna liczy mniej niż trzech zawodników, ponieważ jeden lub więcej zawodników celowo opuściło pole gry, sędziowie są zobligowani do nie przerywania meczu natychmiast w przypadku kiedy mogą zastosować korzyść. W takich przypadkach, sędziowie nie mogą wznowić gry jeżeli przerwali ją z powodu braku minimalnej liczby trzech zawodników.

Zawodnicy kontuzjowani

Jeżeli zawodnicy są kontuzjowani to sędziowie muszą zastosować się do poniższych wytycznych:

- kontynuują grę, jeżeli w opinii sędziów zawodnik doznał lekkiej kontuzji,
- wstrzymują grę, jeżeli w opinii sędziów zawodnik doznał poważnej kontuzji,
- po zasięgnięciu opinii zawodnika kontuzjowanego, sędziowie mogą zezwolić na wejście na pole gry tylko jednemu lekarzowi, a w wyjątkowych sytuacjach nie więcej niż dwóm lekarzom, w celu oceny kontuzji oraz sprawnego i bezpiecznego usunięcia zawodnika kontuzjowanego z pola gry,
- nosze mogą się pojawić na boisku tylko po otrzymaniu odpowiedniego znaku od sędziego,
- sędziowie muszą zapewnić, aby kontuzjowany zawodnik został zniesiony z pola gry w sposób bezpieczny i sprawny,
- udzielanie pomocy zawodnikowi na polu gry jest niedozwolone chyba, że zawodnik odniósł poważną kontuzję, która tego wymaga,
- każdy zawodnik, któremu krwawi rana musi opuścić pole gry i może na nie powrócić dopiero wtedy, gdy sędziowie stwierdzą, że krwawienie zostało zatamowane (trzeci sędzia może to sprawdzić, ale to

sędziowie muszą wyrazić zgodę na powrót tego zawodnika, jeśli nie został wymieniony). Nie zezwala się na grę zawodnikowi z zakrwawionym ubiorem,

- zezwolenie sędziów na wejście na pole gry służb medycznych, jest równoznaczne z koniecznością opuszczenia pola gry przez zawodnika kontuzjowanego – na noszach, względnie o własnych siłach. Jeżeli zawodnik kontuzjowany do tego się nie zastosuje, to musi zostać napomniany za opóźnianie wznowienia gry. Dopóki zawodnik nie opuści pola gry, gra nie może zostać wznowiona,
- zawodnik kontuzjowany może opuścić pole gry w miejscu innym niż strefa wymiany – może tego dokonać w każdym miejscu,
- zawodnik kontuzjowany może zostać wymieniony, ale zawodnik rezerwowi musi wejść na pole gry poprzez strefę wymiany, po tym jak zawodnik kontuzjowany opuścił pole gry,
- jeżeli zawodnik kontuzjowany nie został wymieniony, to może on powrócić na pole gry po wznowieniu gry,
- jeżeli zawodnik kontuzjowany nie został wymieniony to może on ponownie powrócić na pole gry podczas gdy piłka jest w grze, ale tylko poprzez linię boczną. Jeżeli piłka jest poza grą zawodnik może powrócić na pole gry poprzez każdą linię ograniczającą pole gry (linię boczną lub linię bramkową),
- jedynie sędziowie mogą zezwolić na powrót na pole gry zawodnikowi kontuzjowanemu, który nie został wymieniony, zarówno kiedy piłka jest w grze lub poza grą. Nie zezwala się zawodnikowi na powrót na pole gry, kiedy piłka jest w grze, a gra toczy się w okolicach miejsca, w którym zawodnik chce powrócić na pole gry,
- sędziowie mogą zezwolić na powrót na pole gry zawodnikowi kontuzjowanemu, jeśli trzeci sędzia potwierdzi gotowość tegoż zawodnika,
- jeżeli gra nie została przerwana z innego powodu lub jeśli kontuzja odniesiona przez zawodnika nie jest skutkiem naruszenia Przepisów Gry w Futsal, sędziowie muszą przerwać grę i wznowić ją rzutem sędziowskim z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana w momencie gdy piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego wtedy w takiej sytuacji jeden z sędziów wykona rzut sędziowski z linii pola karnego najbliższej miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry,
- jak tylko sędziowie zdecydowali się ukarać zawodnika, który jest kontuzjowany i który musi opuścić pole gry w celu udzielenia mu pomocy, to stosowną kartkę muszą mu pokazać zanim opuści on pole gry,
- sędziowie nie wyciągają sankcji dyscyplinarnych wobec zawodnika kontuzjowanego, któremu udzielana jest pomoc, ale czynią to po zakończeniu udzielania pomocy przed wznowieniem gry. Jeżeli zawodnik kontuzjowany musi opuścić pole gry na noszach to sędziowie muszą pokazać kartkę zawodnikowi, zanim opuści pole gry
- trzeci sędzia asystuje sędziom zezwalając na wejście na pole gry zawodnika rezerwowego zmieniającego zawodnika kontuzjowanego.

Wyjątkiem do tych zasad mogą być:

- bramkarz jest kontuzjowany,
- bramkarz i jakikolwiek inny zawodnik zderzyli się i potrzebują natychmiastowej pomocy,
- zawodnicy z tej samej drużyny zderzyli się i potrzebują natychmiastowej pomocy,
- doszło do poważnej kontuzji, np. połknięcie języka, wstrząs mózgu, złamanie nogi, ręki itd.

Spożywanie płynów

Sędziowie zezwalają zawodnikom na spożywanie płynów podczas przerwy dla drużyny lub podczas przerwy w grze ale tylko poza polem gry po to żeby nie zmoczyć pola gry. Niedozwolone jest wrzucanie toreb zawierających płyny lub jakiegokolwiek innych pojemników z bidonami na pole gry.

Zawodnicy wykluczeni z gry

- Jeżeli zawodnik popełniający przewinienie jest wykluczony z gry za drugie napomnienie lub bezpośrednio, po tym jak korzyść została zastosowana i jego drużyna traci bramkę po zastosowaniu korzyści przed wykluczeniem zawodnika, liczba zawodników jego drużyny nie jest redukowana, jako że przewinienie było popełnione przed zdobyciem bramki.
- Jeżeli, podczas przerwy lub przed rozpoczęciem jednej z części dogrywki, zawodnik popełnia przewinienie karane wykluczeniem z gry, to zespół tego zawodnika rozpoczyna następną połowę lub część dogrywki z jednym zawodnikiem mniej.

ARTYKUŁ 4 – Ubiór zawodników

Podstawowy ubiór

Kolory:

- Jeżeli kolor bluz lub koszulek obu bramkarzy jest taki sam i nie ma możliwości wymiany ich na inne, to sędzia w drodze wyjątku dopuszcza obu bramkarzy do gry.

Jeżeli podczas gry zawodnik zgubił but i bezpośrednio po tym oddał strzał zdobywając bramkę, to bramkę tak zdobytą należy uznać, gdyż intencją zawodnika nie była gra bez buta, a stracił go w wyniku akcji.

Inne elementy wyposażenia

Zawodnik może posiadać dodatkowe wyposażenie inne niż podstawowe, mające charakter ochronny ale pod warunkiem, że nie jest ono niebezpieczne dla tego zawodnika jak i dla innych zawodników.

Wszystkie elementy ubioru zawodnika muszą być sprawdzone przez sędziów i uznane za bezpieczne.

Nowoczesne przedmioty ochronne, takie jak: ochraniacze głowy, maski na twarz, ochraniacze kolan i łokci wykonane z lekkich i miękkich materiałów, nie stanowią niebezpieczeństwa i dlatego są dozwolone.

W przypadku użycia nakrycia głowy musi ono:

- być czarne lub tego samego koloru co główny kolor koszulki (zakładając, że zawodnicy z jednej drużyny mają na sobie założony ten sam kolor),
- wyglądać profesjonalnie pasując do stroju zawodnika,
- być oddzielone od koszulki,
- być bezpieczne i nie stwarzać żadnego ryzyka dla zawodnika, który je nosi lub każdego innego zawodnika (np. z zapięciem wokół szyi),
- nie posiadać żadnych elementów odstających,

Okulary sportowe są dozwolone, jeśli nie zagrażają bezpieczeństwu zawodników.

Jeżeli jakkolwiek część ubioru lub wyposażenia zawodnika nie jest znana sędziemu przed meczem a sędzia w trakcie zawodów stwierdził, że może stanowić potencjalne niebezpieczeństwo dla innych uczestników – to dalsze jej używanie jest zabronione.

Używanie systemu komunikacji radiowej pomiędzy zawodnikami i innymi osobami jest zabronione.

Biżuteria

Posiadanie jakiegokolwiek części biżuterii (naszyjniki, pierścionki, kolczyki, skórzane lub gumowe opaski itp.) jest całkowicie zabronione i musi być ona zdjęta przez zawodników i zawodników rezerwowych przed rozpoczęciem meczu. Użycie taśmy w celu zakrycia biżuterii jest niedozwolone.

Również sędziom i asystentom sędziów nie zezwala się noszenia biżuterii (za wyjątkiem sędziego, któremu zezwala się na noszenie zegarka lub podobnego urządzenia do mierzenia czasu, jeżeli nie ma sędziego czasowego).

Numery zawodników

Regulamin rozgrywek musi określać numery zawodników, które zazwyczaj są od 1 do 15, z numer 1 zarezerwowanym dla bramkarza.

Organizatorzy muszą mieć na uwadze fakt, iż sędziom trudno jest zasygnalizować numer większy niż 15.

Numer każdego zawodnika musi być widoczny na jego plecach i musi się odróżniać od głównego koloru koszulki zawodnika. Regulamin rozgrywek musi określać rozmiar numerów i czy są one obowiązkowe jak również ich rozmiar na innym podstawowym ubiorze zawodników.

Sankcje dyscyplinarne

Przed rozpoczęciem meczu zawodnicy i zawodnicy rezerwowi muszą być sprawdzeni czy nie posiadają na sobie jakiegokolwiek niedozwolonej części ubioru. Trzeci sędzia, sprawdza wizualnie po raz drugi zawodników rezerwowych, przed ich wejściem na pole gry. Jeżeli sędziowie spostrzegą, że zawodnik posiada na sobie niewłaściwy ubiór lub biżuterię podczas gry, to muszą:

- poinformować zawodnika o konieczności usunięcia niedozwolonego wyposażenia,
- jeżeli zawodnik nie jest w stanie tego dokonać lub nie wykazuje chęci do wykonania polecenia sędziów, nakazują zawodnikowi opuszczenie pola gry w najbliższej przerwie w grze,
- napomnieć zawodnika jeżeli świadomie odmawia wykonania polecenia lub gdy sędziowie spostrzegą, że zawodnik ponownie ma na sobie niedozwoloną część ubioru.

Jeżeli gra została przerwana w celu udzielenia zawodnikowi napomnienia, to grę wznowi drużyna przeciwna rzutem wolnym pośrednim z miejsca gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry (patrz Artykuł 13 – Rzuty wolne).

ARTYKUŁ 5 – Sędziowie

Uprawnienia i obowiązki

Futsal jest sportem współzawodnictwa i sędziowie muszą zrozumieć, że kontakt fizyczny pomiędzy zawodnikami jest normalną i akceptowalną częścią gry. Niemniej jednak, jeżeli zawodnik nie przestrzega Przepisów Gry w Futsal i zasad sportowego zachowania tj. gry fair play, sędziowie muszą podjąć odpowiednie działania, ażeby zapewnić ich przestrzeganie.

Sędziowie muszą wstrzymać grę, jeżeli w ich opinii, oświetlenie jest nieodpowiednie na skutek jakiegoś uszkodzenia. Jeżeli oświetlenie nie może zostać naprawione, sędziowie kończą zawody.

Jeżeli w czasie trwania zawodów którykolwiek z sędziów, zawodników lub osób towarzyszących drużynom zostanie uderzony jakimkolwiek przedmiotem rzuconym z trybun, to sędziowie w zależności od powagi incydentu – zezwolą na kontynuowanie meczu, wstrzymają grę lub zakończą zawody. We wszystkich przypadkach sędzia musi o zaistniałym incydencie powiadomić odpowiednie władze.

Sędziowie mają prawo udzielać zawodnikom napomnień i wykluczać ich z gry także podczas przerwy pomiędzy częściami zawodów, po zakończeniu meczu oraz w czasie wykonywania rzutów z punktu karnego w celu wyłonienia zwycięskiej drużyny, ponieważ w tym czasie sędzia również posiada władzę nad grą.

Jeżeli jeden z sędziów z jakiegokolwiek powodu chwilowo nie może pełnić swoich obowiązków, to gra może być kontynuowana pod kontrolą drugiego sędziego i sędziów asystentów, dopóki piłka jest w grze.

Korzyść

Kiedykolwiek zostaje popełnione przewinienie to sędziowie mogą zastosować korzyść, o ile Przepisy Gry w Futsal stanowczo tego nie zabraniają. Na przykład, zezwala się na wykonanie rzutu od bramki, kiedy w polu karnym znajdują się zawodnicy drużyny przeciwnej, jeżeli bramkarz chce szybko wznowić grę. Niemniej jednak, nie zezwala się na to, gdy rzut z autu zostaje wykonany niepoprawnie.

Korzyść nie może być zastosowana, jeżeli ma miejsce naruszenie zasady 4 sekund, chyba, że naruszenie jest popełnione przez bramkarza kiedy piłka jest już w grze i który kontroluje piłkę na swojej połowie pola gry i traci nad nią kontrolę.. W pozostałych przypadkach przy wznawianiu gry rzutami wolnymi, rzutami z autu lub rzutami od bramki, sędziowie nie mogą zastosować korzyści.

Przy ocenie czy kontynuować grę, zastosować korzyść czy przerwać grę sędziowie muszą wziąć pod uwagę poniższe okoliczności:

- powagę przewinienia: jeżeli przewinienie uzasadnia wykluczenie zawodnika, sędziowie muszą przerwać grę i wykluczyć zawodnika z gry chyba, że jest duża szansa do zdobycia bramki i przerwanie gry pozbawi drużynę przeciwną tej możliwości,
- miejsce popełnienia przewinienia: im bliżej bramki przeciwnika, tym bardziej skuteczna może być akcja,
- szansę na natychmiastowe rozwinięcie groźnego ataku,
- popełnione przewinienie nie może być szóstym lub następnym faulem akumulowanym chyba, że jest duża szansa do zdobycia bramki,
- atmosferę meczu.

Decyzja o ukaraniu pierwotnego przewinienia musi być podjęta w ciągu kilku sekund. Jednakże, nie można do niego wrócić jeżeli pierwotnie nie zostało to zasygnalizowane lub pozwoliło się na rozpoczęcie nowej akcji.

Jeżeli przewinienie kwalifikuje się do udzielenia napomnienia, to należy go udzielić w najbliższej przerwie w grze. Natomiast, jeżeli korzyść nie jest oczywista, to zaleca się przerwać grę i natychmiast ukarać winnego zawodnika napomnieniem. Jeżeli napomnienie nie zostaje udzielone w najbliższej przerwie w grze to nie może zostać udzielone w późniejszym czasie.

Jeżeli przewinienie wymaga wznowienia gry rzutem wolnym pośrednim, sędziowie muszą zastosować korzyść aby zapewnić płynność w grze, zakładając, że nie doprowadzi to do żadnego odwetu i nie jest to krzywdzące dla drużyny przeciwko której zostało popełnione przewinienie.

Popęlnienie więcej niż jednego przewinienia w tym samym czasie

- Naruszenia przepisów popełnione przez dwóch lub więcej zawodników z tej samej drużyny:
  - sędziowie karzą najpoważniejsze przewinienie,
  - gra musi być wznowiona według najpoważniejszego przewinienia,
  - pomimo dwóch powyższych postanowień, sędziowie udzielają napomnienia lub wykluczają z gry zawodników zgodnie z naturą popełnionego przewinienia względnie nie podejmują żadnych działań,
  - jeżeli naruszenia przepisów karane są rzutem wolnym bezpośrednim, sędziowie zaliczają faule jako faul akumulowane.
- Naruszenia przepisów gry popełnione przez zawodników z przeciwnych drużyn:
  - sędziowie wstrzymują grę, jeżeli nie mogą zastosować korzyści, wznowiają grę rzutem sędziowskim z miejsca gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana w momencie, gdy piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego, wtedy jeden z sędziów wykona rzut sędziowski z linii pola karnego najbliższej miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz artykuł 13 – Rzuty wolne),
  - pomimo powyższego paragrafu, sędziowie udzielają napomnienie lub wykluczają z gry zawodników

- zgodnie z naturą popełnionego przewinienia względnie nie podejmują żadnych działań,
- jeżeli naruszenia przepisów karane są rzutem wolnym bezpośrednim, sędziowie zaliczają faule jako faul akumulowane

Ingerencja z zewnątrz

Sędziowie przerywają grę, jeśli kibic użyje sygnału gwizdka i zdaniem sędziów ma to wpływ na grę, np. kiedy zawodnik weźmie piłkę do rąk, będąc przekonany, że to sędzia przerwał grę. Jeżeli gra została przerwana, gra wznawiana jest rzutem sędziowskim z miejsca gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana w momencie, gdy piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego, wtedy jeden z sędziów wykona rzut sędziowski z linii pola karnego najbliższej miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry.

WYTYCZNE DLA SĘDZIÓW

Odliczanie czterech sekund podczas gdy piłka jest w grze

Za każdym razem kiedy bramkarz jest w posiadaniu piłki na własnej połowie pola gry, kiedy jest ona w grze, jeden z sędziów musi w sposób widoczny odliczać cztery sekundy.

Wznowienie gry

Sędziowie muszą w szczególności zapewnić, aby wznowienia gry były wykonywane szybko i nie zezwalają na to aby gra nie była wznowiona natychmiast w celach taktycznych, po chwilowej przerwie w grze (rzut z autu, rzut od bramki, rzut różny lub rzut wolny). W takich przypadkach, odliczanie czterech sekund rozpoczyna się i nie jest konieczne użycie gwizdka. W przypadkach, kiedy wznowienie gry nie pozwala na odliczanie czterech sekund (rozpoczęcie gry lub rzut karny), zawodnik lub zawodnicy którzy opóźniają to wznowienie, są napominani. Zawodnicy trzymający piłkę w rękach mogą się ustawiać poza polem gry w celu ułatwienia wznowienia i rozwoju gry.

Ustawianie się w czasie gdy piłka jest w grze

Zalecenia:

- gra powinna się toczyć pomiędzy sędzią pierwszym i sędzią drugim,
- sędziowie powinni używać szerokiego systemu diagonalnego,
- pozostawanie poza liniami bocznymi pola gry, zapewnia łatwiejszy kontakt wzrokowy z drugim sędzią, jak również ułatwia obserwowanie pola gry,
- sędzia znajdujący się bliżej gry powinien być w zasięgu wzroku drugiego sędziego,
- jeden z sędziów musi znajdować się wystarczająco blisko akcji, żeby mógł wszystko dobrze obserwować bez ingerencji na grę,
- sędziowie wchodzi na pole gry tylko po to, żeby uzyskać lepszą widoczność gry,
- „to co ma zostać zauważone” nie jest zawsze w zasięgu gry. Sędziowie powinni również zwracać uwagę na:
  - agresywne zachowania pojedynczych zawodników poza zasięgiem gry,
  - możliwe przewinienie w polu karnym, w kierunku którego toczy się gra,
  - przewinienia popełniane zaraz po tym gdy piłka zostaje oddalona od „centrum akcji”.

Ogólne ustawianie się podczas meczu

Jeden z sędziów musi znajdować się w linii wraz z przedostatnim przeciwnikiem lub piłką, jeżeli znajduje się ona bliżej linii bramkowej niż przedostatni przeciwnik.

Bramkarz zwalnający piłkę z rąk

Jeden z sędziów musi zająć pozycję na linii ograniczającej pole karne i sprawdza czy bramkarz nie dotyka piłki rękoma poza polem karnym, jak również odlicza 4 sekundy będącego w posiadaniu piłki bramkarza.

Jak tylko bramkarz zwolni piłkę z rąk sędzia zajmuje odpowiednią pozycję do kontrolowania gry.

Sytuacje „bramka – nie ma bramki”

Jeżeli bramka została zdobyta i nie ma do tego żadnych wątpliwości sędzia i drugi sędzia muszą nawiązać kontakt wzrokowy, a sędzia znajdujący się bliżej stolika sędziego czasowego musi się zbliżyć do sędziego czasowego i trzeciego sędziego, którym komunikuje umownym gestem numer zawodnika, który zdobył bramkę.

Jeżeli bramka została zdobyta a piłka pozostaje dalej w grze, sędzia, który znajduje się bliżej, używa gwizdka w celu zakomunikowania drugiemu sędziemu i wtedy drugi sędzia znajdujący się bliżej stolika sędziego czasowego, zbliża się do sędziego czasowego i trzeciego sędziego, aby zakomunikować umownym gestem numer zawodnika, który zdobył bramkę.

Ustawianie się w sytuacjach kiedy piłka jest poza grą

Najlepszą pozycją jest ta, która pozwoli sędziemu na podjęcie prawidłowej decyzji.

Wszystkie zalecenia dotyczące ustawiania się sędziego oparte są na prawdopodobieństwie i powinny być dostosowywane w zależności od informacji o grze drużyn, o zawodnikach i wydarzeniach, które zaistniały w trakcie meczu.

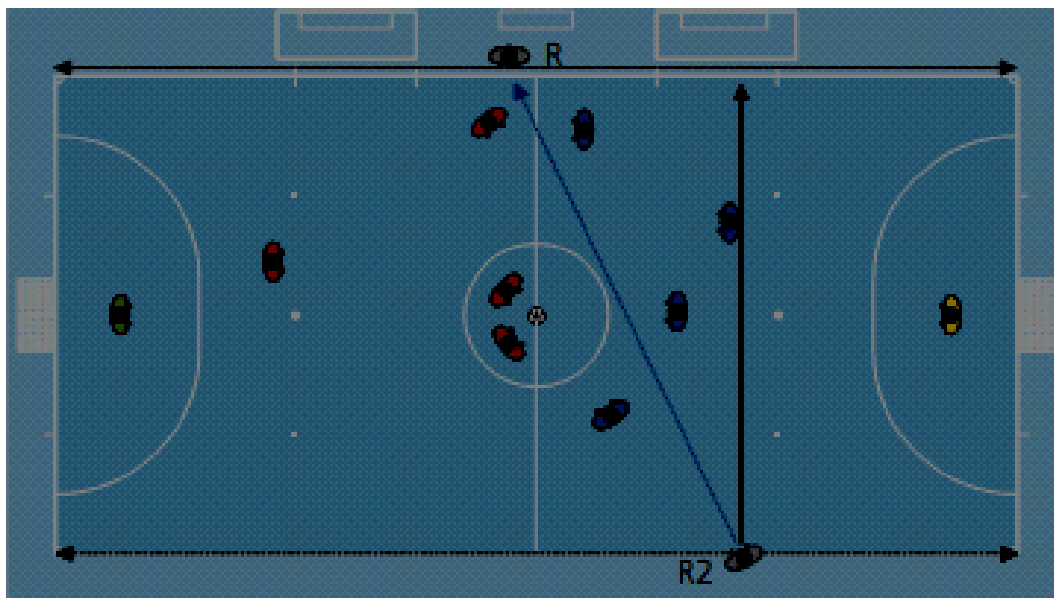
Propozycje zajmowanych przez sędziego pozycji, przedstawione na poniższych diagramach mają charakter zaleceń. Zalecane „strefy” ustawień traktować należy jako miejsca optymalne do właściwej obserwacji zdarzeń przez sędziego. Jednakże w zależności od rozwoju sytuacji na boisku, strefy te mogą ulegać korektom i mogą przyjmować różne formy.

1. Ustawienie – rozpoczęcie gry (obowiązkowe)

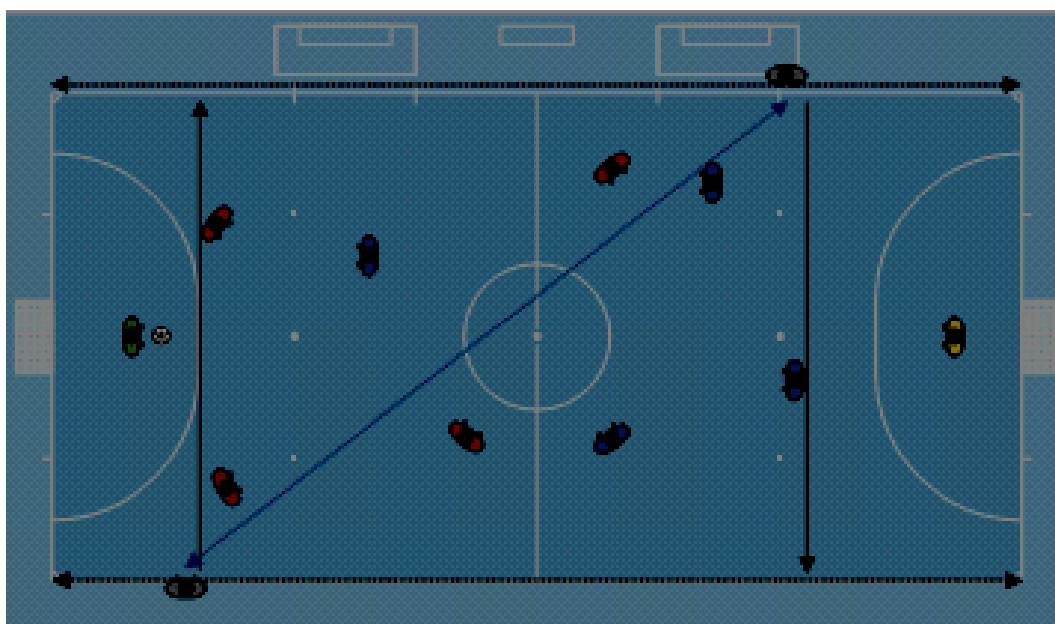
Przy rozpoczęciu meczu, sędzia znajdujący się na linii bocznej w miejscu gdzie znajdują się strefy wymiany zawodników, musi znajdować się na wysokości linii środkowej pola gry, żeby sprawdzić czy piłka z rozpoczęcia gry zostaje prawidłowo wprowadzona do gry.

Drugi sędzia musi znajdować się w linii na wysokości z przedostatnim zawodnikiem drużyny przeciwnej.

2. Ustawienie – rzut od bramki

1. Jeden z sędziów musi najpierw sprawdzić czy piłka znajduje się wewnątrz pola karnego:
  - jeżeli piłka nie jest umiejscowiona poprawnie, sędzia może rozpocząć odliczanie czterech sekund jeżeli uważa, że bramkarz jest w stanie wznowić grę rzutem od bramki, lub opóźnia wzięcie piłki w swoje ręce w celach taktycznych.
2. Jak tylko piłka znajdzie się wewnątrz pola karnego jeden z sędziów musi zająć pozycję na wysokości linii pola karnego, w celu sprawdzenia czy piłka opuści pole karne (wejdzie do gry) i czy zawodnicy drużyny atakującej znajdują się poza polem karnym. Wtedy sędzia odlicza cztery sekundy, niezależnie od tego kiedy rozpoczął odliczanie zgodnie z punktem poprzednim.
3. Ostatecznie, sędzia który nadzoruje wznowienie gry rzutem od bramki, musi zająć dogodną pozycję do kontrolowania gry, która jest priorytetem w każdej sytuacji.

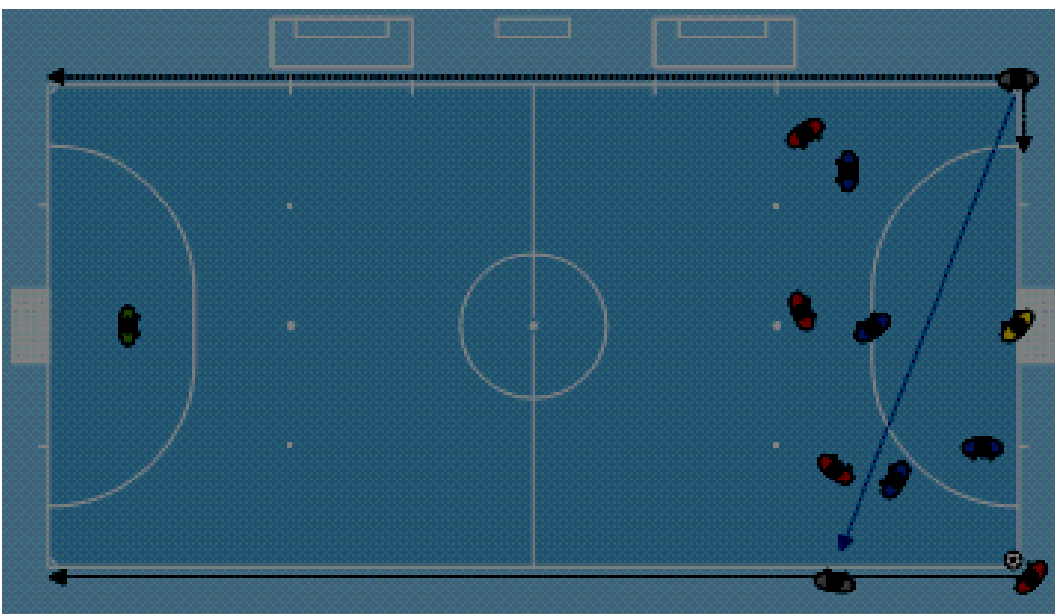

3. Ustawienie – rzut różny (obowiązkowe) (1)

Podczas wykonywania rzutu różnego, sędzia który znajduje się bliżej miejsca wykonania rzutu z rogu zajmuje miejsce na linii bocznej pola gry w odległości około 5 metrów od łuku pola różnego. Z tej pozycji kontroluje prawidłowe wprowadzenie piłki do gry tj. czy piłka znajduje się wewnątrz łuku pola różnego i zachowanie odległości 5 metrów przez zawodników drużyny przeciwnej. Sędzia znajdujący się dalej od miejsca wykonania rzutu różnego zajmuje pozycję poza łukiem pola różnego na wysokości linii bramkowej. Z tej pozycji obserwuje piłkę jak również zachowanie zawodników.

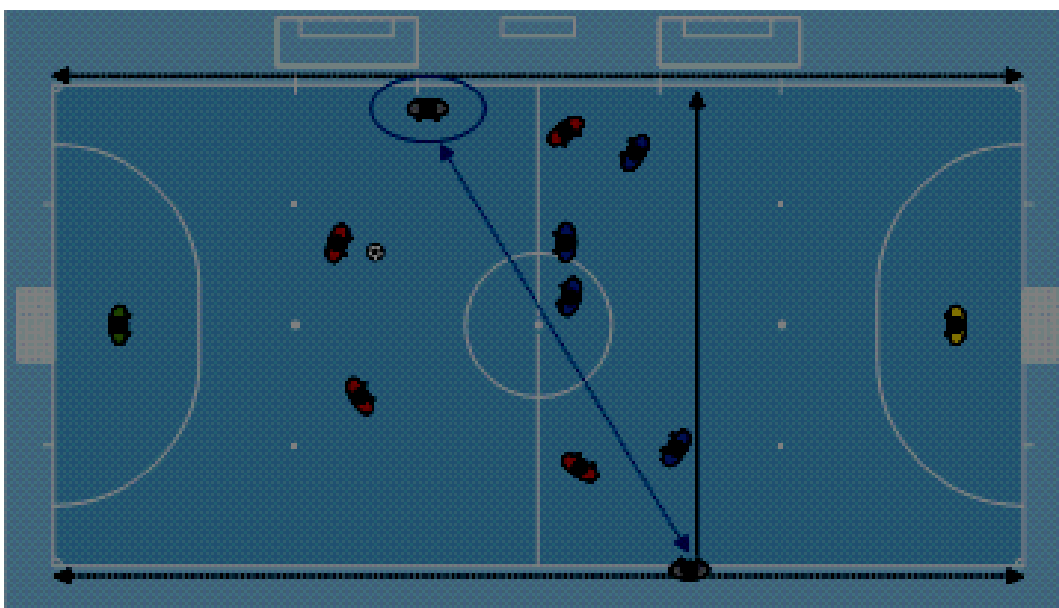

4. Ustawienie – rzut różny (obowiązkowy) (2)

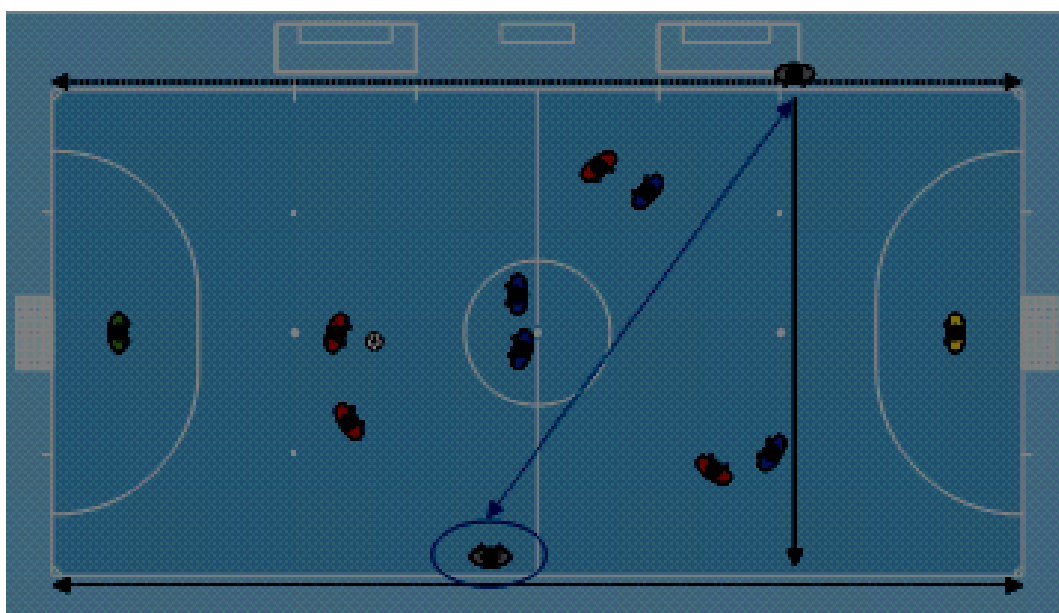

5. Ustawienie – rzut wolny (1)

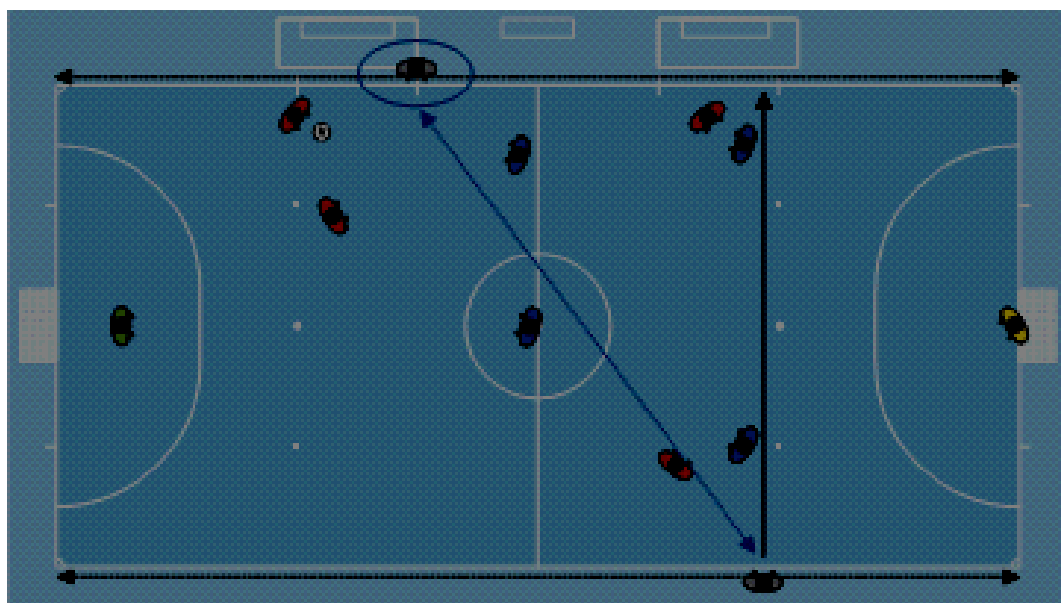
Podczas wykonywania rzutu wolnego, sędzia, który znajduje się bliżej, zajmuje pozycję na wysokości miejsca, z którego będzie wykonywany rzut wolny i sprawdza czy piłka jest umiejscowiona poprawnie, jak również obserwuje zawodników czy nie naruszają odległości 5 metrów. Sędzia znajdujący się dalej od miejsca wznowienia gry rzutem wolnym musi zająć pozycję na linii na wysokości przedostatniego zawodnika drużyny broniącej, bądź na linii bramkowej która jest priorytetem w każdym przypadku. Obydwaj sędziowie muszą być gotowi do śledzenia trajektorii lotu piłki i do biegu wzdłuż linii bocznej w kierunku łuku pola różnego, jeżeli wykonywany jest rzut wolny bezpośredni w kierunku bramki a nie zajmują pozycji na linii bramkowej.

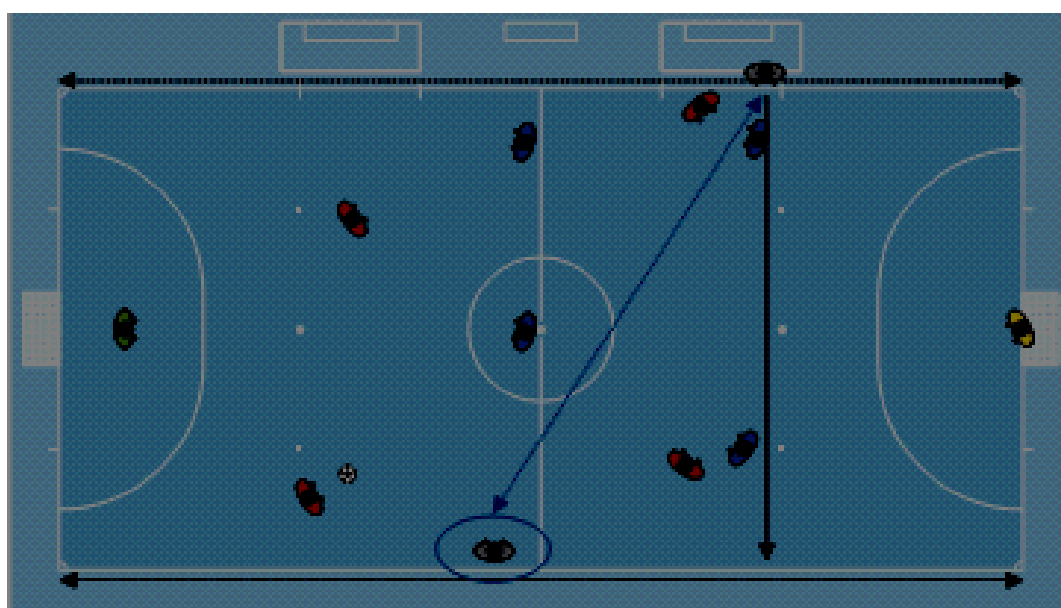
6. Ustawienie – rzut wolny (2)

7. Ustawienie – rzut wolny (3)

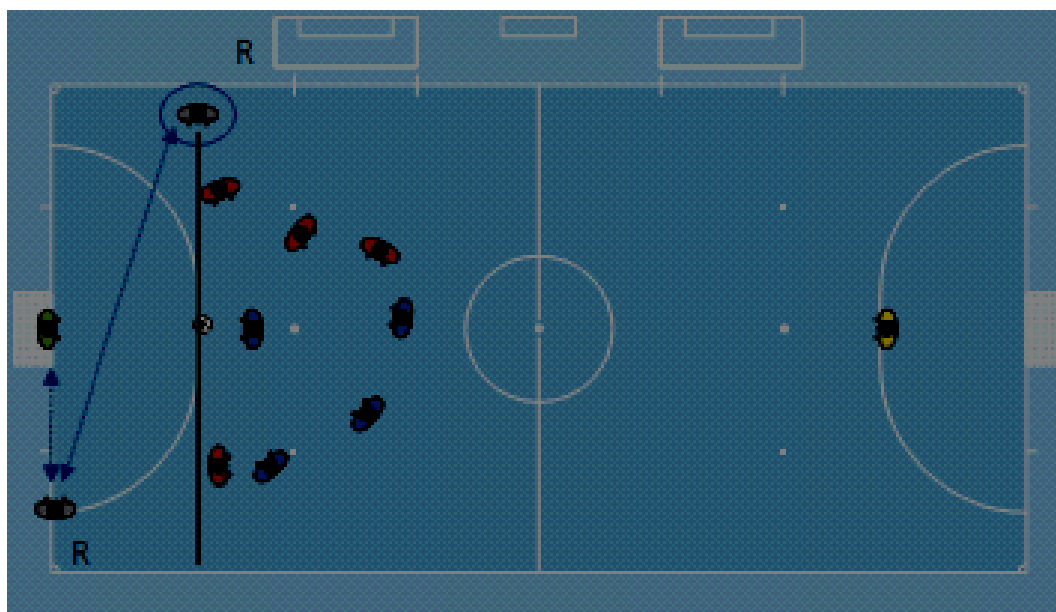

8. Ustawienie – rzut wolny (4)

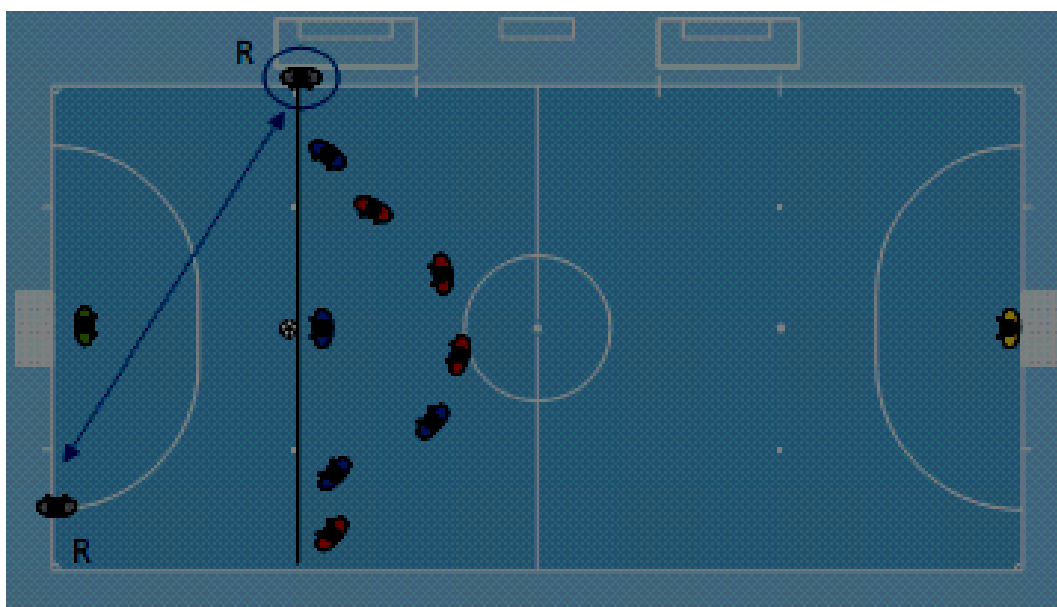
9. Ustawienie – rzut karny (obowiązkowy) (1)

Jeden z sędziów zajmuje pozycję w linii na wysokości punktu karnego, w odległości około 5 metrów i sprawdza czy piłka jest umiejscowiona poprawnie. Identyfikuje wykonawcę rzutu i obserwuje czy zawodnicy nie zbliżają się do piłki przed wykonaniem rzutu. Nie zezwala on na wykonanie rzutu dopóki nie upewni się, że wszyscy zawodnicy znajdują się w wymaganej odległości od piłki i że drugi sędzia mu asystuje – jeśli to konieczne. Drugi sędzia musi się znajdować na przecięciu linii bramkowej z linią pola karnego. Jeżeli bramkarz opuści linię bramkową przed wykonaniem rzutu karnego a bramka nie zostaje zdobyta, sędziowie sygnałem gwizdka nakazują powtórzenie rzutu.

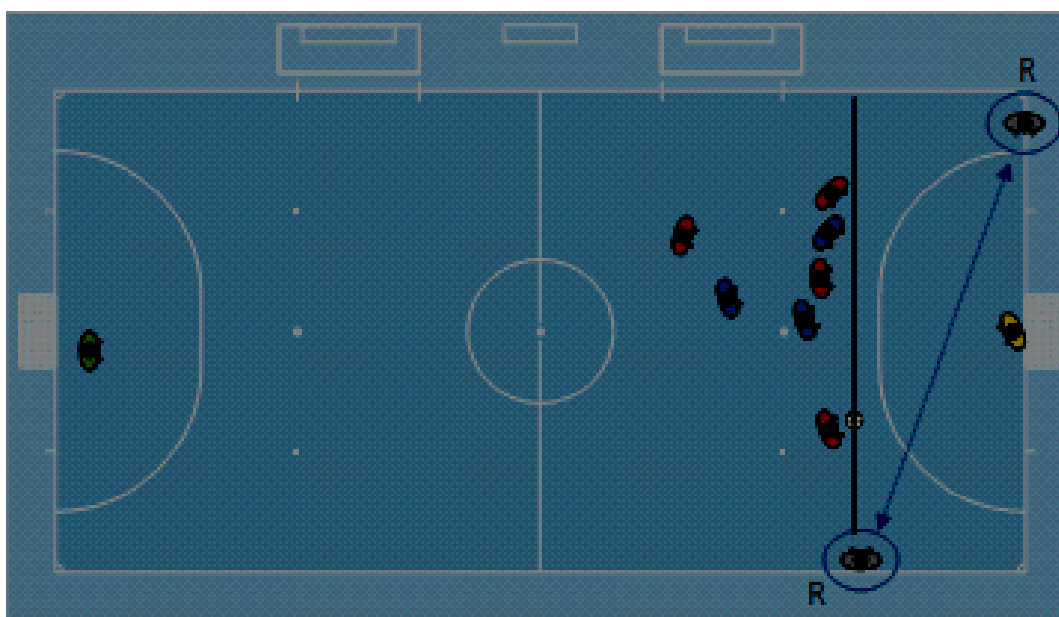
10. Ustawienie – rzut z drugiego punktu karnego (obowiązkowy)

Jeden z sędziów zajmuje pozycję w linii na wysokości drugiego punktu karnego w odległości około 5 metrów i sprawdza czy piłka jest umiejscowiona poprawnie. Identyfikuje wykonawcę rzutu i obserwuje czy zawodnicy nie zbliżają się do piłki podczas wykonywania rzutu. Nie zezwala on na wykonanie rzutu dopóki nie upewni się, że wszyscy zawodnicy zajmują wymaganą odległość od piłki i że drugi sędzia mu asystuje – jeśli to konieczne. Drugi sędzia musi się znajdować na przecięciu linii bramkowej z linią pola karnego i sprawdza czy piłka przekroczyła linię bramkową.

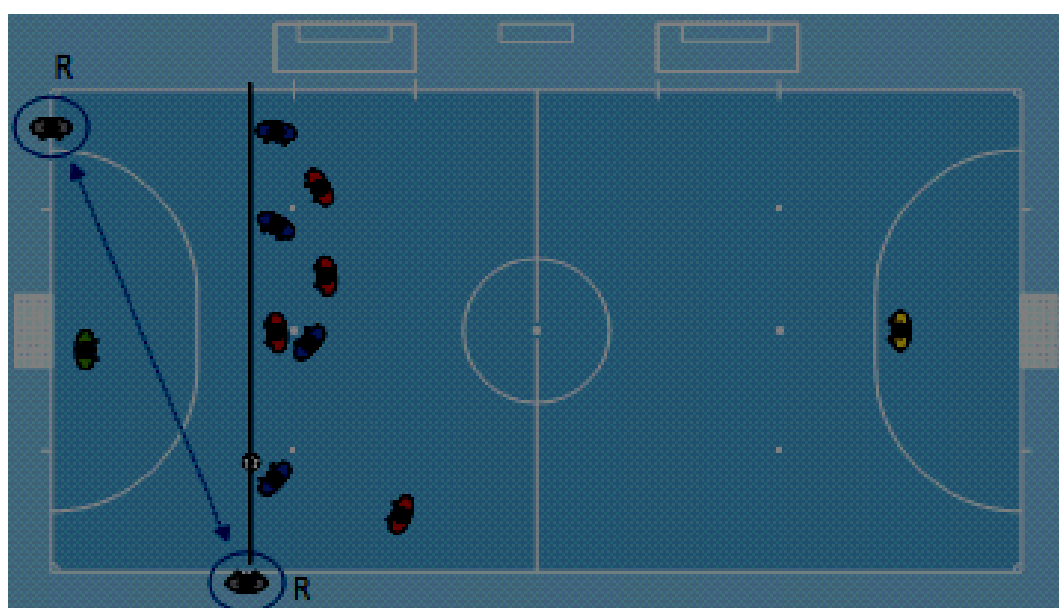

11. Ustawienie – rzuty wolne od 6 faulu akumulowanego (obowiązkowy) (1)

Jeden z sędziów zajmuje pozycję w linii na wysokości piłki w odległości około 5 metrów – jeżeli możliwe, sprawdza czy piłka jest umiejscowiona poprawnie. Identyfikuje wykonawcę rzutu i obserwuje czy zawodnicy nie zbliżają się do piłki podczas wykonywania rzutu. Nie zezwala on na wykonanie rzutu zanim nie upewni się, że wszyscy zawodnicy zajmują wymaganą odległość od piłki i że drugi sędzia mu asystuje. Drugi sędzia musi się znajdować na przecięciu linii bramkowej z linią pola karnego i sprawdza, czy piłka przekroczyła linię bramkową.

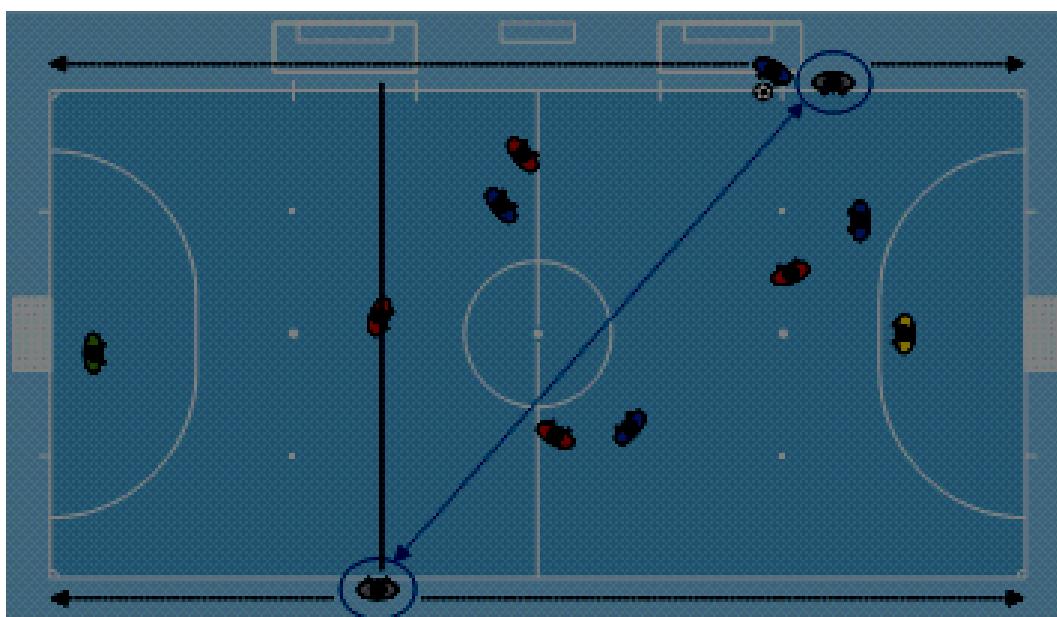

12. Ustawienie – rzuty wolne od 6 faulu akumulowanego (obowiązkowy) (2)

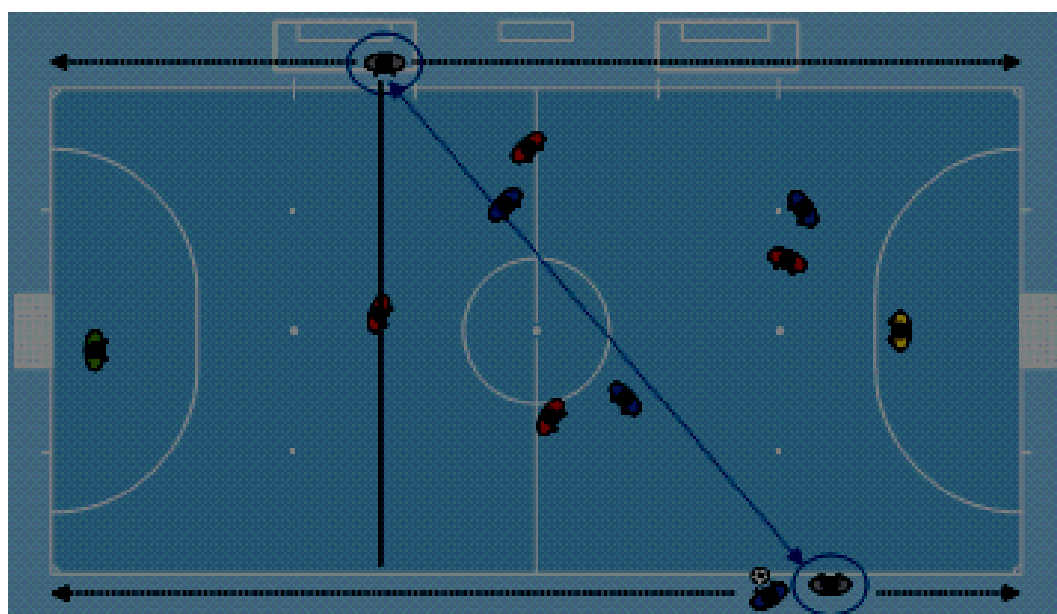

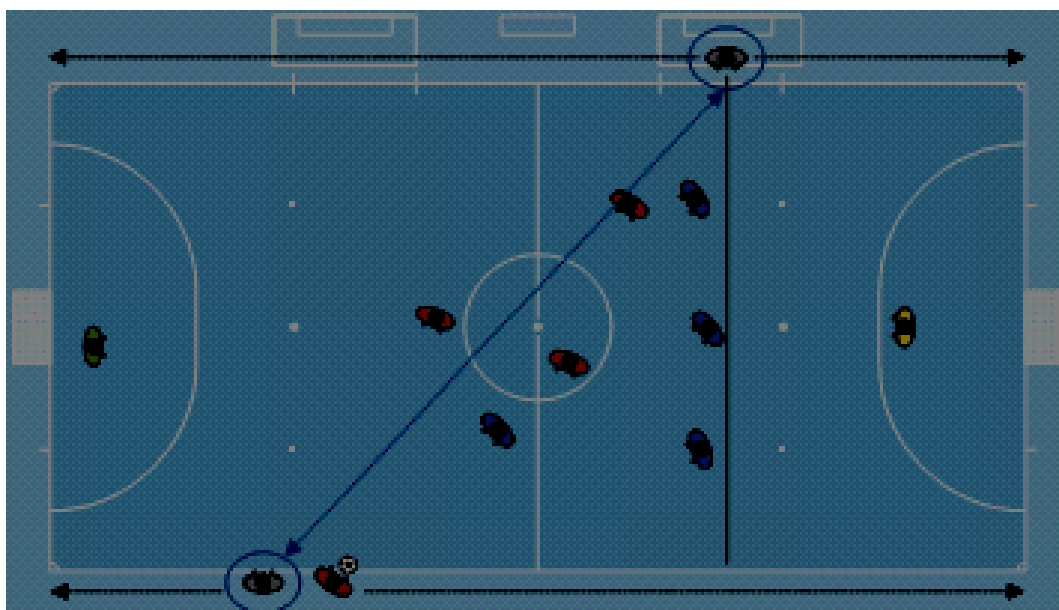
13. Ustawienie – rzut z autu (1)

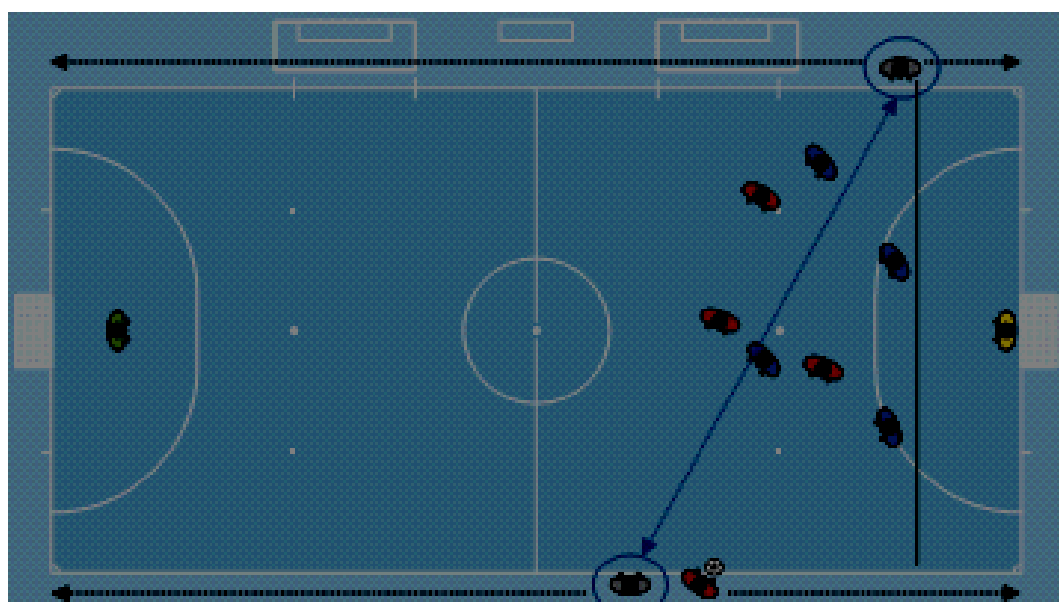
14. Ustawienie – rzut z autu (2)

15. Ustawienie – rzut z autu (3)

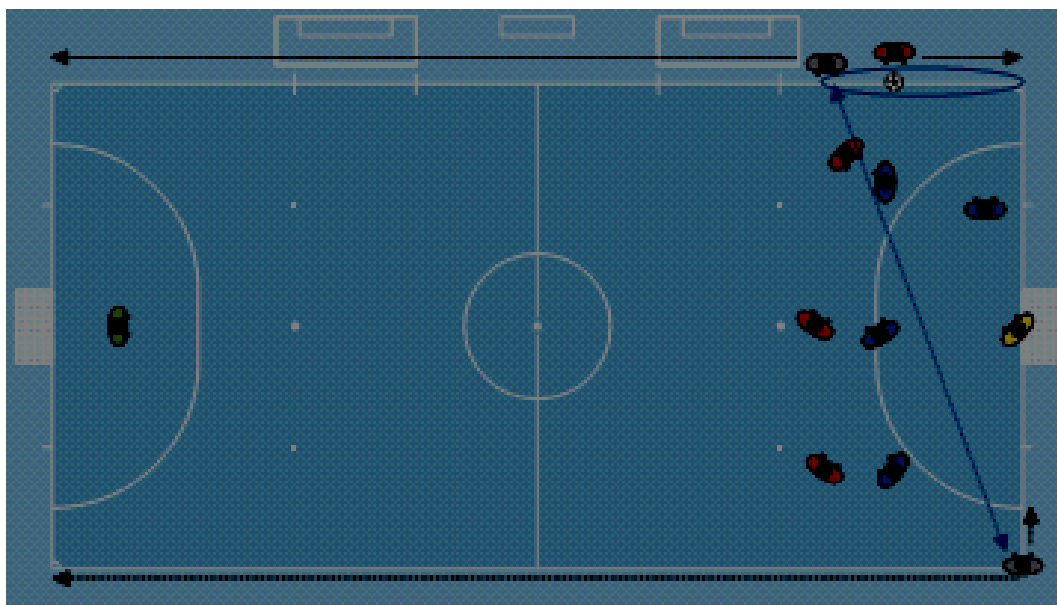

16. Ustawienie – rzut z autu (4)

17. Ustawienie – rzut z autu (obowiązkowe) (5)

W czasie wykonywania rzutu z autu w pobliżu łuku pola różnego z miejsca korzystnego dla drużyny atakującej, sędzia znajdujący się bliżej miejsca, gdzie gra ma być wznowiona, pozostaje w odległości około 5 metrów. Z tej pozycji sprawdza czy rzut z autu jest wykonany zgodnie z procedurą i czy zawodnicy drużyny przeciwnej znajdują się w odległości 5 metrów od linii bocznej. Sędzia znajdujący się dalej od wznowienia gry zajmuje pozycję poza łukiem pola różnego na wysokości linii bramkowej. Z tej pozycji obserwuje on piłkę i zachowanie zawodników.

18. Ustawienie – rzut z punktu karnego w celu wyłonienia zwycięzcy meczu (obowiązkowe)

Sygnal gwizdkiem jest obowiązkowy w przypadku:

- wznowienia gry:
  - rozpoczęcie gry (1-sza i 2-ga połowa jak również 1-sza i 2-ga połowa dogrywki),
  - wznowienie gry po zdobyciu bramki,
- przerwania gry:
  - dla rzutu wolnego lub rzutu karnego,
  - jeśli mecz zostaje wstrzymany lub zakończony lub w celu potwierdzenia sygnału akustycznego sędziego czasowego kiedy kończy się część zawodów, względnie w przypadku gdy sędziowie czekają na rozstrzygnięcie trajektorii lotu piłki, jeśli ta zbliża się w kierunku jednej z bramek, po tym jak zakończyła się jedna z połów,
- wznowienia gry z:
  - rzutu wolnego, w przypadku gdy wymagana jest przepisowa odległość,
  - rzutu z drugiego punktu karnego,
  - rzutu wolnego wykonywane bez muru, rozpoczynającego 6 faul akumulowany,
  - rzutu karnego,
- wznowienia gry, która została przerwana ze względu na:
  - udzielenie napomnienia lub wykluczenia za niewłaściwe postępowanie,
  - kontuzję jednego lub więcej zawodników.

Sygnal gwizdkiem nie jest konieczny w przypadku:

- przerwania gry dla:
  - rzutu od bramki, rzutu różnego lub rzutu z autu (użycie gwizdka w wymienionych sytuacjach jest obowiązkiem, jeżeli rozstrzygnięcie jest niejasne),
  - zdobycie bramki (użycie gwizdka jest obowiązkowe jeżeli piłka przekroczyła linię bramkową, ale nie w sposób oczywisty i klarowny dla wszystkich),
- wznowienia gry z:
  - rzutu wolnego, jeżeli odległość 5 metrów nie była wymagana, lub gdy drużyna przeciwna do wykonawcy nie popełniła 6 faulu akumulowanego, względnie dla rzutu od bramki, rzutu różnego, rzutu z autu.

Gwizdek nie może być użyty w celu:

- wznowienia gry rzutem sędziowskim.

Gwizdek, który jest używany zbyt często będzie mniej skuteczny, kiedy będzie to potrzebne. Kiedy drużyna wykonuje rzut wolny, rzut z autu lub rzut różny i żąda wymaganej odległości lub poprawy pozycji zajmowanych przez zawodników drużyny przeciwnej przy wznowianiu gry rzutem od bramki, sędziowie muszą w sposób oczywisty poinformować, że gra będzie wznowiona na sygnał gwizdka. Jeżeli w takich sytuacjach zawodnik wznowi grę przed sygnałem gwizdka sędziego, zawodnik zostanie napomniany za opóźnianie wznowienia gry.

Jeżeli podczas gry jeden z sędziów użyje gwizdka przez przypadek, sędziowie muszą przerwać grę jeżeli uważają, że gwizdek ten miał wpływ na grę. Jeżeli sędziowie przerwą grę muszą ją wznowić rzutem sędziowskim z miejsca, www.wp.pl gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry, jeżeli gra została przerwana w momencie kiedy piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego, to gra zostanie wznowiona rzutem sędziowskim z linii pola karnego z miejsca gdzie piłka najbliżej przekroczyła pole karne. Jeżeli gwizdek nie miał wpływu na grę, sędziowie dają sygnał do kontynuowania gry.

Język ciała

Mowa ciała jest narzędziem używanym przez sędziów do:

- pomagania sobie w kontrolowaniu meczu,
- podkreślania ich autorytetu i opanowania.

Mowa ciała nie służy do:

- wyjaśniania podjętych decyzji.

ARTYKUŁ 6 – Asystenci sędziów

Zadania i obowiązki

Asystenci sędziów pomagają sędziemu w kontroli zawodów i prowadzeniu ich zgodnie z Przepisami Gry w Futsal. Asystują oni także sędziemu w innych sprawach związanych z przebiegiem meczu na jego życzenie i pod jego kierownictwem.

Dotyczy to zwłaszcza spraw polegających na:

- Sprawdzaniu stanu pola gry, piłek i ubioru zawodników.
- Decydowaniu czy usunięte są nieprawidłowości w ubiorze zawodników oraz czy krwawienia zostały zatamowane.
- Kontroli wymiany zawodników.
- Zapisywaniu czasu wydarzeń, bramek i przypadków niewłaściwych zachowań.

Ustawienie sędziów asystentów i praca zespołowa

1. Rozpoczęcie gry

Trzeci sędzia zajmuje miejsce przy stoliku sędziego czasowego i sprawdza czy zawodnicy rezerwowi, osoby towarzyszące i inne osoby zajmują właściwe miejsca.

Sędzia czasowy zajmuje miejsce przy stoliku i kontroluje czy piłka zostaje poprawnie wprowadzona do gry.

2. Ogólne ustawianie się podczas meczu

Trzeci sędzia sprawdza czy zawodnicy rezerwowi, oficjale i inne osoby znajdują się we właściwym miejscu. Może w tym celu, jeżeli to konieczne, przemieszczać się wzdłuż linii bocznej pola gry, jednakże nie wchodząc na pole gry.

Sędzia czasowy zajmuje miejsce przy stoliku sędziego czasowego i zapewnia prawidłowe zatrzymywanie i włączanie zegara zgodnie z przebiegiem gry.

3. Wymiany

Trzeci sędzia sprawdza czy wyposażenie zawodników rezerwowych jest właściwe i czy wymiany są dokonywane zgodnie z procedurą. W tym celu, jeżeli to konieczne może on przemieszczać się wzdłuż linii bocznej pola gry, jednakże nie wchodząc na pole gry.

4. Rzuty z punktu karnego

Trzeci sędzia musi się znajdować na tej połowie pola gry, na której nie są wykonywane rzuty z punktu karnego, wraz z uprawnionymi do wykonywania rzutów karnych zawodnikami. Ze swojej pozycji obserwuje on zachowanie zawodników i kontroluje, aby żaden zawodnik nie wykonał ponownie rzutu karnego, zanim nie wykonają go wszyscy zawodnicy z jego drużyny.

Sędzia czasowy zajmuje miejsce przy stoliku sędziego czasowego i notuje wszystkie zdobyte bramki.

Sygnaly asystentów sędziów (obowiązkowe)

Asystenci sędziów muszą dać sygnał w przypadku 5 faulu akumulowanego i przerwy dla drużyny, wskazując za pomocą rąk, ławkę rezerwową zawodników, która popełniła 5 faul lub zażądała przerwy.

Sygnał akustyczny

Sygnał akustyczny jest kluczowym sygnałem w czasie meczu, który może być użyty tylko wtedy kiedy jest to konieczne, w celu zwrócenia uwagi sędziów.

Sytuacje w których użycie sygnału akustycznego jest obligatoryjne:

- zakończenie jednej z części gry,
- zasygnalizowanie czasu dla drużyny,
- zasygnalizowanie zakończenia czasu dla drużyny,
- zakomunikowanie o popełnionym 5 faulu akumulowanym przez drużynę,
- zasygnalizowanie niewłaściwego postępowania przez zawodników rezerwowych lub osoby towarzyszącej,
- zasygnalizowanie dokonania nieprawidłowej wymiany,
- zasygnalizowanie błędu dyscyplinarnego popełnionego przez sędziów,
- zasygnalizowanie ingerencji z zewnątrz.

Jeżeli podczas gry sędzia czasowy użyje sygnału akustycznego przez przypadek, sędziowie muszą przerwać grę jeżeli uznają, że sygnał ten miał wpływ na grę.

Jeżeli sędziowie przerwą grę muszą ją wznowić rzutem sędziowskim z miejsca, gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry, jeżeli gra została przerwana w momencie kiedy piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego, to gra winna zostać wznowiona rzutem sędziowskim z linii pola karnego, z miejsca gdzie piłka najbliższej przekroczyła pole karne.

Jeżeli natomiast sygnał akustyczny nie miał wpływu na grę, to sędziowie dają czytelny, jednoznaczny dla wszystkich, sygnał do kontynuowania gry.

Jeżeli drużyna, która popełniła już 4 faule akumulowane, popełni kolejny faul akumulowany a sędziowie decydują się na zastosowanie korzyści, to trzeci sędzia odnotowuje w odpowiednim miejscu przy stoliku sędziego czasowego popełniony faul.

Jednakże, jeżeli zostaje popełniony kolejny faul akumulowany przed tym jak piłka opuści pole gry, to asystenci sędziów muszą dać sygnał akustyczny, chyba, że drużyna przeciwko której zostały popełnione przewinienia ma oczywistą szansę na zdobycie bramki.

Chronometr (zegar)

Jeżeli chronometr (zegar) nie działa prawidłowo, sędziowie asystenci informują o tym fakcie sędziów. Sędzia czasowy musi kontynuować odmierzenie czasu gry, używając zegara podręcznego. W takiej sytuacji, zapraszają po jednym oficjelu z każdej drużyny w celu poinformowania ich o rzeczywistym czasie gry.

Jeżeli, po przerwaniu gry, sędzia czasowy zapomni o włączeniu zegara, sędziowie zarządzą doliczenie brakującego czasu.

Po wznowieniu gry, chronometr (zegar) jest włączany jak poniżej:

- rozpoczęcie gry: po kopnięciu piłki w kierunku połowy pola gry drużyny przeciwnej wraz z zachowaniem wszelkich procedur,
- rzut od bramki: po tym jak bramkarz uwolni piłkę ze swoich rąk a piłka opuści pole karne, wraz z zachowaniem wszelkich procedur,
- rzut różny: po tym jak piłka zostanie kopnięta i poruszy się, wraz z zachowaniem wszelkich procedur,
- rzut z autu: po tym jak piłka wejdzie na pole gry, wraz z zachowaniem wszelkich procedur,
- rzut wolny bezpośredni z poza pola karnego: po tym, gdy piłka zostaje kopnięta, wraz z zachowaniem wszelkich procedur,
- rzut wolny pośredni z poza pola karnego dla którejkolwiek z drużyn lub wykonywany poprzez drużynę atakującą z linii pola karnego: po tym, gdy piłka zostaje kopnięta, wraz z zachowaniem wszelkich procedur,
- rzut wolny bezpośredni lub rzut wolny pośredni wewnątrz pola karnego drużyny broniącej: po tym gdy piłka zostaje kopnięta i opuści pole karne, wraz z zachowaniem wszelkich procedur,
- rzut karny: po tym gdy piłka zostaje kopnięta do przodu, wraz z zachowaniem wszelkich procedur,
- rzut wolny bezpośredni po 5 faulu akumulowanym: po tym gdy piłka zostaje kopnięta z intencją zdobycia bramki, wraz z zachowaniem wszelkich procedur,
- rzut sędziowski: po tym gdy piłka zostaje opuszczana z rąk jednego z sędziów i dotyka pola gry, wraz z zachowaniem wszelkich procedur.

SYGNAŁY ASYSTENTÓW SĘDZIÓW

Czas dla drużyny

Pięć faułów akumulowanych

ARTYKUŁ 7 – Czas trwania zawodów

Przerwa pomiędzy częściami zawodów

Sędziowie zezwalają na przerwę pomiędzy dwiema połowami, jeśli jeden z zawodników poprosi o nią, nawet w przypadku gdy kapitanowie obydwu drużyn uzgodnili i poprosili żeby nie było przerwy.

Dogrywka

Jeżeli rozgrywana jest dogrywka, między jedną a drugą częścią dogrywki nie ma przerwy. Drużyny po prostu zmieniają połowy pola gry zawodnicy rezerwowi i osoby towarzyszące drużynom zmieniają strefy techniczne.

ARTYKUŁ 8 – Rozpoczęcie i wznowienie gry

Rozpoczęcie gry

- Sędziowie nie muszą potwierdzać gotowości bramkarzy ani jakiegokolwiek zawodnika przed zarządzeniem (odgwizdaniem) rozpoczęcia gry.

Rzut sędziowski

- każdy zawodnik może walczyć o piłkę (nawet bramkarz).
- nie ma ani minimalnej ani maksymalnej ilości zawodników wymaganych do wznowienia gry rzutem sędziowskim,
- sędziowie nie mają prawa decydować kto może wziąć udział przy wznowianiu gry rzutem sędziowskim, a kto nie,
- nie ma wymaganej odległości jaką muszą zachować zawodnicy przy wznowianiu gry rzutem sędziowskim, chyba, że przeciwnik jest blokowany i rzut sędziowski nie może być wykonany,
- nie ma obowiązku żeby drużyna brała udział we wznowieniu gry rzutem sędziowskim,
- jeżeli zostaje popełnione przewinienie przez zawodnika zanim piłka jest w grze ale po tym jak jeden z sędziów zwolnił piłkę z rąk, sędziowie powtarzają rzut sędziowski po podjęciu odpowiednich kroków dyscyplinarnych odpowiednich do natury popełnionego przewinienia.

ARTYKUŁ 9 – Piłka w grze i poza gra

Piłka na boisku dotyka jednego z sędziów

Jeśli piłka jest w grze i dotyka jednego z sędziów, który znalazł się tymczasowo na polu gry to gra jest kontynuowana ponieważ sędziowie są częścią meczu.

Jeśli piłka jest w grze i dotyka jednego z asystentów sędziów, który znalazł się tymczasowo na boisku, sędziowie wstrzymują grę i wznowiają ją rzutem sędziowskim z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana w momencie kiedy piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego, to gra zostaje wznowiona rzutem sędziowskim z linii pola karnego, z miejsca gdzie piłka przekroczyła pole karne.

ARTYKUŁ 10 – Jak zdobywa się bramkę

Bramka zdobyta podczas gdy osoba nie biorąca udziału w meczu znajduje się na boisku

Jeżeli po zdobyciu bramki, przed wznowieniem gry sędziowie spostrzegą, że dodatkowa osoba znajdowała się na boisku w momencie, gdy bramka została zdobyta:

- sędziowie nie mogą uznać bramki, jeżeli:
  - dodatkową osobą była osoba niepożądana lub osoba towarzysząca jednej z drużyn i miała ona wpływ na grę,
  - dodatkową osobą był zawodnik, zawodnik rezerwowy, zawodnik wykluczony lub osoba towarzysząca drużynie, która bramkę zdobyła,
- sędziowie uznają bramkę jeśli:
  - dodatkową osobą była osoba niepożądana i nie miała wpływu na grę,
  - dodatkową osobą był zawodnik, zawodnik rezerwowy, zawodnik wykluczony lub osoba towarzysząca drużynie, która bramkę straciła.

Nie ma bramki

Jeżeli jeden z sędziów zasygnalizuje zdobycie bramki, zanim piłka całkowicie przekroczy linię bramkową i natychmiast spostrzeże swój błąd, to gra musi być wznowiona rzutem sędziowskim z linii pola karnego w miejscu, w którym piłka znajdowała się najbliżej gdy gra została przerwana.

ARTYKUŁ 11 – Spalony

W futsalu nie ma spalonego.

ARTYKUŁ 12 – Gra niedozwolona i niewłaściwe postępowanie

Podstawowe warunki uznania gry za grę niedozwoloną (faul)

Aby przewinienie mogło być potraktowane jako gra niedozwolona, muszą być spełnione następujące warunki.

- musi zostać popełnione przez zawodnika lub zawodnika rezerwowego, który niepoprawnie dokonał procedury wymiany,
- musi mieć miejsce na polu gry,
- musi mieć miejsce kiedy piłka jest w grze.

Jeżeli sędziowie przerwą grę ze względu na przewinienie popełnione poza polem gry (w trakcie gdy piłka jest w grze) a przewinienie nie zostało popełnione przez zawodnika, który opuścił pole gry bez zgody sędziów, to gra musi być wznowiona rzutem sędziowskim z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana w momencie kiedy piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego, to rzut sędziowski sędzia musi wykonać z linii pola karnego, z miejsca gdzie piłka najbliżej przekroczyła pole karne.

Nie jest faulem jeżeli w tym samym czasie dwóch lub więcej zawodników walczy o piłkę z przeciwnikiem, zakładając że czynią to w sposób dozwolony.

Nieostrożność, nierozważność, użycie nieproporcjonalnej siły

„**Nieostrożność**” ma miejsce wtedy, gdy zawodnik wykonuje swój atak wykonuje w sposób niedokładny, nieuważny i bez zachowania należytej staranności:

- nieostrożność w grze nie powoduje konieczności stosowania kar indywidualnych.

„**Nierozważność**” – ma miejsce wtedy, gdy zawodnik wykonuje swój atak nie zważając na bezpieczeństwo i konsekwencje, jakie ten atak może spowodować:

- zawodnik grający nierozważnie, musi być ukarany napomnieniem.

„**Użycie nieproporcjonalnej siły**” – ma miejsce gdy atak na przeciwnika wykonywany jest z dużą siłą, rażąco wykraczający poza granice normalnej gry, narażając tym samym na przeciwnika na niebezpieczeństwo kontuzji lub powodując jego kontuzje:

- zawodnik używający nieproporcjonalnej siły, musi być usunięty z gry.

Atakowanie przeciwnika

Atakowanie ciałem przeciwnika w walce o pozycję – łącznie z kontaktem fizycznym walczących – jest dozwoloną formą gry, pod warunkiem, że nie będą użyte ręce i łokcie.

Przewinieniem jest atakowanie przeciwnika:

- w sposób nieostrożny,
- w sposób nierozważny,
- z użyciem nieproporcjonalnej siły.

Zatrzymywanie przeciwnika

Zatrzymywanie przeciwnika ma miejsce, gdy zawodnik przeszkadza przeciwnikowi obejmując go lub utrudnia mu przebieganie obok poprzez użycie dłoni, ramion, względnie całego ciała.

Sędziowie powinni postępować stanowczo i interweniować już przy pierwszych przypadkach zatrzymywania przeciwnika, zwłaszcza gdy ma to miejsce w polu karnym podczas wykonywania rzutu wolnego lub rzutu z rogu.

Postępowanie w powyższych sytuacjach:

- zanim piłka jest w grze, sędzia ostrzega każdego zawodnika zatrzymującego przeciwnika,
- udziela napomnienia zawodnikowi, który w dalszym ciągu trzyma przeciwnika zanim piłka jest w grze,
- dyktuje rzut wolny bezpośredni względnie rzut karny oraz napomina zawodnika, jeżeli zatrzymanie miało miejsce gdy piłka była już w grze.

Jeżeli zawodnik drużyny broniącej rozpoczął trzymanie zawodnika drużyny przeciwnej przed polem karnym i kontynuuje trzymanie go również w polu karnym, to sędzia musi podyktować rzut karny.

Sankcje dyscyplinarne

- Jeżeli zawodnik trzyma przeciwnika w celu uniemożliwienia mu wejścia w posiadanie piłki lub zajęcia korzystniejszej pozycji, to zawodnik trzymający musi otrzymać napomnienie za niesportowe zachowanie.
- Jeżeli zawodnik poprzez zatrzymanie przeciwnika pozbawia jego drużynę bramki lub realnej szansy na zdobycie bramki, musi zostać wykluczony z gry.
- W pozostałych przypadkach samo zatrzymanie przeciwnika nie pociąga za sobą konieczności udzielania kar indywidualnych.

Wznowienie gry

- Rzut wolny bezpośredni w miejscu dokonania przewinienia (patrz art. 13 – Rzut wolny), względnie rzut karny gdy przewinienie miało miejsce w polu karnym.

Zagranie piłki ręką

Zagranie piłki ręką ma miejsce w sytuacji gdy zawodnik rozmyślnie i świadomie dotyka piłki ręką (od dłoni do końca ramienia).

Przy ocenie zagrania piłki ręką sędziowie muszą wziąć pod uwagę:

- czy ma miejsce ruch ręki do piłki (a nie piłki do ręki),
- odległość piłkę od ręki przeciwnika (czy miało miejsce zaskakujące zagranie piłki),
- czy ręce i dłonie zawodnika ułożone są naturalnie,
- czy dotknięcie piłki nastąpiło poprzez trzymany w ręce przedmiot (element ubioru, ochraniacz itp.),
- czy dochodzi do kontaktu piłki z przedmiotem rzuconym w jej kierunku (but, ochraniacz, itp.).

Sankcje dyscyplinarne

W niektórych okolicznościach zawodnik zagrywający piłkę ręką zachowuje się niesportowo i musi zostać ukarany napomnieniem. Ma to miejsce jeżeli zawodnik:

- swoim rozmyślnym zagranie piłki ręką, przerywa zawodnikowi drużyny przeciwnej możliwość kontynuowania korzystnej akcji,
- usiłuje zdobyć bramkę poprzez rozmyślne zagranie piłki ręką,
- udaje, że zagrywa piłkę inną częścią ciała a w rzeczywistości zagrywa piłkę ręką w celu oszukania sędziów,
- nieskutecznie próbuje zapobiec utracie bramki lub pozbawia przeciwnika realnej szansy zdobycia bramki zagrywając piłkę ręką, kiedy jego bramkarz nie znajduje się wewnątrz pola karnego.

Zawodnik musi zostać wykluczony w przypadku, gdy pozbawia drużynę przeciwną bramki lub realnej szansy na jej zdobycie. Wykluczenie nie wynika z faktu, że zawodnik celowo zagrał piłkę ręką, ale z faktu, że taka interwencja jest zachowaniem nieakceptowanym ponieważ w sposób niesportowy pozbawia drużynę przeciwną zdobycia bramki.

Wznowienie gry

- Rzut wolny bezpośredni w miejscu popełnienia przewinienia (patrz art. 13 – Rzut wolny), względnie rzut karny, jeżeli zawodnik zagrał piłkę ręką we własnym polu karnym.

Bramkarz zagrywając piłkę poza polem karnym podlega takim samym restrykcjom jak pozostali zawodnicy. Natomiast wewnątrz pola karnego dotykane piłki przez bramkarza nie powoduje żadnych sankcji w postaci rzutu wolnego bezpośredniego lub karnego. Natomiast możliwe jest zarządzenie rzutu wolnego pośredniego przeciwko jego drużynie z tytułu innego rodzaju niewłaściwego postępowania.

Przewinienia bramkarza

Bramkarz uważany jest za kontrolującego piłkę jeżeli:

- posiada piłkę w rękach, trzyma ją przy ciele, względnie trzyma dłoń na piłce leżącej na polu gry,
- posiada piłkę leżącą na otwartej wyciągniętej dłoni,
- posiada piłkę odbijając ją o podłoże, względnie podrzucając do góry,

Bramkarz posiadający kontrolę rękoma nad piłką, nie może być atakowany przez przeciwnika.

Posiadanie piłki przez bramkarza oznacza bramkarza kontrolującego piłkę.

Bramkarz nie może dotykać piłki na własnej połowie pola gry w następujących sytuacjach:

- gdy jest w posiadaniu piłki na własnej połowie pola gry dłużej niż cztery sekundy, zarówno:
  - kontroluje piłkę w rękach we własnym polu karnym,
  - kontroluje piłkę przy nogach na własnej połowie pola gry,
  - kontroluje piłkę rękoma wewnątrz własnego pola karnego i nogami na własnej połowie pola gry.

W wszystkich powyższych przypadkach sędzia znajdujący się bliżej bramkarza musi czytelnie, odliczać bramkarzowi 4 sekundy.

- gdy, po zagranie piłki, dotyka jej ponownie na własnej połowie pola gry, po tym jak została do niego zagrana bezpośrednio od współpartnera, bez zagrania jej lub dotknięcia przez przeciwnika,
  - bramkarz uważany jest za posiadającego kontrolę nad piłką poprzez dotknięcie jej jakkolwiek częścią ciała, poza sytuacją gdy piłka przypadkowo się od niego odbija,
- gdy dotyka piłkę rękoma we własnym polu karnym, po tym jak została ona do niego zagrana bezpośrednio przez współpartnera,
- gdy dotyka piłkę rękoma we własnym polu karnym, po tym jak została ona do niego zagrana przez współpartnera bezpośrednio z rzutu z autu.

Wznowienie gry

Rzut wolny pośredni z miejsca popełnienia przewinienia (patrz. Art. 13 – Rzuty wolne).

Przewinienia wobec bramkarza

- Zawodnik drużyny przeciwnej przeszkadza bramkarzowi w zwolnieniu piłki z rąk.
- Zawodnik drużyny przeciwnej zagrywa piłkę lub próbuje ją zagrać kiedy bramkarz trzyma piłkę na dłoni.
- Zawodnik drużyny przeciwnej musi zostać ukarany, jeżeli w sposób niebezpieczny kopie lub usiłuje kopnąć piłkę, w momencie zwalniania jej z rąk przez bramkarza,
- Zawodnik drużyny przeciwnej przeszkadza bramkarzowi ograniczając jego ruchy (np. podczas wykonywania rzutu z rogu, rozprasza go podskakując przed nim),
- Wejście zawodnika atakującego w kontakt fizyczny z bramkarzem znajdującym się wewnątrz własnego pola karnego nie oznacza, że jakiegokolwiek przewinienie zostało popełnione. Wyjątkiem są sytuacje gdy zawodnik skacze na bramkarza, atakuje lub popycha bramkarza w sposób nieostrożny, nierozważny lub z użyciem nieproporcjonalnej siły.

Wznowienie gry

Jeżeli gra została przerwana ponieważ zostało popełnione przewinienie wobec bramkarza jak jest to określono powyżej a sędziowie nie mogą zastosować korzyści to muszą przerwać grę i wznowić ją rzutem wolnym pośrednim z miejsca zaistnienia przewinienia. Rzut wolny pośredni z miejsca przewinienia (patrz art. 13 – Rzut wolny) z wyjątkiem sytuacji kiedy zawodnik atakujący skacze na bramkarza, atakuje (szarżuje) lub popycha go w sposób nierozważny lub nieostrożny, bądź używa nieproporcjonalnej siły. W takich przypadkach sędziowie oprócz sankcji dyscyplinarnych jakie podejmą muszą wznowić grę rzutem wolnym bezpośrednim z miejsca gdzie miało miejsce przewinienie (patrz art. 13 – Rzut wolny).

Gra niebezpieczna

Gra niebezpieczna to zachowanie zawodnika próbującego zagrać piłkę, w taki sposób, że naraża on na kontuzję samego siebie lub znajdującego się w zasięgu gry zawodnika drużyny przeciwnej, który w obawie przed skutkami tego zagrania powstrzymuje się od gry.

Zagranie piłki przewrotną lub tak zwanymi nożycami jest dozwoloną formą gry, o ile w opinii sędziego, żaden z zawodników drużyny przeciwnej nie zostanie narażony na niebezpieczeństwo.

Charakterystyczną cechą gry niebezpiecznej jest brak kontaktu ciał zawodników. Jeżeli jednak podczas niebezpiecznego zagrania dochodzi do fizycznego kontaktu z zawodnikiem drużyny przeciwnej, to zagranie takie winno być karane rzutem wolnym bezpośrednim lub rzutem karnym. Sędzia winien również ocenić, czy przy grze niebezpiecznej nie ma miejsce niesportowe zachowanie.

Sankcje dyscyplinarne

- zawodnik grający niebezpiecznie generalnie nie ponosi żadnych konsekwencji dyscyplinarnych. Jeżeli jednak jego niebezpieczne zagranie w sposób oczywisty powoduje ryzyko odniesienia kontuzji, sędzia winien udzielić mu napomnienia,
- jeżeli natomiast zawodnik grający niebezpiecznie, jednocześnie w sposób oczywisty pozbawia drużyną przeciwną szansy na zdobycie bramki, to winien zostać wykluczony z gry.

Wznowienie gry

- rzut wolny pośredni z miejsca przewinienia (patrz art. 13 – Rzut wolny),
- jeżeli dojdzie do kontaktu z przeciwnikiem należy podyktować rzut wolny bezpośredni lub rzut karny.

Przeszkadzanie

Przeszkadzanie ma miejsce wtedy, gdy zawodnik świadomie przemieszcza się blokując drogę zawodnikowi drużyny przeciwnej, zmierzającemu do piłki i tym samym zmuszając go do spowolnienia lub zmiany kierunku biegu, przy czym piłka dla obu zawodników znajduje się poza ich zasięgiem.

Wszyscy zawodnicy mają prawo do zajmowania dowolnej pozycji na polu gry. Znajdowanie się na drodze przeciwnika, to nie jest to samo co świadome przeszkadzanie mu w poruszaniu się.

Dozwolone jest osłanianie piłki, Jeżeli piłka znajduje się w grze, to zawodnik ze względów taktycznych może ją osłaniać przed zawodnikiem drużyny przeciwnej, nie używając do tego rąk a jedynie całego swojego ciała. Zawodnik osłaniający piłkę – jeżeli jest ona w jego zasięgu – może być prawidłowo atakowany przez zawodnika drużyny przeciwnej.

Wstrzymanie wznowienia gry w celu udzielenia kary indywidualnej

Jak tylko sędziowie podejmą decyzję o udzieleniu kary indywidualnej, napomnienia lub wykluczenia przeciwnika, to gra nie może być wznowiona przed zakończeniem procedury udzielania kary.

Niesportowe zachowanie karane napomnieniem

Zawodnik musi zostać ukarany za niesportowe zachowanie jeżeli:

- popełni jedno z siedmiu przewinień karanych rzutem wolnym bezpośrednim, czyniąc to w sposób nierozważny,
- popełni przewinienie w taktycznym celu przeszkodzenia w prowadzeniu korzystnej akcji albo jej przerwania.
- zatrzyma rękoma zawodnika drużyny przeciwnej w celach taktycznych, odciągając go od piłki lub przeszkadzając mu w dojściu do niej,
- zagrywa piłkę ręką, uniemożliwiając zawodnikowi drużyny przeciwnej skonstruowanie korzystnie rozwijającej się akcji (nie dotyczy bramkarza we własnym polu karnym),
- zagrywa piłkę ręką usiłując w ten sposób zdobyć bramkę (nie jest istotne czy bramka została zdobyta czy nie),
- zagrywa piłkę ręką podczas gdy udaje, że zagrywa ją inną częścią ciała w celu oszukania sędziego,
- próbuje zapobiec utracie bramki lub próbuje pozbawić realnej szansy na zdobycie bramki zagrywając piłkę rękoma w sytuacji gdy bramkarz nie znajduje się wewnątrz pola karnego, jednakże próba ta jest nieudana,
- usiłuje wprowadzić w błąd sędziego poprzez sugerowanie odniesienia kontuzji względnie stwarzanie pozorów że jest faulowany (symulacja),
- zamienia się funkcją z bramkarzem w trakcie gry bez zgody sędziego,
- swoją postawą wykazuje brak należytego szacunku dla zawodów,
- zagrywa piłkę w trakcie schodzenia z pola gry, po tym jak otrzymał zgodę na jego opuszczenie,

- słownie rozprasza uwagę zawodnika drużyny przeciwnej, zarówno podczas gry jak i przed jej wznowieniem,
- wykonuje niedozwolone oznaczenie na polu gry,
- używa różnego rodzaju zagrań podczas gdy piłka jest w grze w celu zagrania piłki do własnego bramkarza za pomocą głowy, klatki piersiowej, kolana, itd. w celu ominięcia artykułu 12. Nieistotnym jest fakt czy bramkarz dotyka piłkę rękoma czy nie.

Przewinienie popełnione przez zawodnika wynika z faktu, iż próbuje on obejścia zarówno literę jak i ducha artykułu 12. Gra jest wznowiana rzutem wolnym pośrednim.

Fetowanie zdobycia bramki

Okazywanie radości ze zdobycia bramki (fetowanie) jest dopuszczalną częścią widowiska piłkarskiego, jednakże radość ta nie może być nadmierna i przesadna.

Dozwolone jest rozsądne, umiarkowane fetowanie, jednakże przy zachowaniach prowadzących do nadmiernej straty czasu (w tym wszelkie układy choreograficzne), sędziowie winni interweniować.

Zawodnik musi zostać ukarany napomnieniem jeżeli:

- w opinii sędziów wykonuje prowokacyjne, szydercze, względnie podburzające gesty,
- wspina się na ogrodzenie w celu fetowania zdobytej bramki,
- zdejmując swoją koszulkę względnie zakłada ją na głowę, pomimo faktu, że pod spodem ma drugą taką samą koszulkę
- zakrywa głowę lub twarz maską, względnie innym podobnym przedmiotem.

Samo opuszczenie pola gry w trakcie fetowania zdobycia bramki nie stanowi o udzieleniu kary indywidualnej, jeżeli zawodnicy fetujący poza polem gry powrócą na nie możliwie jak najszybciej.

Okazywanie niezadowolenia – protesty

Zawodnik lub zawodnik rezerwowy, który protestuje (okrzykiem lub gestem) przeciw decyzjom sędziów lub sędziów asystentów musi zostać ukarany napomnieniem.

Kapitan drużyny nie posiada specjalnego statutu i przywileju wynikającego z Przepisów Gry w Futsal, jednak to on w znacznym stopniu odpowiada za zachowanie swojego zespołu.

Każdy zawodnik lub zawodnik rezerwowy, który zaatakuje oficjela meczu, lub zachowa się karygodnie poprzez pokazywanie obscenicznych gestów, względnie używanie wulgarnego języka musi zostać wykluczony.

Opóźnianie wznowienia gry

Sędziowie muszą udzielić napomnienia zawodnikom, którzy taktycznie opóźniają wznowienie gry poprzez:

- wykonanie rzutu wolnego z niewłaściwego miejsca z intencją aby sędzia nakazał powtórzenie wykonania tego rzutu,
- odkopywanie lub odnoszenie piłki w rękach po przerwaniu gry przez sędziego,
- opóźnianie swojego zejścia z pola gry po wejściu opieki medycznej na pole gry w celu asystowania przy zejściu zawodnikowi który doznał kontuzji,
- prowokowanie konfrontacji poprzez celowe dotykanie piłki po przerwaniu gry przez sędziego.

Symulowanie

Każdy zawodnik, który próbuje oszukać sędziów przez symulowanie odniesienia kontuzji, względnie będąc atakowanym przez przeciwnika udaje, że jest faulowany i w ten sposób chce wymusić na arbitrze decyzję faworyzującą własną drużynę, winny jest niesportowego zachowania i musi być napomniany. Gra przerwana z tego powodu winna być wznowiona rzutem wolnym pośrednim z miejsca gdzie miało miejsce przewinienie. (patrz art. 13 – Rzuty wolne).

Uporczywe naruszenie Przepisów Gry

Sędziowie winni zwracać uwagę na zawodników, którzy uporczywie naruszają Przepisy Gry. W szczególności powinni mieć świadomość, że zawodnik dokonujący szeregu różnorodnych przewinień, w konsekwencji swojego postępowania musi zostać ukarany napomnieniem z tytułu uporczywego naruszenie Przepisów Gry w Futsal.

Ocena, jaki rodzaj przewinień, ich ilość i w jakim czasie popełnione, dająca podstawę do uznania, że ma miejsce „uporczywość” w naruszaniu przepisów Gry, leży całkowicie w gestii sędziego. Właściwa, rozsądna ocena tego elementu, leży w interesie efektywnego zarządzania grą.

Poważny, rażący faul

Zawodnik popełnia poważny, rażący faul wówczas gdy, używa nieproporcjonalnej siły lub brutalności w odniesieniu do zawodnika drużyny przeciwnej, kiedy walczą o piłkę będącą w grze.

Atak nogami, który naraża na niebezpieczeństwo zawodnika drużyny przeciwnej, musi być traktowany jako poważny rażący faul.

Każdy zawodnik, który gwałtownie atakuje zawodnika drużyny przeciwnej, kiedy walczą o piłkę z przodu, z boku lub z tyłu, używając jednej lub obu nóg – czyniąc to z użyciem nieproporcjonalnej siły i narażając tego zawodnika na niebezpieczeństwo, popełnia poważny rażący faul.

Przy poważnym, rażącym faulu korzyść nie powinna być stosowana. Chyba, że zastosowana korzyść stwarza realną szansę zdobycia bramki przez drużynę poszkodowaną. W takim przypadku zawodnika, który popełnił poważny rażący faul, sędzia wyklucza podczas najbliższej przerwy w grze,

Poważny, rażący faul karany jest wykluczeniem z gry winnego zawodnika. Grę przerwana z tego tytułu wznawia się rzutem wolnym bezpośrednim z miejsca przewinienia (patrz Art. 13 – rzuty wolne), względnie rzutem karnym, gdy przewinienie miało miejsce w polu karnym.

Gwałtowne, agresywne zachowanie

Zawodnik zachowuje się gwałtownie, agresywnie wtedy, gdy używa nieproporcjonalnej siły, bądź brutalności w stosunku do zawodnika drużyny przeciwnej, kiedy nie walczą o piłkę.

Gwałtowne, agresywne zachowanie ma miejsce również wtedy, gdy nieproporcjonalna siła bądź brutalność skierowana jest w stosunku do współpartnera, widza, działacza lub każdej innej osoby.

Gwałtowne, agresywne zachowanie może mieć miejsce na polu gry i poza nim, w czasie gdy piłka jest w grze lub poza grą.

Przy gwałtownym i agresywnym zachowaniu korzyść nie powinna być stosowana. Chyba, że zastosowana korzyść stwarza realną szansę zdobycia bramki przez drużynę poszkodowaną. W takim przypadku zawodnika, który zachował się gwałtownie, agresywnie, sędzia wyklucza podczas najbliższej przerwy w grze.

Gwałtowne i agresywne zachowanie często prowadzi do masowej konfrontacji, dlatego sędziowie w takich przypadkach muszą stanowczo interweniować.

Zawodnik, zawodnik rezerwowy lub zawodnik wymieniony zachowujący się gwałtownie i agresywnie musi zostać wykluczony z gry.

Wznowienie gry

- Jeżeli przewinienie popełnione zostało podczas przerwy w grze, gra winna być wznowiona zgodnie z przyczyną jej przerwania.
- Jeżeli przewinienie popełnione zostało poza polem gry i w trakcie gdy piłka była w grze:
  - jeżeli zawodnik znajdował się już poza polem gry zgodnie z Przepisami Gry w Futsal i popełnia przewinienie, to grę należy wznowić rzutem sędziowskim w miejscu gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego, to rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola karnego najbliższego miejsca gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry,
  - jeżeli zawodnik opuszcza pole gry dla popełnienia przewinienia, to grę należy wznowić rzutem wolnym pośrednim z miejsca, gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).
- Jeżeli przewinienie zostało popełnione na polu gry i w trakcie gdy piłka jest w grze:
  - wobec przeciwnika:
    - gra jest wznowiana rzutem wolnym bezpośrednim z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego) lub rzutem karnym, jeżeli przewinienie miało miejsce w polu karnym zawodnika, który popełnił przewinienie,
  - wobec współpartnera:
    - gra jest wznowiana rzutem wolnym pośrednim z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 - miejsce wykonania rzutu wolnego),
  - wobec jednego z zawodników rezerwowych:
    - gra jest wznowiana rzutem wolnym pośrednim z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry dla drużyny zawodnika, który popełnia przewinienie (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego) jako, że nieuprawnione wejście zawodnika rezerwowego było pierwszym przewinieniem,
  - wobec jednego z sędziów:
    - gra jest wznowiana rzutem wolnym pośrednim z miejsca popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego),
  - wobec innej osoby:
    - gra jest wznowiana rzutem sędziowskim w miejscu gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana w momencie kiedy piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego to gra zostaje wznowiona rzutem sędziowskim z linii pola karnego z miejsca gdzie piłka najbliższej przekroczyła pole karne.
- Jeżeli przewinienie zostało popełnione przez zawodnika rezerwowego lub osobę towarzyszącą drużynie w trakcie gdy piłka jest w grze, poza polem gry:
  - wobec innej osoby:
    - gra jest wznowiana rzutem sędziowskim w miejscu gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana w momencie kiedy piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego to gra zostaje wznowiona rzutem sędziowskim z linii pola karnego z miejsca gdzie piłka najbliższej przekroczyła pole karne.

Przewinienia kiedy ma miejsce rzucenie przedmiotem

Jeżeli w trakcie gdy piłka jest w grze, zawodnik, zawodnik rezerwowy rzuca przedmiotem lub piłką w zawodnika drużyny przeciwnej względnie inną osobę, czyniąc to w sposób nierozważny – sędzia przerywa grę i winnemu zawodnikowi udziela napomnienia.

Jeżeli w trakcie gdy piłka jest w grze, zawodnik, zawodnik rezerwowy rzuca przedmiotem lub piłką w zawodnika drużyny przeciwnej względnie inną osobę, używając do tego nadmiernej siły – sędzia przerywa grę i winnego zawodnika wyklucza z gry za gwałtowne, agresywne zachowanie.

Wznowienie gry

- Jeżeli zawodnik znajdujący się we własnym polu karnym rzuca przedmiotem lub piłką w zawodnika drużyny przeciwnej, znajdującego się poza polem karnym, to grę przerwana z tego tytułu wznowia drużyna przeciwna rzutem wolnym bezpośrednim z miejsca gdzie znajdował się uderzony zawodnik (względnie gdzie mógł zostać uderzony).
- Jeżeli zawodnik znajdujący się poza własnym polem karnym, rzuca przedmiotem lub piłką w zawodnika drużyny przeciwnej znajdującego się w polu karnym zawodnika rzucającego – sędzia dyktuje rzut karny.
- Jeżeli zawodnik znajdujący się na polu gry rzuca przedmiotem lub piłką w jakąkolwiek osobę znajdującą się poza polem gry, to przerwana grę drużyna przeciwna wznowia rzutem wolnym pośrednim z miejsca gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry (patrz Art. 13 Miejsce wykonania rzutu wolnego), w tej sytuacji przyjmuje się, że zawodnik opuścił pole gry bez zgody sędziów i z powodu niezalecanego Przepisami Gry w Futsal.
- Jeżeli zawodnik znajdujący się poza polem gry, rzuca przedmiotem lub piłką w zawodnika drużyny przeciwnej, znajdującego się na polu gry, to przerwana grę wznowi drużyna przeciwna rzutem wolnym bezpośrednim z miejsca gdzie znajdowała się uderzony zawodnik drużyny przeciwnej, względnie gdzie mógł zostać uderzony lub rzutem karnym (jeżeli przewinienie miało miejsce w polu karnym zawodnika, który popełnił przewinienie).
- Jeżeli zawodnik rezerwowy znajdujący się poza polem gry rzuca przedmiotem lub piłką w zawodnika drużyny przeciwnej znajdującego się na polu gry, to przerwana grę wznowi drużyna zawodnika uszkodowanego rzutem wolnym pośrednim z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego), w tej sytuacji przyjmuje się, że zawodnik rezerwowy wchodzi na pole gry bez zgody sędziego nie zachowując procedury wymiany.
- Jeżeli zawodnik rezerwowy znajdujący się na polu gry, sprawia, że jego drużyna gra z dodatkowym zawodnikiem, rzuca przedmiotem lub piłką w jakąkolwiek osobę znajdującą się na polu gry lub poza nim, to sędziowie tak przerwana grę wznowią rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art.13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego), w tej sytuacji przyjmuje się, że zawodnik rezerwowy wchodzi na pole gry bez zgody sędziego.
- Jeżeli zawodnik rezerwowy, który naruszył procedury wymiany rzuca przedmiotem lub piłką w

jakąkolwiek osobę znajdującą się na polu gry lub poza nim, jest on wtedy traktowany jak zawodnik.

- Jeżeli osoba towarzysząca drużynie znajdującą się na polu gry lub poza nim, rzuca przedmiotem lub piłką w jakąkolwiek osobę znajdującą się na polu gry lub poza nim, to sędziowie tak przerwaną grę wznowią rzutem sędziowskim z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana w momencie kiedy piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego to gra zostaje wznowiona rzutem sędziowskim z linii pola karnego z miejsca gdzie piłka najbliższej przekroczyła pole karne.

Przewinienie kiedy ma miejsce rzucenie przedmiotem w piłkę

Gdy zawodnik inny niż bramkarz rzuca przedmiotem lub piłką w piłkę to :

- Jeżeli piłka jest w grze i przedmiot uderza w piłkę, sędziowie muszą przerwać grę i napomnieć winnego zawodnika za niesportowe zachowanie lub wykluczyć go z gry, jeżeli poprzez swoje zachowanie pozbawia drużynę przeciwną bramki lub realnej szansy na zdobycie bramki. Gra zostaje wznowiona rzutem wolnym bezpośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego) lub rzutem karnym jeżeli piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego drużyny popełniającej przewinienie.
- Jeżeli piłka jest w grze a przedmiot nie uderza w piłkę, sędziowie muszą przerwać grę jeśli nie mogą zastosować korzyści i ukarać zawodnika za niesportowe zachowanie. Gra zostaje wznowiona rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego),

Gdy jeden z dwóch bramkarzy rzuca przedmiotem lub piłką w piłkę to:

- Jeżeli piłka jest w grze i przedmiot uderza w piłkę znajdującą się wewnątrz pola karnego bramkarza, sędziowie muszą przerwać grę i napomnieć go za niesportowe zachowanie. Gra zostaje wznowiona rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej, z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).
- Jeżeli piłka jest w grze i przedmiot uderza w piłkę znajdującą się na zewnątrz pola karnego bramkarza, sędziowie muszą przerwać grę i napomnieć go za niesportowe zachowanie, bądź wykluczyć go z gry jeżeli poprzez swoje zachowanie pozbawia drużynę przeciwną bramki lub realnej szansy na zdobycie bramki. Gra zostaje wznowiona rzutem wolnym bezpośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry.
- Jeżeli piłka jest w grze a przedmiot nie uderza w piłkę, sędziowie muszą przerwać grę jeśli nie mogą zastosować korzyści i muszą ukarać bramkarza za niesportowe zachowanie. Gra zostaje wznowiona rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli zawodnik, włączając w to dwóch bramkarzy skieruje (popchnie, naprowadzi) przedmiot w piłkę, jakkolwiek częścią ciała inną niż ręką to:

- Jeżeli piłka jest w grze i przedmiot uderza w piłkę to sędziowie muszą przerwać grę i napomnieć winnego zawodnika za niesportowe zachowanie. Gra zostaje wznowiona rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).
- Jeżeli piłka jest w grze a przedmiot nie uderza w piłkę, sędziowie muszą przerwać grę jeśli nie mogą zastosować korzyści i muszą ukarać winnego zawodnika za niesportowe zachowanie. Gra zostaje wznowiona rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli zawodnik rezerwowy narusza procedurę wymiany ale nie sprawia, że jego drużyna gra z dodatkowym zawodnikiem rzuca przedmiotem w piłkę:

- Jeżeli piłka jest w grze i przedmiot uderza w piłkę to sędziowie muszą przerwać grę i wykluczyć zawodnika za podwójne napomnienie, pierwsze za wejście na pole gry nie zachowując procedury wymiany, drugie za niesportowe zachowanie, bądź wykluczyć go bezpośrednio jeżeli poprzez swoje zachowanie pozbawia drużynę przeciwną bramki, bądź realnej szansy jej zdobycia. Przerwana gra winna być wznowiona rzutem wolnym bezpośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego) lub rzutem karnym jeżeli piłka znajdowała się w polu karnym zawodnika rezerwowego.
- Jeżeli piłka jest w grze a przedmiot nie uderza w piłkę, sędziowie muszą przerwać grę jeśli nie mogą zastosować korzyści i muszą wykluczyć zawodnika z gry za podwójne napomnienie, pierwsze za wejście na pole gry nie zachowując procedury wymiany, drugie za niesportowe zachowanie. Przerwana gra winna być wznowiona rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli zawodnik rezerwowy narusza procedurę wymiany ale nie sprawia, że jego drużyna gra z dodatkowym zawodnikiem, skieruje (popchnie, naprowadzi) przedmiot w piłkę, jakkolwiek częścią ciała inną niż ręką to:

- Jeżeli piłka jest w grze i przedmiot uderza w piłkę to sędziowie muszą przerwać grę i wykluczyć zawodnika za podwójne napomnienie, pierwsze za wejście na pole gry nie zachowując procedury wymiany, drugie za niesportowe zachowanie, bądź wykluczyć go bezpośrednio jeżeli poprzez swoje zachowanie pozbawia drużynę przeciwną bramki bądź realnej szansy jej zdobycia. Przerwana gra winna być wznowiona rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).
- Jeżeli piłka jest w grze a przedmiot nie uderza w piłkę, sędziowie muszą przerwać grę jeśli nie mogą zastosować korzyści i muszą wykluczyć zawodnika z gry za podwójne napomnienie, obydwa za niesportowe zachowanie. Pierwsze za wejście na pole gry bez zgody sędziów, drugie za rzucenie przedmiotem. Przerwana gra winna być wznowiona rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli zawodnik rezerwowy, który spowodował że jego drużyna gra z dodatkowym zawodnikiem, rzuca przedmiotem w piłkę to:

- Jeżeli piłka jest w grze i przedmiot uderza w piłkę to sędziowie muszą przerwać grę i wykluczyć zawodnika za podwójne napomnienie, obydwa za niesportowe zachowanie. Pierwsze za wejście na pole gry bez zgody sędziów, drugie za rzucenie przedmiotem, bądź wykluczyć go bezpośrednio jeżeli poprzez swoje zachowanie pozbawia drużynę przeciwną bramki bądź realnej szansy jej zdobycia. Przerwana gra winna być wznowiona rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego),
- Jeżeli piłka jest w grze a przedmiot nie uderza w piłkę, sędziowie muszą przerwać grę jeśli nie mogą zastosować korzyści i muszą wykluczyć zawodnika z gry za podwójne napomnienie, obydwa za niesportowe zachowanie. Pierwsze za wejście na pole gry bez zgody sędziów, drugie za rzucenie przedmiotem. Przerwana gra winna być wznowiona rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli zawodnik rezerwowy, który spowodował że jego drużyna gra z dodatkowym zawodnikiem, skieruje (popchnie, naprowadzi) przedmiot w piłkę, jakkolwiek częścią ciała inną niż ręką to:

- jeżeli piłka jest w grze i przedmiot uderza w piłkę to sędziowie muszą przerwać grę i zarówno wykluczyć zawodnika za podwójne napomnienie, obydwa za niesportowe zachowanie. Pierwsze za wejście na pole gry bez zgody sędziów, drugie za rzucenie przedmiotem, bądź wykluczyć go bezpośrednio, jeżeli poprzez swoje zachowanie pozbawia drużynę przeciwną bramki, bądź realnej szansy jej zdobycia. Przerwana gra winna być wznowiona rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego),
- jeżeli piłka jest w grze a przedmiot nie uderza w piłkę, sędziowie muszą przerwać grę jeśli nie mogą zastosować korzyści i muszą wykluczyć zawodnika z gry za podwójne napomnienie, obydwa za niesportowe zachowanie. Pierwsze za wejście na pole gry bez zgody sędziów, drugie za rzucenie przedmiotem. Przerwana gra winna być wznowiona rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Jeżeli osoba towarzysząca drużynie skieruje (popchnie, naprowadzi) przedmiot w piłkę, jakkolwiek częścią:

- jeżeli piłka jest w grze i przedmiot uderza w piłkę to sędziowie muszą przerwać grę i usunąć tę osobę towarzyszącą ze strefy technicznej, jak również jej bezpośredniego otoczenia. Przerwana gra winna być wznowiona rzutem sędziowskim z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana w momencie kiedy piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego, to gra zostaje wznowiona rzutem sędziowskim z linii pola karnego z miejsca gdzie piłka najbliższej przekroczyła pole karne.
- jeżeli piłka jest w grze a przedmiot nie uderza w piłkę, sędziowie muszą przerwać grę jeśli nie mogą

zastosować korzyści i muszą usunąć tę osobę ze strefy technicznej, jak również jej bezpośredniego otoczenia. Przerwana gra winna być wznowiona rzutem sędziowskim z miejsca gdzie znajdowała się piłka w momencie przerwania gry. Jeżeli gra została przerwana w momencie kiedy piłka znajdowała się wewnątrz pola karnego, to gra zostaje wznowiona rzutem sędziowskim z linii pola karnego z miejsca gdzie piłka najbliżej przekroczyła pole karne.

Jeżeli piłka nie jest w grze a zawodnik rzuca przedmiotem w piłkę, sędziowie winni napomnieć go za niesportowe zachowanie. Tak wstrzymana gra zostaje wznowiona zgodnie z Przepisami Gry w Futsal.

Jeżeli piłka nie jest w grze a zawodnik rezerwowi rzuca przedmiotem w piłkę, zarówno jeżeli powoduje, że jego drużyna gra z dodatkowym zawodnikiem czy nie, sędziowie wykluczą go z gry za podwójne napomnienie, obydwa za niesportowe zachowanie. Pierwsze za wejście na pole gry bez zgody sędziów, drugie za rzucenie przedmiotem.

Jeżeli piłka nie jest w grze a osoba towarzysząca rzuci przedmiotem w piłkę muszą usunąć tę osobę ze strefy technicznej, jak również jej bezpośredniego otoczenia.

Pozbawienie drużyny bramki lub realnej szansy na zdobycie bramki

Dwa spośród siedmiu przewinień, karanych wykluczeniem z gry, mają bezpośredni związek z pozbawieniem drużyny przeciwnej realnej szansy na zdobycie bramki. Nie jest koniecznym, żeby przewinienia te miały miejsce wewnątrz pola karnego.

Jeżeli po pozbawieniu drużyny przeciwnej realnej szansy na zdobycie bramki sędzia zastosuje korzyść a bramka zostanie zdobyta bezpośrednio, to pomimo że przeciwnik zagrał celowo piłkę ręką – nie będzie on wykluczony z gry, lecz jedynie napomniany.

Jeżeli po pozbawieniu drużyny przeciwnej realnej szansy na zdobycie bramki sędzia zastosuje korzyść a bramka zostanie zdobyta bezpośrednio, to pomimo, że przeciwnik celowo faulował – to zawodnik ten nie może być wykluczony z gry za sam faul, ale może być wykluczony z gry jeżeli akcja sama w sobie kwalifikuje się na wykluczenie z gry lub napomniany.

Sędziowie podejmując decyzję o wykluczeniu z gry zawodnika z tytułu pozbawienia drużyny przeciwnej bramki lub realnej szansy na zdobycie bramki, powinni uwzględnić:

- odległość miejsca przewinienia od bramki przeciwnika,
- prawdopodobieństwo utrzymania lub uzyskania kontroli nad piłką,
- kierunek gry (akcji),
- liczbę obrońców oraz ich usytuowanie,
- czy, gdyby nie przewinienie karane rzutem wolnym bezpośrednim względnie pośrednim – akcja z dużym prawdopodobieństwem zakończyłaby się zdobyciem bramki,

- jeżeli przewinienie zostanie popełnione przez zawodnika rezerwowego, musi on zawsze zostać wykluczony z gry.

Jeżeli zawodnik próbuje zapobiec utracie bramki poprzez celowe zagranie piłki ręką w sytuacji, kiedy gra wznowiona jest w taki sposób, że nie ma możliwości bezpośredniego zdobycia bramki, zawodnik ten nie zostanie wykluczony tylko napomniany za niesportowe zachowanie a jego drużyna zostanie ukarana rzutem wolnym bezpośrednim bądź rzutem karnym.

Jeżeli zawodnik rezerwowi wejdzie na pole gry z zamiarem zapobieżenia utracie bramki bądź pozbawieniem drużyny realnej szansy na zdobycie bramki, zostaje on wykluczony z gry, niezależnie od tego czy mu się to uda czy nie.

ARTYKUŁ 13 – Rzuty wolne

Procedura

- Piłka jest w grze kiedy zostanie kopnięta i poruszy się.
- Rzut wolny uznaje się za wykonany, jeżeli piłka jest podrzucana stopą względnie obiema stopami jednocześnie.
- Zwody taktyczne w celu dezorientowania zawodnika drużyny przeciwnej w trakcie wykonywania rzutu wolnego, są dozwolonym elementem gry w futsal. Jeżeli jednak w opinii sędziego zwody te mają charakter niesportowego zachowania, to winny zawodnik musi zostać napomniany.
- Jeżeli wykonawca rzutu wykona go w taki sposób, że celowo kopnie piłkę w przeciwnika, aby uzyskać prawo do ponownego jej zagrania, to sędzia grę będzie kontynuował – o ile zagranie to nie było wykonane w sposób nieostrożny, nierozważny lub z użyciem nadmiernej siły.
- Jeżeli w czasie wykonywania rzutu wolnego pośredniego, sędzia nie zasygnalizował uniesionym ramieniem rodzaju rzutu a wykonawca bezpośrednim strzałem zdobył bramkę, to bramki takiej uznać nie wolno. W takim przypadku sędzia nakaze powtórzenie rzutu wolnego, ponieważ podyktowany rzut wolny pośredni nie może być przekwalifikowany przez błąd sędziego.
- Jeżeli jako element gry, podczas gry bramkarz znajdzie się poza swoją bramką, lub on względnie jakkolwiek inny zawodnik znajdzie się poza polem gry, drużyna przeciwna może szybko wykonać rzut wolny bezpośredni, ale zakładając, że nie był to 6-ty faul akumulowany,
- Jeżeli piłka pęknie po tym jak uderzy w jeden ze słupków lub poprzeczkę i nie wpadnie do bramki, sędziowie nie nakazują powtórzenia rzutu wolnego. Wstrzymują oni grę i wznowiają ją rzutem sędziowskim z miejsca gdzie piłka stała się niezdatna do gry (patrz Art. 8 – Rzut sędziowski).
- Jeżeli zawodnik wykonywujący rzut wolny bezpośredni, zaczynając od 6-tego faulu akumulowanego drużyny, kopie piłkę przed siebie po to, żeby jego współpartner mógł oddać strzał na bramkę, to sędziowie – o ile nie zajdzie możliwość zastosowania korzyści – grę powinni przerwać i wznowić ją rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca gdzie współpartner zawodni wykonującego rzut wolny bezpośredni dotknął piłkę (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).
- Jeżeli sędziowie zarządzą powtórzenie wykonania rzutu wolnego, rzut ten może wykonać ten sam, lub każdy inny zawodnik.
- jeżeli zawodnik wykona rzut wolny pośredni lub rzut wolny bezpośredni zanim sędziowie dadzą sygnał na jego wykonanie a nie jest to 6-ty ani kolejny faul akumulowany, zakładając, że drużyna wykonująca ten rzut poprosiła sędziów o wyegzekwowanie odległości 5 metrów od piłki zawodników drużyny przeciwnej, to sędziowie – o ile nie zajdzie możliwość zastosowania korzyści – przerwą grę i zarządzą powtórzenie rzutu wolnego i napomną zawodnika.
- Jeżeli zawodnik wykona rzut wolny bezpośredni przed sygnałem sędziego na jego wykonanie począwszy od 6-tego faulu akumulowanego, to sędziowie zarządzą powtórzenie wykonania rzutu wolnego i udzielą napomnienia wykonawcy rzutu.
- Jeżeli część meczu została przedłużona w celu wykonania rzutu wolnego bezpośredniego, począwszy

od 6-tego faulu akumulowanego a piłka trafia w jeden ze słupków, poprzeczkę lub w bramkarza, przed tym jak wpada do bramki pomiędzy słupkami i poprzeczką – to tak zdobytą bramkę należy uznać.

- Jeżeli część meczu została przedłużona w celu wykonania rzutu wolnego bezpośredniego, począwszy od 6-tego faulu akumulowanego, to sędziowie zezwolą na wymianę bramkarza drużyny broniącej przez zawodnika z pola lub uprawnionego zawodnika rezerwowego, jednakże procedura wymiany zawodników musi zostać zachowana.

Odległość

Jeżeli wykonawca rzutu wolnego decyduje się na szybkie wykonanie tego rzutu w sytuacji, gdy zawodnik drużyny przeciwnej znajduje się w odległości mniejszej niż 5 metrów od piłki i przejmie zagrana piłkę, to sędziowie nie interweniują, zezwalając na kontynuowanie gry.

Jeżeli wykonawca rzutu wolnego chce go wykonać w sposób szybki, a zawodnik drużyny przeciwnej stojący blisko piłki z premedytacją mu w tym przeszkadza, to sędzia musi ukarać winnego napomnieniem za opóźnianie wznowienia gry.

Jeżeli po podyktowaniu rzutu wolnego dla drużyny broniącej z jej własnego pola karnego, drużyna ta wykona go natychmiast pomimo obecności w polu karnym zawodników drużyny przeciwnej, sędzia nie interweniuje zezwalając na kontynuowanie gry, ale pod warunkiem że piłka nie dotknięta przez żadnego zawodnika, bezpośrednio opuści pole karne.

Naruszenia przepisów począwszy od 6-tego faulu akumulowanego – po sygnale na wykonanie rzutu wolnego i zanim piłka jest w grze

Przewinienie	Wynik rzutu wolnego	
	Bramka	Nie ma bramki
Zawodnik atakujący	Rzut wolny jest powtórzony	Rzut wolny pośredni
Wykonawca, który nie zdobywa bramki	-	Rzut wolny pośredni
Rzut wykonany przez innego zawodnika	Rzut wolny pośredni	Rzut wolny pośredni
Zawodnik broniący	Bramka	Rzut wolny jest powtórzony
Obydwie drużyny	Rzut wolny jest powtórzony	Rzut wolny jest powtórzony

ARTYKUŁ 14 – Rzut karny

Procedury wykonania

- Zwody taktyczne w celu dezorientowania zawodnika drużyny przeciwnej w trakcie dobiegania do piłki przy wykonywaniu rzutu karnego są dozwolonym elementem gry w futsal. Jeżeli jednak zawodnik wykona zwody taktyczne przy kopnięciu piłki po dobiegnięciu do niej, będą one traktowane zarówno jako naruszenie Artykułu 14, jak i niesportowe zachowanie, za które zawodnik musi być napomniany.
- Zwody taktyczne w celu dezorientowania zawodnika drużyny przeciwnej w trakcie wykonywaniu rzutu karnego są dozwolonym elementem gry w futsal. Jednakże, jeżeli w opinii sędziów zwody te mają charakter niesportowego zachowania, to winny zawodnik musi być napomniany,
- Jeżeli piłka pęknie po tym gdy uderzy w jeden ze słupków lub poprzeczkę i wpadnie do bramki, to tak zdobytą bramkę należy uznać.
- Jeżeli piłka pęknie po tym, gdy uderzy w jeden ze słupków lub poprzeczkę i nie wpadnie do bramki, sędziowie wstrzymują grę, nie nakazują powtórzenia wykonania rzutu a grę wznowiają grę rzutem sędziowskim z linii pola karnego najbliższej miejsca gdzie znajdowała się niezdalna do gry piłka w momencie przerwania gry.
- Jeżeli wykonawca rzutu karnego kopie piłkę do przodu w celu umożliwienia zagrania jej przez współpartnera i zdobycia bramki, to w takiej sytuacji sędziowie uznają bramkę, jeżeli procedury wykonania rzutu karnego, zawarte Art. 14 zostały zachowane.
- Jeżeli sędziowie nakażą powtórzenie wykonania rzutu karnego to rzut ten może wykonać ten sam lub każdy inny zawodnik.
- Jeżeli zawodnik wykona rzut karny przed gwizdkiem sędziego na jego wykonanie, to zawodnik ten musi zostać napomniany a rzut karny należy powtórzyć.
- Jeżeli część meczu została przedłużona w celu wykonania rzutu karnego i jeżeli piłka pęknie po tym gdy uderzy w jeden ze słupków, poprzeczkę lub bramkarza ale przed przekroczeniem linii bramkowej pomiędzy słupkami a poprzeczką po czym wpadnie do bramki, to tak zdobytą bramkę należy uznać..
- Jeżeli część meczu została przedłużona w celu wykonania rzutu karnego, sędziowie zezwolą na wymianę bramkarza drużyny broniącej przez zawodnika z pola lub uprawnionego zawodnika rezerwowego, jednakże procedura wymiany zawodników musi zostać zachowana.

Przygotowanie do wykonania rzutu karnego

Sędziowie stwierdzają czy przed wykonaniem rzutu karnego spełnione zostały następujące warunki:

- wykonawca rzutu jest zidentyfikowany,
- piłka ustawiona jest poprawnie na punkcie karnym,
- bramkarz stoi na linii bramkowej, pomiędzy słupkami, zwrócony twarzą do wykonawcy rzutu,
- pozostali zawodnicy poza wykonawcą rzutu i bramkarzem znajdują się:
  - poza polem karnym,
  - 5 metrów od piłki,
  - za linią piłki.

Naruszenie przepisów po sygnale na wykonanie rzutu karnego a zanim piłka jest w grze:

Przewinienie	Wynik rzutu karnego	
	Bramka	Nie ma bramki
Zawodnik atakujący	Rzut karny jest powtórzony	Rzut wolny pośredni
Wykonawca, kopie piłkę do tyłu	Rzut wolny pośredni	Rzut wolny pośredni
Rzut karny wykonany przez innego zawodnika	Rzut wolny pośredni	Rzut wolny pośredni
Zawodnik broniący	Bramka	Rzut karny jest powtórzony
Obydwie drużyny	Rzut karny jest powtórzony	Rzut karny jest powtórzony

Jeżeli po sygnale jednego z sędziów na wykonanie rzutu karnego ale zanim piłka jest w grze, zawodnik drużyny atakującej bądź drużyny broniącej, popełnia przewinienie na zawodniku drużyny przeciwnej, to sędziowie zezwalają na wykonanie rzutu karnego to:

- jeżeli bramka zostaje zdobyta:
  - a przewinienie zostało popełnione przez zawodnika drużyny broniącej, sędziowie uznają bramkę,
  - a przewinienie zostało popełnione przez zawodnika drużyny wykonującej rzut karny, sędziowie nie uznają bramki, nakazują powtórzenie rzutu karnego,
- jeżeli bramka nie zostaje zdobyta:
  - a przewinienie zostało popełnione przez zawodnika drużyny broniącej, rzut karny powtarza się,
  - a przewinienie zostało popełnione przez zawodnika drużyny wykonującej rzut karny, sędziowie karzą jego drużynę rzutem wolnym pośrednim, który wykona drużyna przeciwna w miejscu popełnienia przewinienia (patrz Art. 13 – Miejsce wykonania rzutu wolnego).

Ponadto, sędziowie mogą podjąć odpowiednie sankcje dyscyplinarne, stosownie do natury popełnionego przewinienia przez zawodnika.

ARTYKUŁ 15 – Rzut z autu

Procedury – naruszenia

Sędziowie powinni pamiętać, że zawodnicy drużyny przeciwnej nie mogą znajdować się bliżej niż 5 metrów od miejsca, z którego wykonywany jest rzut z autu.

W razie konieczności zawodnik, który nie przestrzega tego wymogu winien być przez sędziego ostrzeżony przed wykonaniem rzutu z autu. Jeżeli w dalszym ciągu zawodnik ten nie będzie przestrzegał prawidłowej odległości, musi otrzymać napomnienie. Gra winna być wznowiona rzutem z autu, a odliczanie 4-ch sekund zaczyna się od początku w momencie gotowości do ponownego wykonania tego rzutu.

Jeżeli zawodnik wykonując poprawnie rzut z autu, celowo kopie piłką w przeciwnika w celu ponownego zagrania piłki i nie robi tego w sposób nierozważny, nierozmysłny lub z użyciem nieproporcjonalnej siły, to sędziowie zezwalają na kontynuowanie gry.

Jeżeli piłka bezpośrednio z rzutu z autu wpadnie do bramki drużyny przeciwnej, to sędziowie nakazują wznowienie gry rzutem od bramki.

Jeżeli piłka bezpośrednio z rzutu z autu wpadnie do bramki wykonawcy rzutu, to sędziowie nakazują wznowienie gry rzutem z rogu.

Jeżeli piłka nie wejdzie na boisko po zagraniu jej z rzutu z autu, sędziowie nakażą wznowienie gry dla drużyny przeciwnej.

Jeżeli po wykonaniu rzutu z autu piłka nie znajdzie się na polu gry, rzut z autu powtarza ta sama drużyna z tego samego miejsca zakładając, że rzut z autu został wykonany zgodnie z wszystkimi przepisami. Jednakże, odliczanie 4-ch sekund jest kontynuowane od momentu wcześniejszego zatrzymania, kiedy drużyna jest gotowa na ponowne wykonanie rzutu z autu. Jeżeli jednak po wykonaniu rzutu z autu piłka nie znajdzie się na boisku a rzut z autu został wykonany niezgodnie z przepisami gry, to rzut z autu wykona drużyna przeciwna.

Jeżeli bramkarz w trakcie gry znajdzie się poza swoją bramką lub gdy on względnie jakikolwiek inny zawodnik znajdzie się poza polem gry, to drużyna przeciwna może w tym czasie szybko wykonać rzut z autu.

Jeżeli rzut z autu jest wykonany niepoprawnie, a piłka trafia bezpośrednio do drużyny przeciwnej, to sędziowie nie mogą zastosować korzyści, tylko muszą nakazać ponowne wykonanie rzutu z autu.

ARTYKUŁ 16 – Rzut od bramki

Procedury wykonania

Jeżeli zawodnik drużyny przeciwnej wejdzie w pole karne albo wciąż się w nim znajduje zanim piłka jest w grze i jest faulowany przez zawodnika drużyny broniącej, to rzut od bramki powtarza się a zawodnik drużyny broniącej może zostać napomniany lub wykluczony z gry, w zależności od natury popełnionego przewinienia.

Jeżeli podczas wykonywania rzutu od bramki przez bramkarza jeden lub więcej zawodników drużyny przeciwnej wciąż znajduje się w polu karnym, ponieważ bramkarz zdecydował się wznowić grę szybko a przeciwnicy nie mieli czasu na opuszczenie pola karnego, to sędziowie zezwalają na kontynuowanie gry, ale pod warunkiem, że piłka opuści pole karne bezpośrednio, nie dotykając żadnego zawodnika.

Jeżeli bramkarz, wykonując poprawnie rzut od bramki, celowo rzuca piłką w przeciwnika, który znajduje się poza polem karnym i nie robi tego w sposób nieostrożny, nierozważny lub z użyciem nieproporcjonalnej siły, to sędziowie zezwalają na kontynuowanie gry.

Jeżeli podczas wykonywania rzutu od bramki, bramkarz zwolni piłkę z rąk wyrzucając ją spoza własnego pola karnego, to sędziowie nakazą ponowne wykonanie rzutu od bramki. Jednakże, odliczanie 4-ch sekund jest kontynuowane od momentu jego wcześniejszego zatrzymania, kiedy bramkarz jest gotowy na ponowne wykonanie.

Bramkarz nie musi posiadać piłki w rękach, żeby sędzia mógł rozpocząć odliczanie 4-ch sekund.

Jeżeli bramkarz, który wykonał poprawnie rzut od bramki, celowo dotyka piłkę po raz drugi po tym gdy opuściła ona pole karne i zanim dotknął ją jakikolwiek inny zawodnik, to sędziowie pomimo zarządzenia wykonania rzutu wolnego bezpośredniego dla drużyny przeciwnej, mogą również wyciągnąć sankcje dyscyplinarne wobec bramkarza zgodnie z Przepisami Gry w Futsal.

Jeżeli bramkarz wykona rzut od bramki za pomocą nóg (wykopie piłkę) to sędziowie zwrócą mu uwagę, że musi go wykonać za pomocą rąk. Jednakże odliczanie 4-ch sekund jest kontynuowane od momentu jego wcześniejszego zatrzymania, kiedy bramkarz jest gotowy na ponowne wykonanie rzutu od bramki.

Jeżeli bramkarz w trakcie gry znajdzie się poza swoją bramką lub gdy on lub jakikolwiek inny zawodnik znajdzie się poza boiskiem, to bramkarz drużyny przeciwnej może w tym czasie szybko wykonać rzut od bramki.

Jeżeli w trakcie wykonywania rzutu od bramki przez bramkarza piłka zanim opuści pole karne, przekroczy linię bramkową to sędziowie nakażą ponowne wykonanie rzutu od bramki. Jednakże, odliczanie 4-ch sekund jest kontynuowane od momentu jego wcześniejszego zatrzymania, kiedy bramkarz jest gotowy na ponowne wykonanie rzutu od bramki

Jeżeli podczas wykonywania rzutu od bramki piłka trafi jednego z sędziów wewnątrz pola karnego zanim on opuści pole karne i wejdzie do gry, to sędziowie nie podejmują żadnych działań.

ARTYKUŁ 17 – Rzut różny

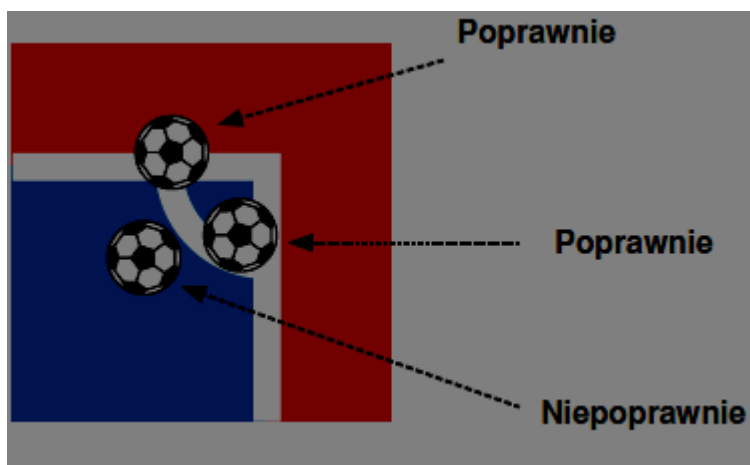
Procedury wykonania

Przypomina się sędziom, że zawodnicy muszą znajdować się w odległości przynajmniej 5 metrów od łuku pola różnego, do momentu kiedy piłka jest w grze. Jeżeli to konieczne, sędziowie muszą ostrzec zawodników, którzy nie zachowują wymaganej odległości przed wykonaniem rzutu. Jeżeli zawodnik konsekwentnie nie odsuwa się na wymaganą odległość, to sędziowie udzielą napomnienia temu zawodnikowi.

Jeżeli zawodnik wykonujący poprawnie rzut różny, celowo kopie piłką w przeciwnika w celu ponownego zagrania piłki i nie robi tego w sposób nieostrożny, nierozważny lub z użyciem nieproporcjonalnej siły, to sędziowie zezwalają na kontynuowanie gry.

Piłka musi znajdować się wewnątrz łuku pola różnego i jest w grze kiedy zostaje kopnięta, dlatego piłka nie musi opuścić łuku pola różnego aby być w grze.

Jeżeli bramkarz lub jakikolwiek inny zawodnik znajdzie się chwilowo poza bramką lub polem gry, drużyna przeciwna może szybko wznowić grę z rzutu z rogu.

Procedury wyłonienia zwycięzcy meczu lub dwumeczu

Dogrywka

Procedura

- Dwie części dogrywki nie stanowią części meczu.
- Zawodnicy lub zawodnicy rezerwowi mogą być napominani lub wykluczani z gry podczas obu części dogrywki.
- Faule akumulowane podczas obu części dogrywki są dodawane do fauli akumulowanych z drugiej części meczu.
- Podczas obu części dogrywki zespoły nie są uprawnione do wzięcia czasu, nawet jeśli nie wykorzystają tych czasów, które przypadają im w 2-jej połowie meczu.

Rzuty z punktu karnego

Procedura

- Rzuty z punktu karnego nie stanowią części meczu.
- Pole karne, na którym są wykonywane rzuty z punktu karnego może być zmienione tylko w sytuacji, gdy bramka lub podłoże pola gry staje się niezdatne, względnie nie spełnia warunków bezpieczeństwa.
- Jeżeli wszyscy z uprawnionych zawodników wykonali swój rzut z punktu karnego, to mogą go wykonać ponownie w dowolnej kolejności.
- Każdy zespół jest odpowiedzialny za wybór zawodników do wykonywania rzutów z punktu karnego spośród zawodników i zawodników rezerwowych oraz za kolejność, w jakiej będą wykonywali rzuty z punktu karnego i musi o tym poinformować trzeciego sędziego przed wykonaniem rzutów z punktu karnego.
- W przypadku, kiedy rzuty z punktu karnego rozpoczęły się, to za wyjątkiem bramkarza, kontuzjowany zawodnik nie może być zastąpiony przez niezgłoszonego zawodnika, jeśli są tacy.
- Jeśli bramkarz został wykluczony podczas wykonywania rzutów z punktu karnego, może on być zastąpiony przez każdego uprawnionego zawodnika, ale nie przez innego bramkarza, który nie jest uprawniony do wykonywania rzutów z punktu karnego.
- Zawodnik lub zawodnik rezerwowy może być napomniany lub wykluczony z gry podczas wykonywania rzutów z punktu karnego.
- Jeżeli w trakcie wykonywania rzutów z punktu karnego, w jednej z drużyn będzie mniej niż 3-ch zawodników uprawnionych do ich wykonania, to rzutów nie przerywa się.
- Jeśli zawodnik jest kontuzjowany lub został wykluczony z gry podczas wykonywania rzutów z punktu karnego i zespół ma jednego zawodnika mniej, sędziowie nie mogą zredukować liczby zawodników wykonujących rzuty z punktu karnego.
- Wyrównanie liczby zawodników w każdym zespole jest wymagana tylko na początku wykonywania rzutów z punktu karnego.
- Jeśli piłka uderzy w jeden ze słupków lub w poprzeczkę, względnie w bramkarza przed

przekroczeniem linii bramkowej pomiędzy słupkami i poprzeczką, sędziowie uznają bramkę.

- Jeśli piłka pęknie lub stanie się niezdatna do gry po uderzeniu w jeden ze słupków lub w poprzeczkę i wpadnie do bramki, sędziowie uznają bramkę.
- Jeśli piłka pęknie lub stanie się niezdatna do gry po uderzeniu w jeden ze słupków, względnie w poprzeczkę i nie wpadnie do bramki, sędziowie nie zarządzają powtórzenia rzutu z punktu karnego i uznają rzut z punktu karnego za wykonany.
- Jeśli zasady rywalizacji wymagają wykonywania rzutów z punktu karnego, celem wyłonienia zwycięzcy meczu lub dwumeczu, a drużyny odmawiają ich wykonania, sędziowie informują o zdarzeniu odpowiednie władze.
- Jeśli przed rozpoczęciem rzutów z punktu karnego, jeden lub więcej uprawnionych do gry zawodników opuści pole gry albo po ich rozpoczęciu odmówi wykonania rzutu z punktu karnego i nie jest kontuzjowany, sędziowie odstępują od wykonywania rzutów punktu karnego i informują o zdarzeniu odpowiednie władze.
- Podczas wykonywania rzutów z punktu karnego, sędziowie nie wpuszczają na pole gry fotografów i przedstawicieli innych mediów.

**Uchwała nr VIII/139 z 30 sierpnia 2017 roku Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej
w sprawie przyjęcia Postanowień Polskiego Związku Piłki Nożnej,
do Przepisów Gry w Futsal, wydanie 2017/2018**

Na podstawie art. 36 § 1 pkt 9) Statutu PZPN postanawia się, co następuje:

- I. Przyjmuje się Postanowienia Polskiego Związku Piłki Nożnej do Przepisów Gry w Futsal, wydanie 2017/2018 w następującym brzmieniu:

POSTANOWIENIA POLSKIEGO ZWIĄZKU PIŁKI NOŻNEJ

ARTYKUŁ 1 – POLE GRY

Nawierzchnia pola gry

1. Zawody futsalu powinny być rozgrywane wyłącznie na płaskiej, gładkiej i nieścieralnej nawierzchni wykonanej z drewna lub sztucznego materiału zgodnie z regulaminem rozgrywek.
2. Niedopuszczalne jest rozgrywanie zawodów Ekstraklasy, I ligi, II ligi, Ekstraligi kobiet, I ligi kobiet, Halowego Pucharu Polski (od 1/32 finału) oraz turniejów finałowych Młodzieżowych Mistrzostw Polski na boiskach o nawierzchni betonowej, asfaltowej oraz sztucznej trawie.

Wymiary pola gry

3. Zawody mistrzowskie zawodów Ekstraklasy, I ligi, II ligi, Ekstraligi kobiet, I ligi kobiet oraz turnieje finałowe Młodzieżowych Mistrzostw Polski i Halowego Pucharu Polski (od 1/32 finału) mogą być rozgrywane jedynie na polach gry, których długość jest nie mniejsza niż 36 metrów, a szerokość nie mniejsza niż 18 metrów. Wszelkie odstępstwa dla rozgrywek szczebla centralnego (Ekstraklasa, I liga, od 1/32 finału Halowego Pucharu Polski) od tego przepisu są możliwe jedynie za zgodą Komisji ds. Licencji Klubowych PZPN lub Komisji ds. Futsal i Piłki Piłkowej PZPN.
4. Wszystkie inne pola gry należy wyznaczać w wymiarach określonych warunkami lokalnymi, jednak zgodnie z Przepisami gry w Futsal, zachowując proporcje między ich długością i szerokością.

Oznaczenia pola gry

5. Prowadzenie zawodów bez wyraźnie oznaczonych linii mających zasadnicze znaczenie dla prawidłowego przebiegu meczu (pole karne, punkt karny, drugi punkt karny, linia środkowa, strefa wymiany, pola różne) jest niedozwolone. Linie te muszą być poprawione (wyraźnie oznaczone) na polecenie sędziego.
6. Linia środkowa jest linią neutralną i należy jednocześnie do jednej i do drugiej połowy pola gry. Zawodnika znajdującego się na linii środkowej uważa się za znajdującego się na swojej połowie pola gry.
7. Na zawodach Ekstraklasy, I ligi, II ligi, Ekstraligi kobiet oraz I ligi kobiet organizatorzy mają obowiązek oznaczenia strefy technicznej zgodnie z Przepisami Gry w Futsal.

Bramki

8. Słupki i poprzeczki bramkowe powinny mieć szerokość i głębokość równą szerokości linii ograniczających pole gry.
9. Siatki bramkowe muszą być sporządzone i przymocowane do krawędzi słupków i poprzeczki w sposób nie zagrażający bezpieczeństwu zawodników. Stosowanie siatek bramkowych jest obowiązkowe.

Bezpieczeństwo

10. Jeśli regulamin rozgrywek nie reguluje szczegółowo odległości, jaka musi być zachowana pomiędzy liniami ograniczającymi pole gry (linie boczne, linie bramkowe), a barierkami oddzielającymi widzów, ścianami lub innymi trwałymi przeszkodami, to odległość taka nie może być mniejsza niż 1,5 metra od linii ograniczającej pole gry i 0,5 metra od strefy technicznej. Wszelkie odstępstwa od tego przepisu są możliwe jedynie za zgodą Komisji ds. Licencji Klubowych PZPN.

11. Wszystkie trwałe przeszkody umieszczone w bliższej odległości niż 1,5 metra od linii ograniczających pole gry muszą być odpowiednio zabezpieczone, aby nie stwarzały zagrożenia dla uczestników gry i sędziów. Przeszkody te w żadnym razie nie mogą utrudniać poruszania się sędziów.

Weryfikacja pola gry

12. Każde pole gry i jego najbliższe otoczenie przeznaczone do rozgrywania zawodów musi zostać zweryfikowane. Komisja dokonująca weryfikacji sporządza ze swoich czynności protokół weryfikacji w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje gospodarz obiektu i ma obowiązek umieścić go w szatni sędziowskiej na widocznym miejscu.

13. Organizator zawodów jest zobowiązany do przygotowania pola gry oraz jego bezpośredniego zaplecza zgodnie z Przepisami Gry w Futsal oraz warunkami licencji.

14. O przydatności pola gry do zawodów rozstrzyga sędzia w dniu zawodów. Bierze pod uwagę stan nawierzchni pola gry, niezbędne wyposażenie oraz oznakowanie, wyznaczenie stref technicznych, a także to, czy stan pola gry i jego otoczenie nie zagraża bezpieczeństwu uczestników oraz czy sędziowie będą mieli miejsce do swobodnego poruszania się w czasie zawodów. Decyzja sędziego w sprawie przydatności pola gry jest ostateczna.

15. Jeżeli usterki, które zdaniem sędziego rzutowały na negatywną ocenę przydatności pola gry do zawodów nie zostaną usunięte, to zawody zarówno mistrzowskie jak i towarzyskie nie mogą się odbyć.

16. Jeżeli w czasie zawodów zostanie uszkodzona bramka lub jedno z oznaczeń mających zasadnicze znaczenie dla prawidłowego przebiegu meczu (pole karne, punkt karny, drugi punkt karny, linia środkowa, strefa wymiany, pola różne) przestaje być wyraźnie widoczne, sędzia nie kończy zawodów przed upływem ustalonego czasu gry, ale poleca organizatorowi zawodów usunięcie usterek. Jeżeli organizator zawodów nie jest w stanie usunąć usterek w ustalonym realnym czasie, zawody należy zakończyć. Sędzia winien wyczerpać wszystkie środki i możliwości pozwalające mu na prowadzenie zawodów do końca.

17. Bezpośrednie otoczenie pola gry to obszar wewnątrz jego ogrodzenia, poza polem gry.

Zastrzeżenia dotyczące stanu pola gry

18. Zastrzeżenia dotyczące stanu pola gry i jego wyposażenia oraz zaplecza (a w szczególności szatni) jak również czasu ich udostępnienia zespołom mogą być wnoszone do sędziego przed rozpoczęciem lub w trakcie trwania zawodów. Zastrzeżenia muszą być przez sędziego zbadane, a w przypadkach uzasadnionych sędzia – poprzez kapitana drużyny gospodarza – wyznacza czas organizatorom zawodów na usunięcie usterek.

19. Sędzia musi zamieścić w sprawozdaniu z zawodów treść zastrzeżeń dotyczących pola gry oraz wydane zarządzenia, tylko jeśli miało to praktyczne znaczenie (np. opóźnione rozpoczęcie zawodów).

Organizacja zawodów

20. Organizator zawodów odpowiedzialny jest za zabezpieczenie dostatecznego wyposażenia medycznego dla zawodników i sędziów.

21. Organizator zawodów zobowiązany jest do:

- zabezpieczenia szatni dla drużyn gospodarzy i gości – każda z natryskami i toaletami w pobliżu pola gry. Przez okres ich użytkowania szatnie pozostają pod stałym nadzorem organizatora zawodów;
- zapewnienia szatni dla sędziów wyposażonych w natrysk i toaletę oraz zapewnienia sędziom w szatniach wody oraz gorących napojów, o ile regulamin nie reguluje tej kwestii;
- zapewnienia, że wszystkie szatnie, o których mowa powyżej będą: jasne, czyste, higieniczne, przestronne oraz odpowiednio wyposażone, a przejścia dla uczestników zawodów między szatniami a polem gry będą odpowiednio zabezpieczone lub wyodrębnione od miejsc przeznaczonych dla publiczności.

22. W rozgrywkach Ekstraklasy i I ligi – o ile regulamin rozgrywek nie stanowi inaczej – organizator zawodów jest odpowiedzialny za filmowanie całego przebiegu zawodów i zamieszczenie nagrania, w terminie 24 godzin od zakończenia meczu, na serwerze wskazanym przez Departament Rozgrywek Krajowych PZPN do wykorzystania dla potrzeb komisji i organów

dyscyplinarnych PZPN oraz organów prowadzących rozgrywki upoważnionych do tego przez PZPN.

23. Organizator zawodów ma obowiązek zakazać wstępu na obiekt, na którym rozgrywane są zawody, osobom nietrzeźwym. Osoby zakłócające porządek, prowokujące do agresji, wnoszące ordynarne okrzyki muszą być niezwłocznie usunięte poza obiekt sportowy. Odpowiednie zarządzenia informujące publiczność muszą być zawarte w regulaminach umieszczonych w miejscach łatwo dostępnych i widocznych.

24. Zawody futsalu nie mogą odbywać się na polach gry zamkniętych na mocy decyzji związkowego organu dyscyplinarnego lub państwowej władzy administracyjnej. Przed każdymi zawodami sędziowie oraz delegaci/obserwatorzy PZPN mają obowiązek sprawdzenia dokumentów zezwalających na przeprowadzenie zawodów piłki nożnej na danym polu gry.

ARTYKUŁ 2 – PIŁKA

Oznaczenia na piłkach

1. Regulamin rozgrywek może wprowadzać obowiązek rozgrywania zawodów piłkami wskazanymi przez organ prowadzący rozgrywki (np. zawierającymi określone oznaczenia, kolorystykę) pod warunkiem, że spełniają one wymogi wymienione przez Przepisy gry w Futsal.

System używania piłek

2. Mecz może być rozgrywany przy użyciu jednej lub kilku piłek. Do gry używa się tej samej piłki meczowej, a piłki zapasowe użyte są tylko wtedy, gdy piłka meczowa pęknie, stanie się niezdatna do gry lub zostanie wybita tak daleko, że zdaniem sędziego użycie piłki zapasowej znacząco przyspieszy wznowienie gry. Zamiana piłki meczowej na zapasową odbywa się zawsze pod kontrolą sędziów.

Ocena przydatności i wybór piłek do gry

3. O przydatności piłek do gry rozstrzyga wyłącznie sędzia lub drugi sędzia. Przed rozpoczęciem zawodów sędzia lub drugi sędzia zobowiązany jest dokonać wyboru piłek oraz sprawdzić ich cechy fizyczne: wagę, obwód i ciśnienie zgodnie z Art. 2 Przepisów Gry w Futsal.

4. Jeżeli regulamin rozgrywek nakłada obowiązek posiadania przez piłki określonych oznaczeń lub kolorystyki, sędzia winien zbadać także i te cechy. W przypadku, gdy piłki nie spełniają wszystkich wymogów regulaminowych, sędzia winien wezwać organizatora do dostarczenia właściwych piłek. W przypadku, gdy organizator nie jest w stanie wypełnić zarządzenia sędziego, a dostarczone piłki spełniają pozostałe wymogi wskazane w Art. 2 Przepisów Gry w Futsal, sędzia zaakceptuje dostarczone piłki do gry, opisując ten fakt w sprawozdaniu.

5. Wybrane piłki pozostają pod kontrolą sędziów do końca zawodów.

6. Sędzia powinien w każdym przypadku zarządzić zmianę piłek w czasie trwania zawodów, jeżeli jego zdaniem zmiana ta ułatwi zawodnikom grę, a widzom jej obserwację.

Zmiana piłki niezdatnej do gry

7. Jeżeli podczas zawodów piłka oraz piłki zapasowe staną się niezdatne do gry, względnie zabraknie piłki do kontynuowania gry – sędzia nie kończy zawodów przed upływem ustalonego czasu, lecz wyznacza realny czas na dostarczenie piłki zdatnej do gry. Niedostarczenie przez organizatora zawodów zdatnej do gry piłki w wyznaczonym czasie zobowiązuje sędziego do zakończenia zawodów (z zastrzeżeniem pkt. 8).

8. Jeżeli organizatorzy dostarczą piłkę po zakończeniu zawodów z powodu jej braku, a obie drużyny znajdują się ciągle na boisku bądź w drodze do szatni, to zawody te powinny być kontynuowane.

Zagrywanie piłką w pobliżu pola gry

9. Zabrania się zawodnikom rezerwowym zagrywania przez nich piłką poza liniami bramkowymi lub bocznymi w czasie trwania zawodów. Obowiązkiem sędziego jest niedopuszczenie do tego rodzaju postępowania.

ARTYKUŁ 3 – LICZBA ZAWODNIKÓW

Zawodnicy

1. Do protokołu dopuszcza się wpisanie maksimum 9 zawodników rezerwowych.
2. Zawodnicy wpisani do protokołu muszą posiadać aktualne badania lekarskie. Badanie lekarskie jest ważne nie dłużej niż przez sześć miesięcy, licząc od daty badania. Sędzia nie sprawdza faktu ważności badań osobiście – o ile regulamin nie stanowi inaczej, fakt posiadania ważnych i aktualnych badań lekarskich przez wszystkich zawodników wpisanych do protokołu potwierdza własnoręcznym podpisem kierownik drużyny bądź trener. W przypadku braku podpisu – sędzia nie dopuszcza do rozpoczęcia meczu i wzywa kierownika bądź trenera do złożenia podpisu w jego obecności.

Składy drużyn

3. Przed rozpoczęciem każdego zawodów kierownicy drużyn zobowiązani są dostarczyć sędziemu:
  - na zawodach Ekstraklasy: 60 minut przed rozpoczęciem zawodów – protokół z imionami i nazwiskami zawodników i zawodników rezerwowych oraz osób funkcyjnych (maksimum sześciu). Protokół ten powinien być wydrukiem z elektronicznego sprawozdania sędziego wypełnionego w systemie wskazanym przez regulamin rozgrywek lub być zgodny z jego treścią i zawierać wskazane powyżej informacje.
  - na zawodach I ligi i Halowego Pucharu Polski (poczynając od 1/32 finału): 60 minut przed rozpoczęciem zawodów – protokół z imionami i nazwiskami zawodników i zawodników rezerwowych oraz trenera i innych osób funkcyjnych (maksimum sześciu), będący wydrukiem z oficjalnego sprawozdania sędziego wypełnionego w systemie Extranet lub być zgodny z jego treścią i zawierać wskazane powyżej informacje. W przypadku braku możliwości wypełnienia protokołu w systemie Extranet (spowodowanej np. awarią systemu) kierownicy drużyn zobowiązani są do wręczenia sędziemu odręcznie wypełnionego protokołu zgodnie z wyżej określonymi danymi.
  - Na pozostałych zawodach: 30 minut przed rozpoczęciem zawodów – protokół z imionami i nazwiskami zawodników i zawodników rezerwowych oraz osób funkcyjnych, będący wydrukiem z oficjalnego sprawozdania sędziego.
4. Protokół powinien być czytelnie podpisany przez kapitana i kierownika każdej drużyny, poświadczając w ten sposób uprawnienia do udziału w zawodach zgłoszonych przez nich zawodników i zawodników rezerwowych. Kapitanowie drużyn muszą być oznaczeni skrótem „kpt”, zaś bramkarze – skrótem „br”.
5. Pierwszych pięciu zawodników wpisanych do protokołu rozpoczyna zawody, pozostali zawodnicy są zawodnikami rezerwowymi.
6. Do wzięcia udziału w zawodach uprawnieni są jedynie zawodnicy i zawodnicy rezerwowi wpisani do protokołu.
7. Po tym, jak protokół został wypełniony, podpisany przez drużynę i dostarczony do sędziego, a zawody nie zostały jeszcze rozpoczęte i jakkolwiek z zawodników oraz zawodników rezerwowych wpisanych do protokołu nie może z jakichkolwiek przyczyn uczestniczyć w meczu, nie może być zastąpiony przez innego zawodnika niewpisanego do protokołu.
8. Zawodnik może pełnić równocześnie funkcję jednego z trenerów (również asystenta trenera, trenera bramkarzy itp.) oraz kierownika drużyny. Zawodnikowi nie wolno pełnić równocześnie żadnej funkcji związanej z opieką medyczną (lekarz, masażysta, fizjoterapeuta, itp.).
9. W razie naruszenia Przepisów Gry w Futsal przez zawodnika pełniącego również funkcje opisane w pkt. 8, sankcje karne są stosowane jak w przypadku przewinień zawodnika, niezależnie od stroju, jaki nosi winny zawodnik w momencie popełnienia przewinienia.

Kapitan drużyny

10. Każda drużyna musi mieć kapitana. Prawo zwracania się do sędziego w sposób taktowny w sprawach dotyczących zawodów, przysługuje wyłącznie kapitanowi drużyny i tylko w czasie przerwy w grze. Na ewentualne pytanie kapitana drużyny sędzia lub drugi sędzia udziela zwięzłej i jednoznacznej odpowiedzi, nie dopuszczając do polemiki. Kapitanowi nie wolno okazywać dezaprobaty dla decyzji sędziego. Jeżeli z jakichkolwiek powodów kapitan opuszcza boisko i jego

najbliższe otoczenie przed końcem zawodów, winien przed zejściem przekazać swojemu zastępcy wyróżniającą go opaskę. Fakt zmiany kapitana sędzieja opisuje w sprawozdaniu tylko gdy ma to praktyczne znaczenie (np. składanie protestu przez nowego kapitana).

Niekompletny skład drużyny

11. Drużyna rozpoczynająca zawody w niekompletnym składzie – licząca mniej niż pięciu zawodników – może w ciągu całego okresu trwania zawodów uzupełnić swój skład do pięciu zawodników jedynie zawodnikami wpisanymi do protokołu. O uzupełnianiu podstawowego składu drużyny sędzieja musi zostać powiadomiony przez jej kapitana bądź kierownika drużyny.

Procedura wymiany

12. Wymiana może zostać dokonana w każdym momencie, zarówno gdy piłka jest w grze, jak i poza grą, o ile zostaną dotrzymane warunki wymiany wskazane w Art. 3 Przepisów Gry w Futsal.

13. Wymiana jest dokonana, kiedy zawodnik rezerwy wejdzie na pole gry poprzez strefę wymian, po przekazaniu narzutki zawodnikowi którego zmienia; chyba że zawodnik ten opuszcza pole gry w innym miejscu, na które zezwalają Przepisy Gry w Futsal – w takim przypadku zawodnik rezerwy powinien przekazać narzutkę trzeciemu sędziemu. W przypadku naruszenia zasad tej procedury sędzieja powinien przerwać grę (nie od razu, jeżeli istnieje możliwość zastosowania korzyści), ukarać winnego zawodnika napomnieniem (żółta kartka) i wznowić grę rzutem wolnym pośrednim dla drużyny przeciwnej z miejsca, gdzie była piłka w chwili przerwania gry (o ile miejscem wznowienia gry nie byłoby pole karne drużyny winowajcy – wówczas stosuje się odpowiednio postanowienia Art. 13 Przepisów Gry w Futsal).

14. Jeżeli jeden z sędziów wykluczy zawodnika rezerwowego przebywającego na polu gry, który pozbawia drużynę przeciwną zdobycia bramki lub realnej szansy na zdobycie bramki i w związku z tym liczba zawodników w jego drużynie zostaje zredukowana, to poza wykluczonym zawodnikiem rezerwowym, inny z zawodników musi opuścić pole gry po to, aby jego drużyna grała z jednym zawodnikiem mniej. Zawodnik, który opuszcza pole gry z tego powodu, jest traktowany jak inny zawodnik rezerwy: może on zatem wymienić zawodnika z pola w okresie, kiedy jego zespół gra w osłabieniu z zastrzeżeniem, że jego zespół będzie grał w osłabieniu zgodnie z postanowieniami Art. 3.

Wejście i opuszczenie pola gry przez zawodnika

15. Drużyny zobowiązane są do stawienia się na polu gry w takim czasie, aby sędzieja mógł (po sprawdzeniu ubioru i przeprowadzeniu losowania) punktualnie o wyznaczonej godzinie rozpocząć zawody. Taki sam obowiązek musi być przestrzegany przez drużyny po zakończeniu przerwy między pierwszą i drugą połową zawodów, a także ewentualnych dogrywek.

16. Zawodnik od momentu otrzymania od sędziego lub drugiego sędziego zgody na opuszczenie pola gry, do czasu jego opuszczenia, nie może brać udziału w grze. Jeżeli zawodnik, zanim opuści pole gry, bierze udział w grze, zostanie napomniany za niesportowe zachowanie. Przerwana gra zostanie wznowiona rzutem wolnym pośrednim z miejsca przewinienia, o ile miejscem wznowienia gry nie byłoby pole karne drużyny winowajcy – wówczas stosuje się odpowiednio postanowienia Art. 13 Przepisów Gry w Futsal.

17. Zawodnik, którego wejście na pole gry wymaga zgody sędziego lub drugiego sędziego, powinien na nią czekać do czasu otrzymania od sędziego lub drugiego sędziego przyzwalającego znaku. Prawo zezwolenia zawodnikowi wejścia na pole gry nie może być sędzowane na innego członka zespołu sędziowskiego – asystent sędziego potwierdza jedynie gotowość tego zawodnika do powrotu na pole gry.

Zawodnicy rezerwowi i osoby towarzyszące drużynie

18. Na ławce dla zawodników rezerwowych, poza zawodnikami rezerwowymi wpisanymi do protokołu, mogą przebywać osoby funkcyjne. Liczbę i funkcje tych osób określają regulaminy rozgrywek. Ich nazwiska i funkcje winny być wpisane w protokole przed zawodami.

19. Zawodnicy rezerwowi muszą mieć ubiór (koszulki, znaczniki) odróżniające się kolorem od zawodników obu drużyn i sędziów.

20. Jeżeli regulamin rozgrywek nie określa liczby osób funkcyjnych, ich liczba nie może przekraczać siedmiu.

21. Jeżeli regulamin nie określa funkcji osób towarzyszących drużynie, w ich liczbie zawsze musi znajdować się trener pierwszego zespołu, posiadający licencję oraz spełniający wymogi, o których mowa we właściwych przepisach licencyjnych. Każda z pozostałych osób funkcyjnych musi pełnić jedną z następujących funkcji:

- a) Asystent trenera pierwszego zespołu (posiadający licencję oraz spełniający wymogi, o których mowa we właściwych przepisach licencyjnych),
- b) Lekarz (posiadający licencję PZPN),
- c) Trener bramkarzy,
- d) Trener przygotowania fizycznego,
- e) Drugi asystent trenera,
- f) Kierownik drużyny,
- g) Fizjoterapeuta, posiadający odpowiednie uprawnienia,
- h) Masażysta,
- i) Drugi masażysta.

22. Zawodnicy rezerwowi (poza sytuacją opisaną w pkt. 8) nie są upoważnieni do udzielania jakichkolwiek wskazówek zawodnikom. Uporczywe naruszenie powyższego zakazu powinno być traktowane przez sędziów jako przejaw niesportowego zachowania i karane napomnieniem (żółta kartka) udzielanym w najbliższej przerwie w grze.

23. Sędzia i drugi sędzia nie mają prawa udzielania kar indywidualnych osobom funkcyjnym, mogą jednak usunąć te osoby z ławki rezerwowych oraz poza bezpośrednie otoczenie pola gry. Powyższy zapis nie dotyczy sytuacji opisanych w pkt. 8 i 9. Osoby usunięte nie mogą zajmować miejsca w bezpośrednim otoczeniu pola gry oraz na trybunach lub innej części hali znajdującej się w bezpośredniej bliskości strefy technicznej obu drużyn.

24. Zawodnicy wykluczeni nie mogą znajdować się w bezpośrednim otoczeniu pola gry, jak również na trybunach lub innej części hali znajdującej się w bezpośredniej bliskości strefy technicznej obu drużyn.

25. Na przedmeczowym spotkaniu sędzia określa lokalizację strefy/stref rozgrzewki zawodników rezerwowych. Podejmując decyzję bierze pod uwagę to, aby rezerwowi nie wpływali na przebieg gry i komfort pracy sędziów. Podczas rozgrzewki zawodnicy rezerwowi muszą mieć ubiór (koszulki, znaczniki) odróżniające się kolorem od zawodników obu drużyn oraz sędziów.

26. Zawodnikom rezerwowym w trakcie rozgrzewki może towarzyszyć wyłącznie jeden z trenerów uprawnionych do przebywania na ławce rezerwowych.

27. Tylko jedna osoba w danej chwili jest upoważniona do przekazywania taktycznych wskazówek swojej drużynie. Osoba ta może przesunąć się do przodu strefy i przebywać tam bez ograniczeń, ale cały czas musi się odpowiednio zachowywać. Osobom przebywającym w strefach technicznych nie wolno głośno komentować ani krytykować decyzji sędziowskich. W przypadku naruszenia tego zapisu sędzia ma prawo nakazać osobie zachowującej się nieodpowiedzialnie opuszczenie strefy technicznej uwzględniając postanowienia pkt 23. Zachowanie tej osoby sędzia musi opisać w sprawozdaniu.

28. W strefie technicznej obowiązuje zakaz palenia tytoniu. Wszelkie próby obejścia tego przepisu (np. palenie tzw. e-papierosów) będą traktowane przez sędziów tak samo jak palenie tytoniu.

ARTYKUŁ 4 – UBIÓR ZAWODNIKÓW

Podstawowy ubiór zawodników

1. Zawodnicy powinni mieć koszulki z numerami na plecach. Numery muszą być wykonane w kolorze kontrastującym z kolorem koszulek tak, by mogły być z daleka widoczne. Ich wielkość określają regulaminy rozgrywek.

2. Wpisanie imion oraz nazwisk zawodników i zawodników rezerwowych do protokołu winno być dokonane zgodnie z numeracją koszulek zawodników. Prawidłowość tego stwierdzają podpisami kapitan i kierownik drużyny.

Kolory kostiumów zawodników

3. Drużyny zobowiązane są przygotować po dwa komplety strojów na każde spotkanie.

4. Jeżeli regulaminy rozgrywek nie określają zasad doboru strojów drużyn, zastosowanie mają następujące reguły:

- drużynie gospodarzy zawodów należy umożliwić grę w barwach klubowych;

- jeżeli okaże się, że drużyny mają stroje w podobnych kolorach, wówczas drużyna gospodarzy jest zobowiązana założyć kostiumy o odmiennych barwach, sędzia opisuje to w sprawozdaniu, a drużyna gości ponosi odpowiedzialność regulaminowo-dyscyplinarną;
- bramkarze muszą mieć koszulki różniące się barwą od koszulek obu drużyn.

5. Jeżeli kolor bluz lub koszulek bramkarzy obu drużyn jest taki sam i nie ma możliwości zamiany ich na inne, sędzia w drodze wyjątku dopuszcza obu bramkarzy do gry.

6. Jeżeli drużyna zamienia nominalnego bramkarza na innego zawodnika, który w protokole nie był wpisany jako bramkarz, to zamiana taka jest dozwolona, o ile zostaną zachowane procedury wymiany opisane w Art. 3 Przepisów Gry w Futsal oraz zawodnik wymieniający gra w koszulce w kolorze odmiennym niż zawodnicy drużyny przeciwnej oraz bramkarz drużyny przeciwnej. Koszulka taka musi mieć numer, pod którym wymieniający zawodnik został wpisany w protokole.

7. Wejście zawodnika zamieniającego bramkarza w koszulce z innym numerem niż wpisany w protokole, znaczniku, uszkodzonej koszulce (np. z dziurą na plecach na numer), koszulce w kolorze identycznym lub podobnym do kolorystyki którejkolwiek z drużyn oraz koszulce meczowej, w której grał on na boisku, zanim wymienił bramkarza, sędzia powinien zakwalifikować jako naruszenie Przepisów Gry w Futsal i traktować jako postawę wykazującą brak należytego szacunku dla zawodów.

Kontrola ubioru zawodników

8. Sędzia musi sprawdzić, czy zawodnicy posiadają zgodny z Przepisami Gry w Futsal ubiór – w szczególności obuwie – przed rozpoczęciem zawodów, przed drugą połową zawodów, dogrywką i w innym czasie, kiedy taka potrzeba zachodzi. Kontrola ubioru przed rozpoczęciem zawodów, jak i przed ich drugą połową, winna odbywać się w miejscu do tego przeznaczonym, możliwie najmniej widocznym dla publiczności, tuż przed wejściem na pole gry.

9. Jeżeli zawodnik zamierza grać z opatrunkiem chroniącym go przed kontuzją (nawet za zgodą lekarza), sędzia ma prawo nie dopuścić go do gry, jeśli stwierdzi, że opatrunek stanowi zagrożenie dla innych zawodników.

ARTYKUŁ 5 – SĘDZIOWIE

Każdy sędzia zobowiązany jest do prowadzenia zawodów sumiennie, obiektywnie, na najwyższym poziomie fachowym, zgodnie z duchem Przepisów Gry w Futsal i bezwzględnym przestrzeganiem zasad etyki sportowej. Od sędziów oczekuje się podejmowania decyzji z wyczuciem, zdrowym rozsądkiem w zgodzie z ideą fair play, nigdy jednak w sprzeczności z literą Przepisów Gry w Futsal.

Uprawnienia i zadania sędziów

1. Do prowadzenia zawodów uprawnieni są sędziowie wyznaczeni przez Kolegium Sędziów.
2. Sędzia i drugi sędzia po zakończeniu meczu mają prawo złożyć publiczne oświadczenie, wyjaśniające podjęte przez niego na boisku decyzje.

Władza sędziów

3. Władza sędziów nadana im przez Przepisy Gry w Futsal rozpoczyna się z chwilą przystąpienia do pełnienia swoich obowiązków w miejscu rozgrywania zawodów do czasu zakończenia wszystkich czynności związanych prowadzeniem zawodów w miejscu rozgrywania zawodów.

4. Wszelkie incydenty zaistniałe po zakończeniu wszystkich czynności związanych z prowadzeniem zawodów przez sędziego muszą zostać opisane w sprawozdaniu.

Sygnalizacje sędziów

5. Sędzia lub drugi sędzia bezpośrednio po decyzji uznającej bramkę lub karze dyscyplinarnej ma obowiązek w sposób widoczny sygnalizować asystentom sędziów, zawodnikom i publiczności:

- numer zawodnika, który zdobył bramkę;
- numer zawodnika, który został ukarany karą dyscyplinarną;
- zastosowaną korzyść po przewinienu karanym rzutem wolnym bezpośrednim – w najbliższej przerwie w grze;

Sędzia sygnalizuje tę informację w sposób widoczny, znajdując się w strefie środkowej boiska na wprost stolika sędziego czasowego w odległości kilku metrów od niego. Zasady dokonywania

sygnalizacji powinny być omówione podczas przedmeczowej odprawy zespołu sędziowskiego, ustalającej, który z sędziów i w jakich okolicznościach jest zobowiązany do sygnalizacji.

6. Sędziowie mają obowiązek stosować sygnalizacje używane i zalecane w Przepisach Gry w Futsal.

Korzyść

7. Jeżeli sędzia lub drugi sędzia nie przerywa gry, kiedy drużyna, przeciwko której popełniono przewinienie, odnosi korzyść z takiego rozstrzygnięcia, musi zasygnalizować odpowiednim gestem zastosowaną korzyść. Zaleca się użycie w tym przypadku również głosu.

8. Sygnalizacja „korzyść” może mieć miejsce tylko wtedy, gdy zaistniało przewinienie, a poszkodowany zawodnik lub jego współpartner pozostaje przy piłce. Po zastosowaniu korzyści po przewinieniu karany rzutem wolnym bezpośrednim sędzia musi zasygnalizować w sposób wskazany Przepisami Gry w Futsal w najbliższej przerwie w grze w celu zaliczenia przewinienia do fauli akumulowanych.

9. Jeżeli sędzia lub drugi sędzia w czasie gry nie sygnalizował, że stosuje korzyść lub nie zasygnalizował jej do asystenta sędziego w najbliższej przerwie w grze, niedopuszczalne jest zaliczenie przewinienia do fauli akumulowanych w późniejszym czasie.

Obowiązki sędziów przed zawodami

10. Zespół sędziowski wyznaczony do prowadzenia zawodów przez Kolegium Sędziów zobowiązany jest do przybycia na miejsce rozgrywania zawodów co najmniej 90 minut przed ich rozpoczęciem na zawodach Ekstraklasy, I ligi mężczyzn oraz 60 minut na zawodach Halowego Pucharu Polski (poczynając od 1/32 finału) oraz 45 minut na zawodach innego szczebla w celu:

- sprawdzenia protokołu weryfikacji boiska,
- sprawdzenia, czy pole gry nadaje się do przeprowadzenia zawodów,
- określenia strefy rozgrzewki zawodników rezerwowych,
- określenia czy i kiedy ma być włączone sztuczne oświetlenie (niedopuszczalne jest włączenie sztucznego oświetlenia w czasie gry),
- odebrania protokołów z wypełnionymi składami drużyn,
- dokonania oceny przydatności i wyboru piłek do gry,
- przyjęcia ewentualnych zastrzeżeń i protestów od kapitanów drużyn,
- omówienia zasad prowadzenia zawodów z zespołem sędziowskim.
- kontroli ubioru zawodników,
- przeprowadzenia odprawy przedmeczowej z kierownikami drużyn.

11. Kontrola pola gry pod względem jego przydatności do gry – w danych zawodach – polega na sprawdzeniu, czy:

- wyposażenie i zabezpieczenie pola gry odpowiada wymogom Przepisów Gry w Futsal i regulaminów rozgrywek,
- bramki są przymocowane do podłoża, a siatki bramkowe są dokładnie przymocowane do bramek,
- wszystkie linie i oznaczenia pola gry są prawidłowo wyznaczone i wyraźne.

Sprawozdanie z zawodów

12. Po każdym zawodach sędzia jest zobowiązany do wypełnienia sprawozdania z zawodów ściśle według wymogów organizatora rozgrywek i Kolegium Sędziów. W szczególności musi podać:

- imiona i nazwiska sędziów,
- rodzaj zawodów,
- datę, godzinę i miejsce rozegrania zawodów,
- nazwy drużyn uczestniczących w zawodach,
- wynik końcowy zawodów – cyframi i słownie – oraz wynik do przerwy,
- nazwę drużyny, która została zwycięzcą lub określenie „remis”,
- kary indywidualne – napomnienia i wykluczenia z gry – nałożone na zawodników i zawodników rezerwowych (minuta, nałożenia kary, numer, i nazwisko ukaranego zawodnika oraz krótki ale precyzyjny opis zdarzenia, które stanowi podstawę do udzielenia zawodnikowi kary indywidualnej),

- prawidłowość ubioru zawodników do gry,
- ocenę zachowania się publiczności i osób towarzyszących drużynom,
- strzelców bramek, podając minutę zdobycia bramki, numer, imię i nazwisko strzelca,
- inne dane wymagane przez regulamin rozgrywek lub organizatora rozgrywek.

13. Sprawozdanie powinno być wypełnione w sposób czytelny, rzeczowy i zwięzły. Winno zawierać opis wszystkich istotnych zdarzeń dyscyplinarnych, kontuzji, itp.

14. Sędzia winien wypełnić sprawozdanie z zawodów w trybie wyznaczonym przez regulamin rozgrywek, organizatora zawodów lub Kolegium Sędziów.

15. Sędzia po zakończonych zawodach sporządza informację o karach indywidualnych i innych zdarzeniach dyscyplinarnych mających związek z meczem. Informacja ta musi być podpisana przez kierowników drużyn. Tryb sporządzania informacji (załącznik do sprawozdania) precyzują regulaminy rozgrywek.

Protesty dotyczące tożsamości zawodników

16. Kapitanowie mają prawo, najpóźniej do zakończenia zawodów, zgłaszać protesty dotyczące tożsamości zawodników i zawodników rezerwowych. Zgłoszenie żądania sprawdzenia tożsamości przez kapitana może dotyczyć tylko zawodników i zawodników rezerwowych obecnych na polu gry lub jego bezpośrednim otoczeniu w momencie zgłaszania protestu.

17. Sprawdzenia tożsamości zawodników sędzia może dokonać przed zawodami, w czasie przerwy między częściami gry lub po zawodach, zawsze jednak w obecności kapitanów obu drużyn (w drużynach młodzieżowych także kierowników drużyn). Konieczność sprawdzenia tożsamości zawodników po zakończeniu zawodów zobowiązuje kapitanów i kierowników drużyn do zatrzymania wszystkich zawodników, którzy uczestniczyli w grze do pełnej dyspozycji sędziego we wskazanym przez niego miejscu.

18. W przypadku, gdy sędzia ma wątpliwości co do tożsamości zawodnika biorącego udział w zawodach, zawodnik jest zobowiązany na żądanie sędziego, przedstawić ważny dokument tożsamości z fotografią (dowód osobisty, paszport, itp.). Musi to uczynić przed zawodami, w czasie przerwy lub bezpośrednio po zakończeniu zawodów.

19. Jeżeli opinia sędziego dotycząca protestu nie satysfakcjonuje wnoszącego kapitana, sędzia musi umieścić w sprawozdaniu treść protestu wraz z podpisem wnoszącego go kapitana (w drużynach młodzieżowych – kierownika drużyny).

20. Okoliczność składania zastrzeżeń i protestów usprawiedliwia ewentualne opóźnienie rozpoczęcia gry każdej części zawodów.

Nieprzybycie sędziów na zawody, niedyspozycja sędziego

21. Jeżeli z wyznaczonego przez Kolegium Sędziów zespołu sędziowskiego nie stawi się sędzia, jego funkcję przejmuje wyznaczony przez Kolegium Sędziów drugi sędzia. Jeśli na zawody nie stawi się drugi sędzia, wówczas jego miejsce zajmuje trzeci sędzia, jeżeli został wyznaczony, lub sędzia czasowy.

22. Jeżeli wyznaczeni do prowadzenia zawodów sędziowie z jakichkolwiek powodów będą nieobecni, kapitan drużyny gospodarzy musi co najmniej 5 minut przed wyznaczoną godziną rozpoczęcia zawodów zawiadomić o tym kapitana drużyny gości, wzywając go do przedstawienia kandydata do prowadzenia zawodów. Kapitanowie obu drużyn uzgadniają między sobą wybór jednego z kandydatów na sędziego. Jeżeli jeden z kandydatów jest sędzią futsalu, przysługuje mu prawo prowadzenia zawodów. Jeżeli obaj zaproponowani kandydaci są sędziami związkowymi, sędzią zostaje ten, który jest uprawniony do prowadzenia wyższej klasy rozgrywkowej. W innych przypadkach decyduje losowanie przeprowadzone w obecności kapitanów obu drużyn. Za wypełnienie i dostarczenie prawidłowo sporządzonego sprawozdania z takich zawodów odpowiedzialny jest organizator zawodów.

23. Sędzia, który rozpoczął zawody, powinien je doprowadzić do końca. Wyjątek stanowi jedynie przypadek nagłej niedyspozycji sędziego, która uniemożliwia mu dalsze prowadzenie zawodów. Funkcję sędziego przejmie wówczas trzeci sędzia lub sędzia czasowy. Nieobecność wyznaczonych asystentów sędziów zobowiązuje kapitanów drużyn do przedstawienia sędziemu kandydata, który poprowadzi zawody. Pierwszeństwo przysługuje kandydatom posiadającym uprawnienia sędziowskie futsalu.

Przerwanie gry

24. Jeżeli zawody muszą być rozgrywane przy sztucznym świetle i nastąpi awaria oświetlenia lub zdaniem sędziego oświetlenie jest niewystarczające, przerwana z tego powodu grę, wznowi po usunięciu awarii rzutem sędziowskim lub zgodnie z przyczyną przerwania gry. W przypadku braku możliwości zlikwidowania awarii, w czasie określonym przez sędziego na podstawie informacji uzyskanej od organizatora zawodów, sędzia kończy zawody, opisując szczegółowo ten fakt w sprawozdaniu. Decyzję o terminie dokończenia meczu podejmie organizator rozgrywek.

Zakończenie zawodów przed upływem ustalonego czasu gry

25. Sędzia zobowiązany jest do zakończenia zawodów przed upływem ustalonego czasu gry w szczególności, jeżeli:

- jedna z drużyn zostanie zdekompletowana,
- jedna z drużyn samowolnie zejdzie z boiska,
- jeden z sędziów zostanie czynnie znieważony przez osobę niepożądaną lub jednego z uczestników meczu, a dalsze prowadzenie zawodów zagraża bezpieczeństwu któregokolwiek z sędziów,
- zawodnik wykluczony z gry lub osoba funkcyjna usunięta ze strefy technicznej odmówi opuszczenia pola gry i jego bezpośredniego otoczenia i nie opuści go w ciągu 2 minut od wydania decyzji przez sędziego,
- wymiana niezdatnej do gry piłki nie nastąpi w ustalonym realnym czasie,
- wyczerpane zostaną wszystkie możliwości zastąpienia uszkodzonego elementu obowiązkowego wyposażenia pola gry,
- podczas zawodów publiczność wtargnie na pole gry i nie zostanie usunięta w ciągu 5 minut,
- publiczność ponownie wtargnie na pole gry,
- zachowanie publiczności zagraża bezpieczeństwu publicznemu, a brak jest dostatecznej ilości służb porządkowych,
- pole gry stanie się niezdatne do gry,
- nastąpi awaria sztucznego oświetlenia i nie będzie możliwości jej likwidacji w ustalonym realnym czasie, a zawodów nie da się prowadzić przy świetle naturalnym.

Niezależnie od powyższych zapisów, zanim sędzia zarządzi przedwczesne zakończenie zawodów, winien wyczerpać wszystkie środki i możliwości pozwalające doprowadzić zawody do końca.

26. Wznowienie i kontynuowanie zawodów zakończonych przed upływem ustalonego czasu gry z wyżej wymienionych powodów (z zastrzeżeniem Art. 2 ust. 6 Postanowień PZPN) jest niedopuszczalne. W takiej sytuacji zawodnicy obu drużyn zobowiązani są – na wyraźne zarządzenie sędziego – do bezzwłocznego opuszczenia pola gry jednocześnie z sędziami. Przyczynę oraz minutę przedwczesnego zakończenia zawodów sędzia szczegółowo opisuje w sprawozdaniu.

27. Jeżeli zawody zostały zakończone przed upływem ustalonego czasu gry, nie upoważnia to sędziego do rozstrzygnięcia, czy jedna lub druga drużyna ma być uznana za przegrywającą zawody. Sędzia musi przesłać wyczerpujące sprawozdanie do odpowiednich władz, które są jedynie uprawnione do podjęcia decyzji w tej sprawie.

28. Jeżeli w trakcie meczu sędzia stwierdzi, że jedna z drużyn świadomie dąży do przegrania meczu, gry nie przerywa i nie interweniuje. Winien natomiast złożyć w tej sprawie stosowną informację w sprawozdaniu z zawodów.

Bezpieczeństwo sędziów

29. Jeżeli jakiegokolwiek niebezpieczeństwo zagraża sędziom i drużynie gości, drużyna gospodarzy oraz organizator zawodów zobowiązani są zapewnić im pomoc i ochronę. Jeżeli niebezpieczeństwo zagraża tylko sędziom – obowiązek udzielenia ochrony i pomocy spoczywa na obu drużynach i organizatorze zawodów.

30. Organizator zawodów odpowiedzialny jest za bezpieczeństwo sędziów zarówno przed, podczas ich trwania i po zawodach, jak i podczas opuszczania miejsca rozgrywania zawodów.

Kontuzja zawodnika

31. Na zawodach Ekstraklasy, I ligi oraz Halowego Pucharu Polski (poczynając od 1/32 finału) wprowadza się obowiązek stosowania noszy dla znoszenia kontuzjowanych zawodników poza linię ograniczającą pole gry w celu udzielenia im pomocy lekarskiej. Zakazuje się dokonywania zabiegów medycznych kontuzjowanym zawodnikom na polu gry, jeżeli stosownej pomocy można udzielić poza polem gry. Stosowanie noszy wymaga przestrzegania następujących zasad:

- za posiadanie w czasie zawodów sprawnych noszy wraz z obsługą odpowiedzialny jest organizator zawodów. Organizator w miarę możliwości winien zapewnić dwie pary noszy dla umożliwienia szybkiego zniesienia dwóch jednocześnie kontuzjowanych zawodników.
- osoby do obsługi noszy muszą odznaczać się ubiorem – stosownie do pełnionej funkcji.
- jeżeli kontuzjowany zawodnik jest w stanie opuścić pole gry o własnych siłach, winien być do tego zachęcony przez sędziego, szczególnie gdy znajduje się w pobliżu linii ograniczającej pole gry (nie występuje w takich okolicznościach potrzeba zniesienia go z pola gry na noszach).
- sędzia ma obowiązek opisywać w sprawozdaniu z zawodów wszelkie niedociągnięcia ze strony organizatora zawodów w tym zakresie.

Zakończenie zawodów z powodu nie przybycia drużyny

32. Jeżeli sędzia odgwizdał zakończenie zawodów na skutek niestawienia się w regulaminowym czasie na polu gry jednej lub obu drużyn, a po tym fakcie stawiają się one jednak w komplecie do rozegrania zawodów, sędzia zobowiązany jest prowadzić te zawody. Fakt opóźnienia drużyn sędzia opisuje w sprawozdaniu z zawodów. Podejmując decyzję o prowadzeniu zawodów w opóźnionym czasie, sędzia musi mieć na uwadze konieczność ewentualnego rozegrania w danym dniu, na tym samym polu gry, innych zawodów przewidzianych terminarzem.

Zarzuty nietrzeźwości sędziego

33. Członkowie zespołu sędziowskiego zobowiązani są do poddania się przed zawodami, lub po ich zakończeniu, badaniom na obecność alkoholu we krwi, gdy zarzut nietrzeźwości:

- stawia im kierownik jednej z drużyn lub delegowany na te zawody obserwator lub delegat PZPN lub ZPN,
- zostanie sformułowany wyłącznie na piśmie, zaś stawiający go musi legitymować się dowodem osobistym i zobowiązany jest własnoręcznie ów zarzut podpisać.

Po spełnieniu tych warunków odmowa sędziego poddania się badaniu jest równoznaczna z przyznaniem się do stanu nietrzeźwości.

34. Badanie stwierdzające lub wykluczające stan nietrzeźwości musi spełniać następujące warunki:

- musi je przeprowadzić umundurowany, legitymujący się odpowiednim dokumentem służbowym, funkcjonariusz policji,
- z badania musi zostać sporządzony urzędowy protokół.

Jeżeli badanie stwierdza stan nietrzeźwości, badany sędzia ma prawo domagania się pobrania krwi w placówce służby zdrowia do dodatkowego badania, a stawiający zarzut mają obowiązek mu to umożliwić.

Wykluczenie nietrzeźwości sędziego powoduje obligatoryjne wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przez właściwy organ PZPN lub ZPN w stosunku do stawiającego oszczerczy zarzut. Postępowanie dyscyplinarne nie wyklucza cywilnych roszczeń ze strony pomówionego.

Korzystanie z zapisu wideo

35. Decyzje podejmowane przez sędziego i drugiego sędziego dotyczące oceny faktów związanych z grą są ostateczne i nie mogą być zmienione. Zapis audiowizualny stanowi jedynie dodatkowy dowód w sprawach dyscyplinarnych.

36. Osobom przebywającym w strefach technicznych zakazuje się jakiegokolwiek dostępu do transmisji audiowizualnej z danych zawodów.

Ubiór i wyposażenie sędziów

37. Ubiór sędziów składa się z koszuli, spodenek, skarpet i butów piłkarskich. Zespół sędziowski powinien nosić koszule tego samego koloru i tej samej długości rękawów.

38. Do kompletnego wyposażenia każdego sędziego należą: gwizdek, gwizdek zapasowy, notatnik z ołówkiem, moneta, względnie inny przedmiot do losowania oraz kartki: żółta i czerwona.

39. Sędziom wolno też używać sprzęt służący do komunikacji między sobą (np. zestaw komunikacji), system EPTS oraz inny sprzęt monitorujący pracę sędziów pod względem kondycyjnym.

40. Sędziom nie zezwala się na noszenie niedozwolonej biżuterii.

41. Sędziowie mają obowiązek nosić emblematy odpowiadające ich kwalifikacjom, w połączeniu z pełnioną funkcją oraz zarządzeniami Kolegium Sędziów PZPN w tym zakresie.

Regulaminy rozgrywek

42. Zobowiązuje się sędziów do znajomości i przestrzegania regulaminów wszystkich rozgrywek, na które są delegowani.

Inne sytuacje

43. Przepisy Gry w Futsal oraz regulaminy rozgrywek zobowiązują sędziów, trenerów, kierowników drużyn, zawodników i działaczy sportowych do sportowej postawy zarówno przed, w trakcie, jak i po zakończonych zawodach.

44. Wszelkie przejawy wyrażania posądzeń o charakterze korupcyjnym w stosunku do uczestników zawodów będą surowo karane. Takie sytuacje winny być kwalifikowane przez sędziów jako używanie obraźliwego języka (nawet jeśli są pozbawione wulgaryzmów) i spotkać się z karami przewidzianymi przez Art. 12 Przepisów Gry w Futsal.

W przypadku niewłaściwego zachowania w tym zakresie przez zawodników i zawodników rezerwowych sędziowie zobowiązani są zastosować karę wykluczenia (czerwona kartka), natomiast w przypadku pozostałych osób przebywających w strefie technicznej – usunąć je ze strefy technicznej. Wyżej wymienione okoliczności sędziowie, obserwatorzy i delegaci zobowiązani są do szczegółowego opisanie w swoich sprawozdaniach.

45. W przypadku złożenia któremukolwiek z sędziów przed meczem propozycji o charakterze korupcyjnym przez osobę funkcyjną, osoba taka nie ma prawa w danym meczu zasiadać w strefie technicznej i winna być usunięta poza bezpośrednie otoczenie pola gry bez prawa zastąpienia jej.

ARTYKUŁ 6 – ASYSTENCI SĘDZIÓW

Uprawnienia i zadania asystentów sędziów

1. Asystenci sędziów nie są uprawnieni do wydawania werdyktów, ich wskazania (podpowiedzi) są jedynie informacją dla sędziów i nie stanowią o przerwaniu gry. Prawo przerwania gry posiadają wyłącznie sędziowie.

2. Wszyscy uczestnicy zawodów, a przede wszystkim zawodnicy, trenerzy i działacze są zobowiązani traktować asystentów sędziów tak jak sędziów prowadzących zawody.

3. Asystenci sędziów są częścią zespołu sędziowskiego i mają obowiązek przybyć na zawody w terminie właściwym dla sędziów wskazanym w Art. 5 niniejszych Postanowień.

Współpraca sędziów asystentów z sędzią

3. Asystent sędziego zobowiązany jest utrzymywać kontakt wzrokowy z pozostałymi członkami zespołu sędziowskiego.

4. Asystentowi sędziego nie wolno pod żadnym pozorem wdawać się w dyskusje z zawodnikami, działaczami lub widzami.

5. Asystent sędziego jest zobowiązany do wyrażania w sposób jednoznaczny swojej opinii w każdej sprawie, w jakiej zwróci się do niego sędzia.

6. Trzeci sędzia może poruszać się wzdłuż linii bocznej, po jej zewnętrznej stronie, nie przeszkadzając w grze, od strony stref technicznych – w taki sposób, aby kontrolować wydarzenia w strefach technicznych obu drużyn.

7. Sędzia czasowy zajmuje miejsce przy stoliku sędziowskim, tak aby mieć dostęp do zegara mierzącego czas zawodów oraz tablicy wyników.

8. W przypadku odbicia się piłki na placu gry od jednego z asystentów sędziów, sędzia winien niezwłocznie przerwać grę i wznowić ją rzutem sędziowskim z miejsca, gdzie znajdowała się piłka

w momencie jej przerwania. Jeżeli piłka znajdowała się w polu karnym jednej z drużyn, to rzut sędziowski winien zostać wykonany z linii pola karnego najbliższego miejscu, gdzie znajdowała się piłka.

9. Sędzia i drugi sędzia powinni uwzględniać informacje uzyskane od asystentów sędziów dotyczące sytuacji, których sami nie mogli zobaczyć.

Obowiązki trzeciego sędziego i sędziego czasowego

10. Na zawodach szczebla centralnego (Ekstraklasa, I liga mężczyzn, Halowy Puchar Polski od 1/32 finału, Ekstraliga i I liga kobiet) obecność sędziego czasowego jest obowiązkowa. Na zawody takie wyznaczany jest również trzeci sędzia. W przypadku, gdy na zawodach nie został wyznaczony trzeci sędzia, jego obowiązki przejmuje sędzia czasowy z zastrzeżeniem, że nie będzie to zakłócało wykonywania jego zasadniczych obowiązków wskazanych w Przepisach Gry w Futsal.

11. Do obowiązków trzeciego sędziego należy w szczególności przed zawodami:

- uczestniczenie w odprawie przedmeczowej zespołu sędziowskiego i podporządkowanie się ustaleniom wydanym przez sędziów,
- sprawdzenie, czy protokoły zostały wypełnione prawidłowo oraz sprawdzenie tożsamości zawodników, jeżeli zachodzi taka potrzeba,
- poinformowanie osób funkcyjnych o ich obowiązkach i uprawnieniach,
- dokonanie wstępnej oceny pola gry i jego najbliższego otoczenia, ze szczególnym zwróceniem uwagi na wykonanie linii poszczególnych pól i oznaczeń, prawidłowość zamocowania siatek bramkowych oraz umocowania bramek,
- sprawdzenie, czy zawodnicy rezerwowi mają przygotowane stroje sportowe w odmiennym kolorze niż pozostali uczestnicy gry i sędziowie,

12. Priorytetem sędziego trzeciego jest pomoc sędziemu i drugiemu sędziemu w ocenie zdarzeń boiskowych. Do innych jego obowiązków w czasie zawodów należą:

- zajęcie miejsca koło stolika sędziego czasowego sprawdzenie, czy zawodnicy i osoby towarzyszące zajmują właściwe miejsca,
- nadzór nad wymianami zawodników, kontrola wyposażenia zawodników rezerwowych,
- opieka nad piłkami zapasowymi,
- kontrola stref technicznych oraz stref rozgrzewki zawodników,
- pozostawanie do dyspozycji sędziego i drugiego sędziego, pomoc w prowadzeniu zawodów poprzez:
  - utrzymywanie kontaktu wzrokowego z sędzią i drugim sędzią w celu udzielenia im pomocy, notowanie wszystkich nałożonych kar indywidualnych (żółte i czerwone kartki), wymian zawodników oraz ewentualnych przypadków zakłócania porządku na polu gry lub w jego najbliższym otoczeniu,
  - działanie w roli pośrednika w przypadku rozwiązywania problemów, które mogłyby stać się przyczyną przerwania zawodów lub przedwczesnego ich zakończenia.
  - kontrolę stref technicznych – raczej w sposób zapobiegawczy niż konfrontacyjny: obserwacja zachowania osób funkcyjnych oraz zawodników rezerwowych, uspokajanie i niedopuszczanie do eskalacji wydarzeń,
  - kontrolę linii bramkowej drużyny, której zespół gra z „lotnym bramkarzem” lub gdy bramkarz tej drużyny przemieści się na połowę przeciwnika w celu kontroli, czy doszło do zdobycia bramki. Sędzia trzeci winien natychmiast po zaistnieniu takiej sytuacji jak najszybciej udać się w okolice linii bramkowej w celu obserwacji, czy piłka nie przekroczy linii bramkowej między słupkami i pod poprzeczką. W sytuacji, gdy tak się stanie, winien natychmiast powiadomić o tym fakcie sędziego. Jego pozycja powinna umożliwiać mu szybkie przemieszczenie się na linię bramkową w przypadku strzału, ale również kontrolę obu stref technicznych, pozwalając mu wypełniać jego obowiązki;
  - uzgodnienia z zespołem sędziowskim – w przerwie zawodów oraz po ich zakończeniu – swoich notatek dotyczących ważnych zdarzeń, opisywanych w sprawozdaniu przez sędziego.

13. W czasie zawodów trzeci sędzia i sędzia czasowy mają na sobie kompletny ubiór sędziowski, na który mogą założyć kurtkę lub dres.

14. Trzeci sędzia po zakończeniu zawodów:

- nadzoruje zejście uczestników zawodów do szatni, zajmując taką pozycję, aby być świadkiem ewentualnych incydentów. Nie wchodzi jednak na pole gry, ale przebywa w strefach technicznych,
- opuszcza pole gry i jego najbliższe otoczenia jako ostatni po opuszczeniu jej przez pozostałych uczestników zawodów,
- informuje sędziego o swoich spostrzeżeniach i wydarzeniach, które miały miejsce poza polem widzenia innych sędziów (np. podczas opuszczania pola gry).

ARTYKUŁ 7 – CZAS TRWANIA ZAWODÓW

Czas trwania zawodów

1. Czas trwania gry zawodów składa się z dwóch równych części, po 20 minut każda.
2. Dopuszczalne odstępstwa w zakresie trwania zawodów mogą mieć miejsce w przypadku rozgrywek turniejowych młodzieży, oldbojów lub Halowego Pucharu Polski na szczeblu niższym niż 1/32 finału. W każdym przypadku czas gry musi się składać z dwóch równych części.
3. W rozgrywkach futsalu pod auspicjami PZPN obowiązkowe jest stosowanie wyłącznie efektywnego czasu gry.
4. Mierzenie czasu gry przez sędziego czasowego rozpoczyna się z chwilą prawidłowego wprowadzenia piłki do gry. W przypadku omyłkowego włączenia zegara sędzia czasowy informuje o tym fakcie sędziego, który nakazuje skompensowanie czasu lub korektę ustawienia zegara.
5. W rozgrywkach młodzieżowych i akademickich – o ile regulamin rozgrywek nie stanowi inaczej – drużyny grają w czasie 2x15, 2x12, 2x10 lub 2x8 minut. Odmienne ustalenia dotyczące czasu gry możliwe są jedynie w turniejach.

Przerwa między częściami gry

6. Zawodnicy mają prawo do minimum 5 minut przerwy między obiema częściami gry (chyba że regulamin danych rozgrywek stanowi inaczej). Sędzia nie ma prawa do jej skrócenia w przypadku, gdy choćby jeden zawodnik nie wyraża na to zgody.

Czas trwania zawodów

7. Sygnał dźwiękowy na zakończenie części zawodów (sygnał akustyczny lub gwizdek) oznacza upływ czasu gry. Zagranie piłki w kierunku jednej z bramek, wykonane równocześnie z początkiem brzmienia sygnału oznacza, że zagranie to nastąpiło po upływie efektywnego czasu gry i sędzia powinien natychmiast zakończyć część gry.
8. Popętnienie przewinienia dokonane równocześnie z początkiem brzmienia sygnału oznaczającego upływ czasu gry lub w trakcie jego trwania, oznacza, że przewinienie to zostało dokonane po upływie czasu gry i sędzia powinien zakończyć część gry. Zakończenie zawodów nie zwalnia sędziów od ewentualnego zastosowania kar indywidualnych, jeśli ich zdaniem przewinienie tego wymaga.

Dogrywka

9. Jeżeli regulamin rozgrywek nie stanowi inaczej, dogrywka trwa dwa równe okresy 5-minutowe.
10. Zawodnikom przysługuje prawo do przerwy przed dogrywką. Jeżeli regulamin rozgrywek nie stanowi inaczej, to czas trwania przerwy przed dogrywką wynosi nie więcej niż 5 minut.
11. Przed dogrywką sędzia przeprowadza losowanie stron pola gry na analogicznych zasadach, jak przed rozpoczęciem zawodów.
12. Po zakończeniu pierwszej części dogrywki zawodnikom nie przysługuje prawo do przerwy. Po zmianie stron niezwłocznie następuje rozpoczęcie drugiej części dogrywki.
13. Jeżeli wynik zawodów po dogrywce jest nierozstrzygnięty, sędzia zgodnie z regulaminem rozgrywek, zarządza wykonywanie rzutów z punktu karnego zgodnie z Przepisami Gry w Futsal.
14. Regulaminy rozgrywek mogą przewidywać inne niż dogrywka sposoby wyłonienia zwycięzcy nierozstrzygniętego meczu (dwumeczu). Jest to zasada bramek zdobytych na wyjeździe lub rzuty z punktu karnego.

Zawody zakończone przed upływem ustalonego czasu gry

15. Jeżeli sędzia zakończył zawody przed upływem ustalonego czasu gry, obowiązany jest opisać w sprawozdaniu z zawodów:

- przyczynę przedwczesnego zakończenia zawodów,
- czas gry, w którym przedwcześnie zakończył zawody,
- strony pola gry, które zajmowały drużyny w chwili zakończenia zawodów,
- nałożone kary indywidualne i wszystkie inne fakty związane z zawodami.

ARTYKUŁ 8 – ROZPOCZĘCIE I WZNOWIENIE ZAWODÓW

Stawienie się drużyn na polu gry

1. Drużyny zobowiązane są do stawienia się na polu gry w takim czasie, aby sędzia mógł punktualnie, o wyznaczonej godzinie, dać sygnał gwizdkiem na rozpoczęcie zawodów. Jeżeli zawody nie rozpoczną się punktualnie, sędzia opisuje w sprawozdaniu przyczynę opóźnienia.

2. Po wejściu na pole gry sędzia daje sygnał gwizdkiem do procedury związanej z rozpoczęciem zawodów. Jeżeli jedna lub dwie drużyny nie stawiają się na polu gry w składach, które umożliwiają rozegranie zawodów lub ich części, to po upływie 10 minut od gwizdka sędziego na rozpoczęcie zawodów lub ich części, sędzia powtórzy sygnał gwizdkiem i po dalszym 5-minutowym bezskutecznym oczekiwaniu zakończy zawody.

3. Jeżeli po sygnale gwizdkiem o nieodbyciu się zawodów nieobecna drużyna pojawi się na obiekcie i będzie to miało miejsce w czasie, gdy druga drużyna nie opuściła jeszcze obiektu, sędzia ma obowiązek te zawody rozpocząć – z zastrzeżeniem, że opóźnione rozpoczęcie zawodów pozwoli na ich dokończenie, względnie nie naruszy harmonogramu innych zawodów rozgrywanych w danym dniu na tym obiekcie.

Rzut sędziowski

4. Przy wykonywaniu rzutu sędziowskiego zawodnicy zajmują takie miejsca, aby sędzia lub drugi sędzia mógł swobodnie wykonać rzut.

5. Nie istnieje obowiązek uczestnictwa zawodników obu drużyn – czy jakiegokolwiek zawodnika – przy wykonywaniu rzutu sędziowskiego.

6. Przy rzucie sędziowskim piłka musi zostać opuszczona, nie zaś rzucona ku dołowi. Sędzia wykonujący rzut powinien trzymać piłkę w swojej dłoni na wysokości wyciągniętej ręki.

7. Jeżeli podczas wykonywania rzutu sędziowskiego, zanim piłka dotknie podłoża, nastąpi naruszenie Przepisów Gry w Futsal, to po ewentualnym zastosowaniu kar indywidualnych, sędzia powtarza wykonanie rzutu sędziowskiego, gdyż piłka nie była w grze.

Opóźnianie wykonania wznowienia gry

8. Zawodnik, który nie stosuje się do polecenia sędziego i nie odsunie się na wymaganą odległość od piłki przy wykonywaniu wznowienia gry lub odmawia wykonania tego polecenia, zachowuje się niewłaściwie – zostanie ukarany napomnieniem.

Szczególne sytuacje

9. Symboliczne rozpoczęcie gry przez osobę postronną może mieć miejsce jedynie na zawodach o specjalnym charakterze (mecze pokazowe, dobroczynne itp.). Jednakże po dokonaniu rozpoczęcia przez osobę postronną, piłka powinna być cofnięta w punkt środkowy i grę winien rozpocząć zawodnik zgodnie z Przepisami Gry w Futsal.

10. W przypadku niewłaściwego wznowienia gry, sędzia czasowy nie może włączyć mierzenia czasu, a w przypadku omyłkowego włączenia pomiaru powinien poinformować sędziego o popełnionym błędzie w celu korekty pomiaru czasu.

11. Jeżeli piłka opuści pole gry w narożniku boiska i nie da się jednoznacznie ustalić, przez którą linię (bramkową czy boczną) piłka opuściła pole gry, sędzia nakaże wznowić grę:

- rzutem od bramki – jeżeli piłkę ostatni zagrał zawodnik drużyny atakującej,
- rzutem z autu – jeżeli piłkę ostatni zagrał zawodnik drużyny broniącej.

12. Regulamin rozgrywek, organizator lub Kolegium Sędziów w porozumieniu z organizatorem może wprowadzić szczególną procedurę przywitania przed zawodami na boisku jako element poprzedzający rozpoczęcie zawodów.

ARTYKUŁ 10 – JAK ZDOBYWA SIĘ BRAMKĘ

Uznanie bramki

1. Sędzia lub drugi sędzia uznaje bramkę, będąc całkowicie przekonany, że została zdobyta w sposób prawidłowy. Fakt przekroczenia przez piłkę całym obwodem linii bramkowej między słupkami bramkowymi i pod poprzeczką sędzia winien stwierdzić osobiście. W okolicznościach, które uniemożliwiają sędziemu stwierdzenie tego faktu, uznaje on bramkę jedynie na podstawie informacji trzeciego sędziego lub sędziego czasowego.
2. Sędzia bliższy linii bramkowej uznaje zdobytą bramkę poprzez wyciągnięcie ramienia w kierunku punktu środkowego pola gry.
3. Przed uznaniem bramki i wskazaniem ręką na punkt środkowy pola gry sędzia bliższy linii bramkowej powinien wzrokowo skontaktować się z drugim sędzią, celem uzyskania potwierdzenia prawidłowości zdobytej bramki.

Nieuznanie bramki

4. Sędzia lub drugi sędzia, mimo podjętej decyzji o uznaniu bramki i wskazaniu ręką na punkt środkowy, może zmienić swoją decyzję, ale jedynie przed wznowieniem gry.
5. Jeżeli w czasie gry, z niewiadomej przyczyny, poprzeczka nie znajduje się na właściwym miejscu, a piłka przeszła w świetle bramki linię bramkową poniżej miejsca, w którym powinna znajdować się poprzeczka, sędzia bramki takiej uznać nie może. Ustala z organizatorem czas realny do dokonania naprawy bramki i po jej dokonaniu grę wznowi rzutem sędziowskim z miejsca, w którym znajdowała się piłka w momencie stwierdzenia uszkodzenia. W wypadku braku możliwości dokonania naprawy bramki sędzia zakończy zawody.
6. Sędziowie nie mogą uznać bramki, jeżeli strzał został oddany w momencie rozpoczęcia sygnału dźwiękowego oznaczającego upływ czasu części gry, bo bramka została zdobyta po zakończeniu czasu części gry.
7. Jeżeli po uznaniu bramki i wskazaniu ręką na punkt środkowy, ale przed wznowieniem gry sędzia lub drugi sędzia otrzyma informację od asystenta sędziego, który stwierdzi, że przed zdobyciem bramki drużyna atakująca naruszyła Przepisy Gry w Futsal i uzna zasadność tej informacji, to bramka taka nie może zostać uznana. Gra zostanie wznowiona w sposób wynikający z naruszenia przepisów.

ARTYKUŁ 12 – GRA NIEDOZWOLONA I NIEWŁAŚCIWE ZACHOWANIE

Gra niedozwolona i niewłaściwe postępowanie

Futsal jest sportem walki i fizyczny kontakt między zawodnikami jest normalnym i dopuszczalnym elementem gry, jednak zawodnicy muszą grać, respektując postanowienia Przepisów Gry w Futsal oraz zasady fair play.

Poważne rażące faule oraz gwałtowne agresywne zachowania są dwoma kategoriami przewinień zdecydowanie przekraczającymi dopuszczalny poziom fizycznej agresji i karanymi, zgodnie z postanowieniami Artykułu 12, wykluczeniem z gry.

Przepisy Gry w Futsal pomijają pojęcie rozmyślności w ocenie postępowania zawodnika w walce o piłkę (poza przypadkiem dotknięcia piłki ręką), zastępując pojęcie rozmyślności pojęciami: nieostrożność, nierozważność i użycie nieproporcjonalnej siły. Sędziowie zaś winni oceniać skutek postępku zawodnika, a nie przyczynę jego postępowania. Zawodnik nie może tłumaczyć swego ataku dobrymi intencjami, jeżeli np. atak ten wykonał z użyciem nieproporcjonalnej siły, rażąco poza granicami normalnej gry, narażając tym samym przeciwnika na niebezpieczeństwo lub powodując jego kontuzję.

Sędziowie oceniając skutki ataku w futsalu winni brać pod uwagę również dodatkowe skutki ataku, spowodowane rodzajem nawierzchni, na której odbywają się zawody, bliskością barier, ścian i trwałych przeszkód, które są charakterystycznym bezpośredniego otoczenia elementem pola gry.

Atakowanie ciałem

1. Przepisy Gry w Futsal nie zabraniają atakowania ciałem przeciwnika przez dwóch zawodników jednocześnie, zakładając, że każdy z nich swój atak wykona w sposób prawidłowy.
2. Samo w sobie zetknięcie się ciał atakującego piłkę zawodnika i bramkarza nie stanowi naruszenia Przepisów Gry w Futsal.

Atakowanie nogami

- .3. Atak wślizgiem jest dozwolonym sposobem walki o piłkę, o ile nie jest on wykonany w sposób nieostrożny, nierozważny bądź z użyciem nieproporcjonalnej siły.
4. Zawodnik popełnia przewinienie walcząc o piłkę w sposób nieostrożny, nierozważny bądź z użyciem nieproporcjonalnej siły, nawet jeśli nie doszło do kontaktu z nogami przeciwników lub przed kontaktem z przeciwnikiem piłka została zagrana. Istotą przewinienia jest bowiem sposób wykonania ataku, a brak kontaktu z przeciwnikiem lub wcześniejsze zagranie piłki nie zwalnia atakującego z odpowiedzialności za skutek ataku.

Uderzenie

5. Uderzenie może zawierać użycie jakiegokolwiek przedmiotu (włączając piłkę), jak również i część ciała, np. dłoń, ramię, głowę.
6. Usiłowanie uderzenia lub kopnięcia przeciwnika podlega takiej samej karze, jak czyn faktycznie dokonany. Określenie „usiłowanie uderzenia” lub „usiłowanie kopnięcia” należy rozumieć w ten sposób, że zawodnik nie uderzył (kopnął) przeciwnika tylko dlatego, że przeciwnik uchylił się przed uderzeniem lub kopnięciem.
7. Zawodnik, który uderza, kopie lub usiłuje uderzyć/kopnąć przeciwnika, współpartnera bądź każdą inną osobę, czyniąc to w sposób, który jest poważnym rażącym faulem bądź gwałtownym agresywnym zachowaniem, musi być wykluczony z gry. Jeżeli natomiast kopnięcie lub uderzenie zostało dokonane w walce o piłkę nierozważnie bądź poza grą w sposób uznany przez sędziego za niesportowy, winny zawodnik powinien zostać ukarany napomnieniem.
8. Jeżeli zawodnik wymachuje łokciami i ramionami w walce o piłkę, będąc zbyt blisko przeciwnika i czyni to bez należytej ostrożności, aż do zaistnienia kontaktu z ciałem przeciwnika, sędzia winien zastosować sankcje karne w zależności od oceny stopnia dynamiki zachowania. Ataki przy użyciu łokci, względnie ramion, wykonane z nieproporcjonalną siłą i gwałtownością, muszą być bezwzględnie karane wykluczeniem winnego zawodnika z gry.

Udzielanie kar indywidualnych

9. Jeżeli sędzia lub drugi sędzia ma udzielić zawodnikowi kary indywidualnej, winien wezwać go do siebie, zapisać numer i drużynę karanego zawodnika oraz rodzaj przewinienia i okazać mu właściwy kolor kartki w wyprostowanej i uniesionej ręce. Z postępowania sędziego musi jednoznacznie wynikać, który zawodnik został ukarany. Sędzia udzielający kary może wskazać drugą ręką na osobę ukaranego zawodnika – jednoznacznie go ustalając. W przypadku, gdy wokół jest grupa zawodników, sędzia ten winien odejść kilka kroków od tej grupy, wezwać zawodnika i dopiero wtedy pokazać mu stosowną kartkę. W szczególnych sytuacjach sędzia może postępować przy udzielaniu kary indywidualnej w sposób umożliwiający mu skuteczne zarządzanie sytuacją.
10. Obowiązek identyfikacji i odnotowania ukaranego zawodnika spoczywa na wszystkich członkach zespołu sędziowskiego.
11. Zawodnik, który został wykluczony z gry, musi bezzwłocznie opuścić pole gry, jego bezpośrednie otoczenie i strefę techniczną. W przypadku, gdy zawodnik ten ociąga się lub odmawia opuszczenia pola gry, sędzia informuje kapitana jego drużyny, że zawody zostaną zakończone przed upływem ustalonego czasu gry, jeżeli zawodnik ten w ciągu 2 minut nie wykona polecenia sędziego. Wykluczony zawodnik nie może zajmować miejsca w strefie technicznej oraz na trybunach w pobliżu strefy technicznej, niezależnie od ubioru, w jakim się znajduje.
12. Jeżeli sędzia lub drugi sędzia ma udzielić zawodnikowi napomnienia, lecz zanim zdąży to uczynić, zawodnik ten popełnia następne wykroczenie karane indywidualnie napomnieniem, to zawodnik ten zostanie wykluczony z gry (czerwona kartka), ale przedtem trzeba mu pokazać najpierw jedną, a potem drugą żółtą kartkę i dopiero następnie kartkę czerwoną, aby było oczywiste, że zawodnik ten został wykluczony za dwa przewinienia podlegające napomnieniu, a nie przewinienie karane bezpośrednim wykluczeniem z gry.
13. Jeżeli zawodnik już wcześniej ukarany napomnieniem ma zostać wykluczony z gry w następstwie ukarania go drugim napomnieniem, sędzia lub drugi sędzia musi pokazać mu najpierw żółtą kartkę i bezpośrednio po tym czerwoną kartkę – aby było oczywiste, że zawodnik

został wykluczony za drugie przewinienie podlegające napomnieniu, a nie za przewinienie karane bezpośrednim wykluczeniem z gry.

14. Po wykluczeniu zawodnika z gry wznowienie gry następuje po opuszczeniu pola gry i jego bezpośredniego otoczenia przez ukaranego zawodnika.

15. Zawodnikowi, który w czasie przerwy w grze popełnia przewinienie podlegające karze indywidualnej, sędzia – jeżeli zauważył przewinienie – musi udzielić stosowną karę przed wznowieniem gry.

16. Jeżeli któryś sędzia przerwał grę i przystąpił do czynności związanych z ukaraniem zawodnika karą napomnienia, względnie wykluczenia, grę można wznowić jedynie po zakończeniu tych czynności.

17. Po zakończeniu czynności związanych z nałożeniem kary indywidualnej gra musi być wznowiona sygnałem gwizdka.

18. Każdy sędzia ma prawo do udzielania napomnień i wykluczeń poprzez pokazywanie kartek w odpowiednim kolorze od momentu rozpoczęcia zawodów gry do chwili ich zakończenia. Jeżeli zakończył on sygnałem gwizdka jedną z części zawodów, względnie całe zawody, i po tym fakcie zawodnik dopuścił się naruszenia Przepisów Gry w Futsal podlegających karze napomnienia lub wykluczenia, a sędzia i zawodnik znajdują się jeszcze na polu gry lub w jego bezpośrednim otoczeniu, udzielenie kary sędzia sygnalizuje pokazaniem zawodnikowi stosownej kartki. W pozostałych przypadkach sędzia swoje działanie ograniczy do poinformowania kapitana danej drużyny o nałożonej karze.

19. Jeżeli sędzia lub drugi sędzia na polu gry, ale przed rozpoczęciem zawodów uznał, że zawodnik dopuścił się naruszenia Przepisów Gry w Futsal podlegających karze napomnienia lub wykluczenia, to sędzia nie sygnalizuje swojej decyzji poprzez pokazanie kartki, ograniczając się do poinformowania winowajcy i kapitana jego drużyny o nałożonej karze.

Zachowanie osób funkcyjnych

20. Osobom funkcyjnym nie wolno głośno komentować ani krytykować decyzji sędziowskich, nawet jeśli robią to bez wulgaryzmów. Sędziowie muszą reagować na uporczywe komentowanie ich decyzji czy żądanie ich uzasadnienia. Jest to identyfikowane jako mobbing, utrudniający pracę sędziom i wpływający niekorzystnie na wizerunek gry. Identycznie sędziowie winni traktować nagminne opuszczanie strefy technicznej i/lub wchodzenie na pole gry bez zgody sędziego.

W przypadku naruszenia tego zapisu sędziowie będą realizowali politykę trzech kroków wobec osób w strefach technicznych zakłócających porządek:

1. Zwrócenie uwagi przez trzeciego sędziego/sędziego czasowego niewłaściwie zachowującej się osobie wraz z poinformowaniem o grożących konsekwencjach.
2. Wezwanie sędziego lub drugiego sędziego, by on przekazał ostatnie pouczenie i ostrzeżenie o grożącym tej osobie usunięciu ze strefy technicznej.
3. Wezwanie sędziego lub sędziego drugiego w celu usunięcia danej osoby poza strefę techniczną i bezpośrednie otoczenie pola gry oraz część trybun położoną najbliżej strefy technicznej tego zespołu.

W przypadku, gdy na zawodach brak jest trzeciego sędziego, a sędzia czasowy nie ma możliwości wezwania sędziego, wówczas sędzia lub drugi sędzia sam inicjuje opisane powyżej procedury.

21. Ostrzeżenie skierowane wobec jednej z osób funkcyjnych znajdujących się w strefie technicznej traktuje się jako ostrzeżenie wobec wszystkich osób będących w danej strefie technicznej.

22. W drastycznych przypadkach (wulgarnie gesty, krzyki, nagminne opuszczenie strefy technicznej lub wejścia na pole gry) sędziowie winni od razu usuwać ze strefy technicznej niewłaściwie zachowujące się osoby, bez wcześniejszych rozmów i ostrzeżeń. Okoliczności usunięcia tych osób (zachowanie winnego, postępowanie sędziów) sędzia musi opisać w sprawozdaniu jako wydarzenie o charakterze dyscyplinarnym.

ARTYKUŁ 13 – RZUTY WOLNE

Sygnalizacja sędziego

1. Przyznanie rzutu wolnego sędzia odgwiszczający przewinienie sygnalizuje wyprostowanym ramieniem w kierunku linii bramkowej drużyny, przeciwko której zarządził jego wykonanie oraz wskazując drugą ręką na parkiet.
2. Sędzia sygnalizujący rzut wolny powinien unikać wchodzenia bez uzasadnionej potrzeby (np. kontuzja zawodnika, zarządzenie wytarcia mokrego parkietu) na pole gry.

Wykonanie rzutu za szósty i kolejny faul akumulowany

3. Sędzia, który odgwiszczał przewinienie, przed sygnałem na wykonanie rzutu za szósty i kolejny faul akumulowany wskazuje bramkarzowi wykonawcę rzutu. Sędzia przed wykonaniem tego rzutu powinien upewnić się, że zachowane są wszelkie procedury związane z jego wykonaniem i dopiero, gdy stwierdzi, że tak jest w istocie, dać sygnał gwizdkiem na jego wykonanie.
4. Wykonawca od momentu sygnału na wykonanie rzutu za szósty i kolejny faul akumulowany ma 4 sekundy na wykonanie rzutu wolnego. Wykonawca musi wykonać rzut z zamiarem zdobycia bramki. Sankcją za naruszenie powyższych zasad jest rzut wolny pośredni, który wykona drużyna przeciwna.

Wykonanie rzutu wolnego

5. Zawodnicy drużyny, której przyznano wykonanie rzutu wolnego, mogą wykonać go pomimo niezachowania przepisowej odległości od piłki przez zawodników drużyny przeciwnej.
6. Sędzia nadzorujący wykonanie rzutu ma obowiązek liczyć 4 sekundy na wykonanie rzutu wolnego od momentu, kiedy jego zdaniem wykonawca miał możliwość swobodnego wykonania rzutu. Wykonanie jakiegokolwiek ruchu w kierunku piłki przez zawodników drużyny wykonującej rzut wolny sędzia winien uznać za intencję wykonania rzutu. Jeżeli zdaniem sędziego zawodnicy drużyny wykonującej rzut zrezygnują z zamiaru kontynuowania procedury wykonania rzutu, to sędzia po upływie 4 sekund przyzna rzut wolny pośredni drużynie przeciwnej z powodu przekroczenia czasu na wykonanie rzutu. Zaleca się, aby sędzia słownie lub gwizdkiem dać znać zawodnikom, że rozpoczął liczenie 4 sekund.
7. Jeżeli po ustawieniu piłki w miejscu przewinienia, ale przed upływem 4 sekund od momentu, gdy drużyna wykonująca rzut wolny miała możliwość jego wykonania, wykonawca zasygnalizuje nieprawidłową odległość zawodników drużyny przeciwnej, sędzia nadzorujący wykonanie rzutu przerwie liczenie 4 sekund, odsunie przeciwników na przepisową odległość i dopiero wtedy da sygnał gwizdkiem rozpoczynając odliczanie nowych 4 sekund wykonawcy na wykonanie rzutu. W przypadku, gdy przeciwnicy znajdują się w przepisowej odległości, sędzia – mimo sygnalizacji wykonawcy o odsunięciu rywali – kontynuuje liczenie 4 sekund. Zaleca się aby sędzia gestem lub słowem przekazał wykonawcy rzutu, że nie ma potrzeby odsunięcia zawodników drużyny przeciwnej od piłki.
8. Jeżeli sędzia lub drugi sędzia zarządzi, że rzut wolny wykonywany będzie na sygnał gwizdkiem, a wykonawca nie czekając na sygnał wykona ten rzut, sędzia musi ukarać napomnieniem winnego zawodnika, jeżeli uzna jego zachowanie za niesportowe. Taki rzut wolny należy powtórzyć bez względu na okoliczności.

Szczególne sytuacje

9. Jeżeli w rozgrywkach młodzieżowych, akademickich, towarzyskich oraz turniejach eliminacyjnych Halowego Pucharu Polski regulamin rozgrywek lub organizator ustalił skrócony czas gry, regulamin rozgrywek może też nakazywać wykonywanie rzutu wolnego wcześniej niż za 6. i kolejny faul akumulowany. O ile regulamin rozgrywek nie stanowi inaczej, to przy czasie gry 2x15, 2x12 rzut taki zarządza się po 4. faulu akumulowanym, a przy czasie gry 2x10 lub 2x8 minut – po 3. faulu akumulowanym.

ARTYKUŁ 14 – RZUT KARNY

Sygnalizacja sędziego

1. Przyznanie rzutu karnego sędzia lub drugi sędzia sygnalizuje wyprostowanym ramieniem w kierunku linii bramkowej drużyny, przeciwko której zarządził jego wykonanie oraz wskazując

drugą ręką na parkiet, a następnie wchodząc na parkiet i powtarzając tę sygnalizację z punktu karnego.

Wykonanie rzutu karnego

2. Piłka musi być umieszczona nieruchomo na punkcie karnym, zaś bramkarz musi znajdować się na linii bramkowej. Sędzia przed sygnałem na wykonanie rzutu karnego wskazuje bramkarzowi wykonawcę rzutu.
3. Rzut karny może być wykonany tylko na sygnał gwizdkiem sędziego. Rzut karny nie musi zostać wykonany w czasie 4 sekund.
4. Bramkarz może poruszać się na linii bramkowej, ale nie może opuszczać jej do czasu zagrania piłki.
5. Bramkarz, który odmawia obrony rzutu karnego, zachowuje się niesportowo i zostanie ukarany napomnieniem, a w przypadku ponownej odmowy – wykluczeniem z gry po uprzednim udzieleniu mu drugiego napomnienia.

Zawodnik wykonujący rzut karny

6. Jeżeli wykonawca rzutu karnego wykona go przed sygnałem gwizdka na jego wykonanie, rzut karny należy powtórzyć.
7. Jeżeli sędzia zarządził powtórne wykonanie rzutu karnego, nie jest konieczne, aby wykonał go ten sam zawodnik.
8. Wykonanie rzutu karnego przez dwóch zawodników tej samej drużyny jest dozwolone, o ile sposób tego wykonania nie koliduje z zasadami określonymi w Przepisach Gry w Futsal.

Szczególne sytuacje

9. Jeżeli podczas wykonywania rzutu karnego piłka została wprowadzona do gry, ale zanim wiadomy stał się jego wynik, nastąpiła awaria oświetlenia, to po jej usunięciu, rzut karny musi być powtórzony.
10. Jeżeli drużyna grająca w osłabieniu w trzech zawodników zostanie ukarana rzutem karnym, a w rezultacie popełnionego przewinienia jeden z jej zawodników zostanie wykluczony z gry, sędzia natychmiast zakończy zawody.

ARTYKUŁ 15 – RZUT Z AUTU

Wprowadzenie piłki do gry

1. Rzut z autu wykonywany z jakiegokolwiek innego miejsca niż to, w którym piłka przeszła linię boczną, musi być uznany jako rzut wykonywany niewłaściwie. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji sędzia nakaże wykonać rzut drużynie przeciwnej.
2. Rzut jest wykonany prawidłowo, jeżeli wykonawca wrzutu ma część stopy na lub za linią boczną, względnie część stopy na polu gry, a pięty na linii bocznej. W trakcie wykonania rzutu stopa musi mieć kontakt z podłożem.

Procedura wykonania autu

3. Zawodnicy drużyny, której przyznano wykonanie rzutu z autu, mogą go wykonać pomimo niezachowania przepisowej odległości od piłki przez zawodników drużyny przeciwnej.
4. Sędzia ma obowiązek liczyć 4 sekundy na wykonanie rzutu z autu od momentu, kiedy jego zdaniem wykonawca miał możliwość swobodnego wykonania rzutu. Wykonanie jakiegokolwiek ruchu w kierunku piłki przez zawodników drużyny wykonującej rzut z autu sędzia winien uznać za intencję wykonania rzutu. Jeżeli zdaniem sędziego zawodnicy drużyny wykonującej rzut, zrezygnują z zamiaru kontynuowania procedury wykonania rzutu, sędzia po upływie 4 sekund przyzna rzut z autu dla drużyny przeciwnej z powodu przekroczenia czasu na wykonanie rzutu. Zaleca się, aby sędzia nadzorujący wykonanie rzutu słownie lub gwizdkiem poinformował zawodników, że rozpoczął liczenie 4 sekund.
5. Jeżeli po ustawieniu piłki w miejscu przewinienia, ale przed upływem 4 sekund od momentu, gdy drużyna wykonująca rzut z autu miała możliwość jego wykonania, wykonawca zasygnalizuje nieprawidłową odległość zawodników drużyny przeciwnej od piłki, sędzia nadzorujący wykonanie rzutu przerwie liczenie 4 sekund, odsunie przeciwników na przepisową odległość, da sygnał gwizdkiem, dając nowe 4 sekundy wykonawcy na wykonanie rzutu. W przypadku, gdy przeciwnicy znajdują się w przepisowej odległości, sędzia – mimo sygnalizacji wykonawcy o

odsunięcie rywali – kontynuuje liczenie 4 sekund. Zaleca się aby sędzia gestem lub słowem poinformował wykonawcę, że jego zdaniem nie ma potrzeby odsunięcia zawodników drużyny przeciwnej od piłki.

6. Jeżeli jeden z sędziów zarządzi, że rzut wykonywany będzie na sygnał gwizdkiem, a wykonawca nie czekając na sygnał wykona ten rzut, to bez względu na okoliczności sędzia musi ukarać napomnieniem winnego zawodnika, a rzut musi być powtórzony.

7. Jeżeli piłka nie wejdzie na pole gry z rzutu z autu, sędziowie nakazują drużynie przeciwnej wznowienie gry, bo rzut z autu nie został poprawnie wykonany w ciągu 4 sekund.

8. Jeżeli po nieprawidłowo wykonanym rzucie z autu piłka bezpośrednio trafiła do zawodnika drużyny przeciwnej, sędzia nie może zezwolić na kontynuowanie gry i stosować korzyści. Rzut z autu winien być prawidłowo wykonany przez drużynę przeciwną.

ARTYKUŁ 16 – RZUT OD BRAMKI

Wprowadzenie piłki do gry

1. Jeżeli z rzutu od bramki piłka nie opuści pola karnego i wpadnie bezpośrednio do bramki wykonawcy rzutu lub też w obrębie pola karnego przekroczy linię bramkową na zewnątrz słupków bramkowych, rzut musi być powtórzony, ponieważ piłka zanim opuściła pole gry, nie została wprowadzona do gry. W takim przypadku sędzia winien kontynuować liczenie 4 sekund na wykonanie rzutu, poczynając do momentu, kiedy piłka opuściła pole gry.

2. Jeżeli bramkarz wykonał rzut od bramki stojąc poza polem gry rzut należy powtórzyć.

3. Jeżeli z rzutu od bramki piłka przekroczy bezpośrednio własną linię bramkową poza polem karnym, grę należy wznowić rzutem z rogu.

Zachowania zawodników drużyny nie wykonującej rzutu od bramki

4. Po zarządzeniu rzutu od bramki zawodnicy drużyny przeciwnej powinni niezwłocznie opuścić pole karne, aby rzut mógł być wykonany bez straty czasu. Celowe ociąganie się z opuszczeniem pola karnego należy traktować jako niesportowe zachowanie.

Sygnalizacja sędziego

5. Rzut od bramki zarządza sędzia bliższy linii bramkowej wskazując opuszczonym wyprostowanym ramieniem pole bramkowe, z którego ma być wykonany rzut. Sędzia ten powinien znajdować się w momencie sygnalizowania rzutu od bramki na wysokości pola karnego, używając do sygnalizacji ręki bliższej linii bramkowej.

Procedura wykonania rzutu od bramki

6. Rzut od bramki wykonuje tylko bramkarz.

7. Sędzia nadzorujący wykonanie rzutu ma obowiązek liczyć 4 sekundy na wykonanie rzutu od momentu, kiedy jego zdaniem bramkarz miał możliwość swobodnego wykonania rzutu. Wykonanie jakiegokolwiek ruchu w kierunku piłki znajdującej się na polu gry przez bramkarza sędzia winien uznać za intencję wykonania rzutu.

8. Jeżeli bramkarz zrezygnuje z zamiaru wykonania rzutu, a wraz z piłką znajduje się w polu karnym, sędzia winien rozpocząć odliczanie 4 sekund, a po ich upływie przyzna rzut wolny pośredni z linii ograniczającej pole karne najbliższego miejsca, gdzie znajdował się bramkarz z powodu przekroczenia czasu na wykonanie rzutu. Jeżeli jednak bramkarz i/lub piłka znajdują się poza polem gry lub poza polem karnym, sędzia nie może odliczać 4 sekund na wykonanie rzutu od bramki, bo warunki do jego wykonania nie są wypełnione. Sędzia – jeżeli uzna, że bramkarz celowo opóźnia w ten sposób wykonanie rzutu – ma prawo uznać to za postawę wykazującą brak należytego szacunku dla zawodów i ukarać winnego stosownie do postanowień Art. 12.

9. Jeżeli po nieprawidłowo wykonanym rzucie od bramki piłka bezpośrednio trafiła do zawodnika drużyny przeciwnej, sędzia nie może zezwolić na kontynuowanie gry i stosować korzyści.

ARTYKUŁ 17 – RZUT ROŻNY

Procedura wykonania

1. Zawodnicy drużyny, której przyznano wykonanie rzutu różny, mogą go wykonać pomimo niezachowania przepisowej odległości od piłki przez zawodników drużyny przeciwnej.

2. Sędzia nadzorujący wykonanie rzutu ma obowiązek liczyć 4 sekundy na wykonanie rzutu różnego od momentu, kiedy jego zdaniem wykonawca miał możliwość swobodnego wykonania

rzutu. Wykonanie jakiegokolwiek ruchu w kierunku piłki przez zawodników drużyny wykonującej rzut różny sędzia winien uznać za intencję wykonania rzutu. Jeżeli zdaniem sędziego zawodnicy drużyny wykonującej rzut zrezygnują z zamiaru kontynuowania procedury wykonania rzutu, sędzia winien rozpocząć odliczenia czasu na wykonanie rzutu i po upływie 4 sekund przyzna rzut od bramki dla drużyny przeciwnej z powodu przekroczenia czasu na wykonanie rzutu. Zaleca się, aby sędzia słownie lub gwizdkiem dał znać zawodnikom, że rozpoczął liczenie 4 sekund.

3. Jeżeli po ustawieniu piłki w polu różnym, ale przed upływem 4 sekund od momentu, gdy drużyna wykonująca rzut różny miała możliwość jego wykonania, wykonawca zasygnalizuje nieprawidłową odległość zawodników drużyny przeciwnej od piłki, sędzia przerwie liczenie 4 sekund, odsunie przeciwników na przepisową odległość, da sygnał gwizdkiem, dając 4 sekundy wykonawcy na wykonanie rzutu. W przypadku, gdy przeciwnicy znajdują się w przepisowej odległości, sędzia – mimo sygnalizacji wykonawcy o odsunięciu rywali – kontynuuje liczenie 4 sekund. Zaleca się, aby sędzia gestem lub słowem poinformował wykonawcę, że jego zdaniem nie ma potrzeby odsunięcia zawodników drużyny przeciwnej od piłki.

4. Jeżeli sędzia zarządzi, że rzut wykonywany będzie na sygnał gwizdkiem, a wykonawca nie czekając na sygnał wykona ten rzut, to bez względu na okoliczności sędzia musi ukarać napomnieniem winnego zawodnika, a rzut musi być powtórzony.

5. Jeżeli po nieprawidłowo wykonanym rzucie różnym piłka bezpośrednio trafiła do zawodnika drużyny przeciwnej, sędzia nie może zezwolić na kontynuowanie gry i stosować korzyści.

II. Niniejsza Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Prezes PZPN Zbigniew Boniek